

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ



ΕΤΟΣ 4Α' (91) - ΤΕΥΧΟΣ 6 - ΙΟΥΝΙΟΣ 2014
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ του Μακ. Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Κλάδος Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς
Ἑπιχειρήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καί Ὠρωποῦ κ. Κύριλλος

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Κωνσταντῖνος Χολέβας

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΔΟΚΙΜΙΩΝ: Κωνσταντῖνος Χολέβας, Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη, Βασίλειος Τζέρπος, Δρ Θ.

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Χρ. Κωβαῖος, Ἰασίου 1 – 115 21 Ἀθήνα. Τηλ.: 210-8160127 – Fax 210-8160128.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21, ΑΘΗΝΑ. Τηλ: 210 72.72.253, Fax: 210 72.72.251
<http://www.ecclesia.gr> e-mail: periodika@ecclesia.gr

Γιά τήν ἀποστολή ἀνακοινώσεων καί εἰδήσεων ἀπευθύνεσθε:

- γιά τό περιοδικό ΕΚΚΛΗΣΙΑ: periodika@ecclesia.gr
- γιά τό περιοδικό ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: efimerios@ecclesia.gr
- γιά τό περιοδικό ΘΕΟΛΟΓΙΑ: theologia@ecclesia.gr

Περιεχόμενα

ΤΕΥΧΟΣ – 6,
ΙΟΥΝΙΟΣ 2014

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ	372
ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ	
Περί τῆς ἐτησίας Συνελεύσεως Περιφερείας τῶν λεγομένων Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά	373
ΜΗΝΥΜΑΤΑ	
<i>Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Γερωνύμου,</i> <i>Γιά τήν Ἡμέρα τοῦ Περιβάλλοντος</i>	375
ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ	
Ἐπίσκεψη τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν καί τήν ΜΚΟ «Ἀποστολή»	377
Παρέμβαση τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου γιά τό Περιβάλλον	379
Ἐπίτιμος Δημότης Ὑδρας ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός Πατριάρχης	381
ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ	
<i>Τοῦ Πρωτοπρ. Κωνσταντίνου Παπαθανασίου,</i> <i>Βιβλική Ἑσχατολογία. Εἰσαγωγική θεώρηση (Β΄)</i>	382
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	409
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ	423
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	431

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ Ἰουνίου τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ δημοσιεύουμε τὴν Ἐγκύκλιο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου γιὰ τὴν Ἐτήσια Συνέλευση τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά». Δημοσιεύουμε ἐπίσης τὸ Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου γιὰ τὴν Ἡμέρα τοῦ Περιβάλλοντος (5 Ἰουνίου).

Τὸ Θέμα τοῦ Μηνὸς ἀναφέρεται στὴν Ἐπίσκεψη τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου στὴν Ἀθήνα καὶ στὴν Ὑδρα μὲ ἐπίκεντρο τὴν ὁμιλία του στὸ Ἡρώδειο γιὰ τὸ Περιβάλλον (18.6.2014).

Στὴν ἐνότητα τῶν Συνοδικῶν Ἀναλέκτων θά βρεῖτε τὴ δεύτερη συνέχεια τῆς εἰσηγήσεως τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Κωνσταντίνου Παπαθανασίου, Δρος Θεολογίας, μὲ τίτλο: «Βιβλικὴ Ἑσχατολογία: Εἰσαγωγικὴ Θεώρηση», ἡ ὁποία παρουσιάσθηκε στὴν ΚΔ΄ Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων (Θεσσαλονίκη, 15-17 Ὀκτωβρίου 2012).

Ἡ ὕλη τοῦ τεύχους ὁλοκληρώνεται μὲ τὰ συνήθη ὑπηρεσιακὰ κείμενα τῶν Κανονισμῶν καὶ τῶν Προκηρύξεων καὶ μὲ τίς εἰδησεογραφικὲς στήλες τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Χρονικῶν.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Περί τῆς ἐτησίας Συνελεύσεως Περιφερείας
τῶν λεγομένων Μαρτύρων τοῦ ἸεχωβάΗ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣΠρωτ. 2636
Αριθμ. Διεκπ. 1221

Ἀθήνησι 4ῃ Ἰουνίου 2014

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2951

Πρός
Τό Χριστεπώννυμον Πλήρωμα
Τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Πραγματοποιεῖται στήν Ἀθήνα, στό τέλος τοῦ τρέχοντος μηνός Ἰουνίου, ἡ ἐτήσια Συνέλευση Περιφερείας τῶν λεγομένων «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά».

Δεδομένου ὅτι στήν Πατρίδα μας εἶναι συνταγματικῶς κατοχυρωμένη καί σεβαστή ἡ θρησκευτική ἐλευθερία, τήν ὁποία σέβεται πρωτίστως ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, μέ ἀφορμή τήν προαναγγελθεῖσα συνέλευση, στό πλαίσιο τῆς ἐν Χριστῷ ποιμαντικῆς εὐθύνης της γιά τήν προφύλαξη τοῦ Ὁρθοδόξου Πληρώματος ἀπό τή δράση τῶν διαφόρων αἰρετικῶν, οἱ ὁποῖοι στήν Ἁγία Γραφή χαρακτηρίζονται ὡς «λύκοι βαρεῖς» (Πράξ. 20,29), ἐπιθυμεῖ νά σᾶς ὑπενθυμίσει τά ἀκόλουθα :

α) Οἱ διδασκαλίαι τῶν λεγομένων «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά» τῆς μετοχικῆς ἐταιρείας «Σκοπιά» ἀποτελοῦν, κατά τά νεώτερα χρόνια, ἐπανεμφάνιση πλήθους αἰρετικῶν διδασκαλιῶν, οἱ ὁποῖες ἐμφανίσθηκαν ἀνά τούς αἰῶνες.

β) Ἡ μετοχική ἐταιρεία «Σκοπιά» τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά» ἔχει κατ' ἐπανάληψη δυσφημήσει τή χώρα μας σέ διεθνές ἐπίπεδο ὡς χώρα στήν ὁποία δῆθεν δέν γίνεται σεβαστή ἡ θρησκευτική ἐλευθερία.

γ) Εἶναι ἡ αἰρετική ὁργάνωση πού δέν διστάζει, ὄχι μόνο νά καλλιιεργεῖ μισαλλοδοξία καί φανατισμό, ἀλλά καί ἀπροκαλύπτως στό ἐπίσημο περιοδικό ὄργανό της στό παρελθόν ἔχει διατυπώσει τήν ἀδιάνογη θέση ὅτι προσδοκᾷ οἱ ὁπαδοί της «πράγματι νά πλύνουν τούς πόδας των στό αἷμα τῶν ἐχθρῶν των» (Σκοπιά 1.2.1968, σ. 83).

δ) Εἶναι ἡ αἰρετική ὁργάνωση, ἡ ὁποία δέν διστάζει νά παρουσιάζει ὡς δῆθεν θέλημα τοῦ Θεοῦ καί θέσεις τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἀπόψεις ἀκροαῖες, ἐπικίνδυνες καί ἀντιεπιστημονικές. Μόνον ἔτσι λ.χ. μπορεῖ νά ἐρμηνευθεῖ ἡ θέση τῆς ἐταιρείας «Σκοπιά» νά ἀρνεῖται τή μετάγγιση αἵματος σέ βρέφη, παιδιά, ἐνήλικες καί ἠλικιωμένους, ἀκόμη κι ὅταν κινδυνεύει ἡ ζωή τους.

ε) Εἶναι ἡ ὁργάνωση, ἡ ὁποία, ὡς μετοχική ἐταιρεία, ἂν καί διαθέτει τεράστιο μηχανισμό ἐσόδων, δέν συντηρεῖ οὔτε ἓνα φιλανθρωπικό ἴδρυμα ἀνακουφίσεως πασχόντων συνανθρώπων μας.

στ) Εἶναι ἀκόμη ἡ αἰρετική ἐκείνη ὁργάνωση, ἡ ὁποία κατά καιρούς συνηθίζει νά μεταβάλλει τίς διδασκαλίαι της. Στό πλαίσιο αὐτό, ἐνῶ ἐσχάτως χρησιμοποιεῖ τόν τίτλο «Χριστιανοί Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά», δέν πιστεύει στόν Ἰησοῦ Χριστό ὡς Ἀληθινό Θεό καί ὑποστηρίζει ὅτι οἱ Χριστιανοί δέν πρέπει νά προσεύχονται σ' Αὐτόν (Σκοπιά, 15.4.1995, σ. 30).

ζ) Ἡ ὁργάνωση αὐτή χρησιμοποιεῖ ἐντόνως ἀπαξιωτικό καί μειωτικό λόγο γιά ὀλόκληρο τόν χριστιανικό κόσμον καί ὄχι μόνο γι' αὐτόν.

η) Εἶναι ἡ αἰρετική ὁργάνωση ἡ ὁποία δέν δίστασε νά διατυπώσει στό παρελθόν πληθώρα ψευδοπροφητειῶν σχετικῶς μέ τήν Δευτέρα Παρουσία καί τό τέλος τοῦ κόσμου, μέ ἀποτέλεσμα ὄχι μόνο νά ἀποδεικνύεται μόνιμος ψευδοπροφήτης, ἀλλά καί νά τήν ἐγκαταλείφουν, ιδίως μετά τήν τελευταία ψευδοπρο-

φιτεία του 1975, εκατοντάδες χιλιάδες μέλη της ανά την ύφήλιο.

Έχοντας αυτά υπ' όψιν, και επιπλέον συνεκτιμῶντες, ὅπως ἔχει ἀποδείξει ἡ διεθνῆς ἐμπειρία σὸ παρελθόν, ὅτι συγκεντρώσεις, ὅπως οἱ προγραμματιζόμενες ἀπὸ τὴν ἐταιρεία «Σκοπιά» νὰ πραγματοποιηθοῦν σὸ Ὀλυμπιακὸ Στάδιο τὸν Ἰούνιο τοῦ 2014, συνδυάζονται μὲ εὐρύτατης κλίμακας πολυεπίπεδες, προπαγανδιστικὲς καὶ διαφημιστικὲς ἐνέργειες, σὰς προτρέπομε πατρικῶς, ὅπως ἐπιβάλλει τὸ ὀρθόδοξο ἐκκλησιαστικὸ ἦθος, νὰ ἀγνοήσετε τίς τυχόν προκλήσεις ἢ τίς ποικίλες προσηλυτιστικὲς μεθοδεύσεις, ἀποφεύγοντας συγχρόνως οἰασδήποτε μορφῆς ἀκραία συμπεριφορὰ.

Κατὰ τὴν Ὀρθόδοξη Πίστη μας ἡ Ἐκκλησία ὡς Σῶμα Χριστοῦ εἶναι ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἀποτελεῖ διαχρονικῶς τὸ ἀκατάλυτο Σῶμα τοῦ Θεανθρώπου καὶ τὸν μοναδικὸ χῶρο σωτηρίας. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, σὰς προτρέπομε κατὰ τίς συγκεκριμένους ἡμέρες νὰ προσευχηθοῦμε θερμῶς στὸν Κύριο νὰ φωτίσει τοὺς πεπλανημένους

ἀδελφούς μας, οἱ ὅποιοι ἔχουν παγιδευθεῖ στὰ δίπτυα μετοχικῆς ἐταιρείας μὲ θρησκευτικὸ προσωπεῖο, ὥστε νὰ γνωρίσουν τὸ Φῶς τῆς Ἀληθείας, ὁμολογοῦντες πίστη στὸν Θεάνθρωπο καὶ Σωτῆρα μας Ἰησοῦ Χριστό.

- † Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος
- † Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου Σεραφεῖμ
- † Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς Προκόπιος
- † Ὁ Θεσσαλονίκης Ἄνθιμος
- † Ὁ Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου Τίτος
- † Ὁ Γρεβενῶν Σέργιος
- † Ὁ Μηθύμνης Χρυσόστομος
- † Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου Ἰάκωβος
- † Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Γεώργιος
- † Ὁ Παροναξίας Καλλίνικος
- † Ὁ Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετροπόλεως Ἀθηναγόρας
- † Ὁ Ζακύνθου Διονύσιος
- † Ὁ Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ Κύριλλος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ὁ Διαυλείας Γαβριήλ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Γιά τήν Ἡμέρα τοῦ Περιβάλλοντος

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Γερωνίου

(5.6.2014)

Το οἰκολογικό πρόβλημα, ὅπως ἀποκαλοῦνται συλλήβδην τά ἀποτελέσματα τῆς ἀλόγιστης συμπεριφορᾶς τῶν ἀνθρώπων πρὸς τό περιβάλλον, μέ ὅ,τι αὐτά συνεπάγονται πλέον σήμερα διά τούς ἴδιους, εἶναι ἀπό τά πλέον σύνθετα καί πολυδιάστατα προβλήματα, τά ὁποῖα ταλανίζουν τήν ἀνθρωπότητα στήν ἐποχή μας. Ἔχει προκύψει ἀπό τήν κατάχρηση τῶν ἀγαθῶν τῆς φύσης στήν ὠφελμιστική προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου νά κυριαρχήσει στόν κόσμον, συμπεριφερόμενος ὄχι ὡς δημιουργήμα, καί αὐτός, ἐπί δημιουργήματος τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐχθρός καί κατακτητής καί καταστροφεῦς καί ἄνους κυρίαρχος. Ἡ κακή χρήση τῆς ἐλευθερίας του κατέστησε ἀμφίβολη καί τή στάση του ἔναντι τοῦ φυσικοῦ κόσμου.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία θεωρεῖ ὅτι ἡ προστασία τοῦ κόσμου, τόν ὁποῖο ὁ Δημιουργός καί Κύριος τοῦ παντός ἔπλασε «καλόν λίαν» καί τόν κληροδότησε στόν ἄνθρωπον, τόν ὁποῖο «ἔθετο ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι αὐτόν καί φυλάσσειν», ἀποτελεῖ διαχρονικά μέγιστη εὐθύνη καί ὑποχρέωση τοῦ ἀνθρώπου. Ὑποχρέωση, τήν ὁποία πολύ περισσότερο σήμερα, ὁπότε ἀπέβη ἀπολύτως ἀναγκαία, ἐξ αἰτίας τῶν κλιματικῶν ἀλλαγῶν πού προκαλεῖ ἡ ἐκτεταμένη μόλυση τοῦ περιβάλλοντος.

Παρερμηνεύσαμε τή θέση μας μέσα στη Δημιουργία καί τήν ἐκμεταλλεuthήκαμε χωρίς αἰδῶ, ἰδίως κατά τούς τελευταίους αἰῶνες, χρησιμοποιώντας καταχρηστικῶς ὄλες τίς δυνατότητες τίς ὁποῖες μᾶς προσέφερε ἡ ἐξέλιξη τῶν ἐπιστημῶν. Οἱ συνέπειες αὐτῆς τῆς συμπεριφορᾶς εἶναι ὅτι τό περιβάλλον ἀντιδρᾷ πλέον ἀρνητικά καί ἐχθρικά ἐπαναστατώντας. Ἐδικεῖται τούς καταχραστῆς καί τούς ἀπειλεῖ μέ ἄμεση καί ἀσυγχώρητη τιμωρία. Τά τερατώδη μέσα καί οἱ μέθοδοι πού χρησιμοποιήθηκαν γιά ἀλόγιστο πλου-

τισμό ἢ ἐπικράτηση τοῦ ἀνθρώπου ἐπί τοῦ ἴδιου τοῦ γένους του, εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα ὄχι μόνο νά ἀπογυμνωθεῖ τό περιβάλλον ἀπό τό φυσικό κάλλος του, νά πάψει νά εἶναι εὐεργετικό γιά τούς κατοίκους τῆς γῆς, ἀλλά καί νά ἐξελιχθεῖ σέ ἀγρό «ἀκανθῶν καί τριβόλων».

Σέ ἐποχές πνευματικά ἄνδρες καί ὑπαρξιακά ὑποσιτισμένες, δίχως ξεκάθαρο νόημα ζωῆς καί πρόταση ὑπέρβασης τοῦ δεινοῦ «τώρα», ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, ἀντιμετωπίζοντας εἴτε στήν παγκοσμιοποιημένη καί θολή ἐκδοχή του ὡς ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, εἴτε στήν πιό προσωπική του ὑπόσταση ὡς κληρονόμος, φορεῦς καί μεταλαμπαδευτής ἐνός ἀδιέξοδου τρόπου ζωῆς, ἀρχίζει νά συνειδητοποιεῖ ὅτι ὁ ἴδιος καί τά παιδιά του εὐρίσκονται πλέον σέ σύγκρουση πρὸς τό περιβάλλον, τό ὁποῖο παραθεώρησε ὡς ἔργο τοῦ Θεοῦ, τό ὁποῖο ἐν πολλοῖς ἀπομάκρυνε ἀπό τή ζωή του.

Βιώνει τήν κρίση πού προκάλεσαν ὁ ἐγωκεντρισμός, ἡ φιλαυτία, ἡ χλιδή, ἡ βουλιμία, ἡ ὑπέριμετρη κατανόηση, ἡ ἐξάντληση τῶν φυσικῶν πόρων. Τό σημερινό ἀδιέξοδο μέσα στό περιβάλλον εἶναι μέ δραματικό τρόπο ἡ μέ τόν πιό φανερό καί ἔμπρακτο τρόπο πιστοποίηση, ὅτι ἡ φύση καί ὅσα περιβάλλουν τόν ἄνθρωπον εἶναι ἐπικίνδυνη προέκταση τοῦ ἑαυτοῦ του.

Μέ ἀσταθῆ βήματα, ἀπό θέση ἄμυνας, προσπαθεῖ νά ἀποκαταστήσει κάποια ἰσορροπία, χρησιμοποιώντας ὁμως καί πάλι τίς ἴδιες ἢ παρεμφερεῖς τεχνικές μεθόδους καί μέσα, ἀντί τῶν φυσικῶν δυνάμεων καί μηχανισμῶν πού διαθέτει ἡ φύση. Μέτρα λαμβάνονται γιά τό περιβάλλον ἀλλά μόνον ἐπιδείνωση τῶν φαινομένων σημειώνεται. Αὐτό ὁμως δέν εἶναι παράξενο, διότι στήν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων δέν λαμβάνεται διόλου ἡ πνευματική πλευρά. Ἀπό

ὅλες τίς μελέτες λείπει ὁ Χριστός, λείπει ἡ ἀναφορὰ στὸν Θεό, τὸν Δημιουργό τῆς κτίσης καὶ τῶν πλασμάτων.

Ἡ οἰκολογικὴ κρίση, τὸ τονίσαμε «πάλιν καὶ πολλάκις», εἶναι πρωτίστως κρίση πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ. Προκύπτει ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ κρίση ποὺ δημιουργήθηκε στὸν ἄνθρωπο. Ἡ περιβαλλοντικὴ κρίση ὑπενθυμίζει ὅτι ὁ ὑλιστικὸς καὶ εὐδαιμονιστικὸς τρόπος ζωῆς διέστρεψε τὴν φύση τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν σκοπὸ τῆς Δημιουργίας, ποὺ τελικῶς εἶναι ἡ θεογονία του. Ἡ κατακυρίευση τῆς γῆς κατέληξε σὲ καταλήστευσή της. Ἡ χρησιμοθηρία ὁδήγησε στὸν ὠφελιμισμὸ καὶ ὁ ὠφελιμισμὸς στὴν ἀδηφαγία καὶ τὴν πλεονεξία.

Οὐσιαστικὴ ἀλλαγὴ στὴν οἰκολογία, ἂν δὲν ἐπανέλθει ὁ ἄνθρωπος τὸ συντομότερο στὴν ὀρθὴ σχέση του μὲ τὸν Θεό, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθεῖ. Ἡ παράδοση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας διδάσκει ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν «νὰ ἀγαπήσουμε τὴν

φύση, ἂν δὲν κάνουμε χῶρο νὰ σκηνώσει στίς καρδιές μας ὁ Δημιουργὸς της. Ἄν δὲν συνειδητοποιηθεῖ εὐρύτατα ὅτι μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεὸ δὲν ὑπάρχει ζωὴ ἀλλὰ καθημερινὸς θάνατος, τότε στὰ ὑπάρχοντα ἀδήριτα προβλήματα θὰ προστίθενται καὶ ἄλλα.

Τὸ οἰκολογικὸ πρόβλημα τὸ ἀντιμετωπίζει ἡ Ἐκκλησία προτείνοντας τὴν ὀρθοπραξία ὡς ἀσφαλῆ διέξοδο καὶ θεραπεία. Προτείνει εἰρήνη κατὰ Χριστὸν καὶ ἄσκηση, δύο πόλους γύρω ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἀναπτύσσεται ἡ ὀρθόδοξη θεολογία γιὰ τὴ λύση τοῦ προβλήματος, καὶ ταυτόχρονα ἐγκράτεια, μέτρο καὶ λιτότητα, τὴν ὁποία σοφὰ προτείνει τὸ ἀσκητικὸ πνεῦμα της καὶ προστατεύει τὸν κόσμον ἀπὸ τίς ὑπερβολές. Στὴ λατρεία τοῦ κέρδους καὶ τὴν ἀχαλίνωτη κερδοσκοπία, ποὺ ὁδηγεῖ στὴν ὑπερεκμετάλλευση τῶν φυσικῶν πηγῶν, διδάσκει τὴ νόμιμη ἐργασία καὶ τὴν ἐντιμὴ ἀπολαβὴ τοῦ κέρδους ἀπὸ αὐτὴν. Αὐτὸς εἶναι ὁ ὀρθόδοξος τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο θὰ τεθεῖ φραγὴ στὴν καταστροφὴ τοῦ περιβάλλοντος καὶ εὐχή μας ἡ ἄμεση ἐνστέρνωσή του.

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ἐπίσκεψη τοῦ Παναγιωτάτου
Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου
στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν καί
στήν ΜΚΟ «Ἀποστολή»

(17.6.2014)

Τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο ἐπισκέφθηκε στίς 17.6.2014 ἡ ΑΘΠ ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καλωσόρισε τόν Πατριάρχη λέγοντας «ἔχουμε ἀνάγκη τίς προσευχές σας, διότι ὁ λαός μας περνάει ἀκόμη μία δύσκολη κατάσταση, ἔχει δείξει ὅμως ὠριμότητα. Θέλει νά εἶναι ἐνωμένος κάτω ἀπό τήν στέγη τῆς Ἐκκλησίας μας κι αὐτό τό διακρίνει κανεῖς στόν ἐκκλησιασμό τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά καί στή συναλληλία. Ὁ ἕνας βοηθάει τόν ἄλλο. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιατί μέ τή δική σας διακριτικότητα βοηθάτε αὐτήν τήν προσπάθεια πρός ἀνακούφιση τῶν προβλημάτων. Ἀκούσαμε πώς σᾶς χαρακτηρίσαν πράσινο Πατριάρχη, ἀλλά γιά ἐμᾶς εἶστε ὁ Πατριάρχης τῆς ἀγάπης, τῆς ἐνότητας, τῆς ἀλληλεγγύης».

Ὁ Πατριάρχης εὐχαρίστησε τόν Ἀρχιεπίσκοπο γιά τόν ἐγκάρδιο λόγο καί τά αἰσθήματα ὑποδοχῆς καί τόνισε πώς «κάθε φορά πού ἔρχομαι στήν Ἑλλάδα μέ τήν ἀδελφική σας συγκατάθεση, πραγματοποιῶ ἐθιμοτυπική ἐπίσκεψη στήν ἔδρα σας. Σήμερα ὅμως πρόκειται καί γιά ἐόρτια ἐπίσκεψη, ἀφοῦ προχθές εἶχατε τή γιορτή σας. Εὐχόμαι, λοιπόν, ὑγεία καί μακροημέρευση γιά νά συνεχίσετε αὐτό τό πολύτιμο ἔργο, τό ὁποῖο κάνετε γιά τόν ἑλληνικό λαό Σεῖς στήν Ἀρχιεπισκοπή, ἀλλά καί οἱ ἄλλοι Ἱεράρχες ὑπέρ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πού δοκιμάζεται αὐτήν τήν στιγμή».

Γιά τήν ἐπίσκεψή του στήν «Ἀποστολή» ὁ Πατριάρχης ἀνέφερε πώς «ἡ Ἀποστολή εἶναι τρόπον τινά τό στρατηγεῖο τοῦ ἔργου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καί σᾶς εὐχαριστῶ πού μοῦ δίνετε τή δυνατότητα νά τήν ἐπισκεφθῶ καί νά εὐλογήσω αὐτό τό ἔργο, τοῦ ὁποίου ἡ φήμη ἔχει ἐξέλθει πρό πολλοῦ τῶν ὁρίων τῆς Ἑλλάδος καί ἐγώ σέ κάθε εὐκαιρία, θέλοντας νά

ἐξάρω τό ρόλο τῆς Ἐκκλησίας καί τό πόσο κοντά εἶναι ἡ Ἐκκλησία στόν λαό της, στό πλήρωμά της, φέρνω παράδειγμα αὐτό πού κάνετε Σεῖς καί οἱ Μητροπολίτες. Ὁ λαός χρειάζεται περισσότερο ἀπό τήν θεολογία καί ὅ,τι κάνουμε γιά τήν ἐνότητα τῶν Ἐκκλησιῶν καί γιά τό περιβάλλον, τό καθημερινό του ψωμί».

Στή συνέχεια ὁ Πατριάρχης, συνοδευόμενος ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο, ἐπισκέφθηκαν τόν φιλανθρωπικό Ὄργανισμό τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν «Ἀποστολή», ὅπου τους ὑποδέχθηκε ὁ Γενικός Διευθυντής κ. Κωστής Δήμτσας. Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης δήλωσε «λίαν συγκεκμημένος ἐκ τῆς ἐπιδεικνυμένης τοσαύτης ἐνεργητικότητος τῶν ἔργων ἀγάπης ἐκ μέρους τοῦ φιλοτίμου καί φιλοθρήσκου ἑλληνικοῦ λαοῦ» καί συνεχάρη τόν Ἀρχιεπίσκοπο κ. Ἱερώνυμο καί τόν Γενικό Διευθυντή κ. Κωνσταντῖνο Δήμτσα γιά τό ἔργο τῆς «Ἀποστολῆς», λέγοντας «ἐγκαρδίως, εὐλογοῦμεν ἀπό καρδίας καί τήν ὑφ' Ὑμῶν Ἀποστολήν». Ἐπίσης ἐξέφρασε τήν ἐκτίμησή του, διότι, ὅπως εἶπε, «ὁ Φιλανθρωπικός Ὄργανισμός τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν δέν κάνει διάκριση γένους, θρησκείας, ἐθνικῆς προελεύσεως. Τούς ἀγκαλιάζει ὅλους μέ τήν ἴδια ἀγάπη. Τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ».

Στήν ὁμιλία του, ὁ Πατριάρχης, ὑπογράμμισε ἐπίσης ὅτι «ἡ κατά τό δυνατόν ἐπίδειξις τῶν ἔργων ἀγάπης, ἔνεκα τῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου, εἶναι ἔργον καί ὀφειλή τῆς Ἐκκλησίας», καλώντας τούς Χριστιανούς νά ἀκολουθοῦν τά λόγια τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου ὅτι «ἡ πίστις χωρίς ἔργων νεκρά ἐστίν» (Ἰακ. β' 20) διακονοῦντες καί ἐκπληροῦντες μετ' εἰλικρινοῦς ἀγάπης καί διαθέσεως τήν φιλανθρωπικήν δραστηριότητα τῆς Ἐκκλησίας μας».

Ὁ Γενικός Διευθυντής τῆς «Ἀποστολῆς» κ. Κωνσταντῖνος Δήμτσας, ὑποδεχόμενος τόν Πατριάρχη,

τόν Ἀρχιεπίσκοπο καί τίς Συνοδεῖες τους, εὐχαρίστησε γιά τήν ἐξαιρετική, ὅπως τήν χαρακτήρισε, τιμή τῆς Πατριαρχικῆς Ἐπισκέψεως καί ἀναφέρθηκε, ἐκτενῶς, στήν βοήθεια καί στήριξη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου στήν προσπάθεια τῆς «Ἀποστολῆς», ἐπισημαίνοντας: «Ἀπό τήν ἀρχή τῆς κρίσεως καί τῶν προσπαθειῶν μας, οἱ Σεβασμιώτατοι Ἀρχιερεῖς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀνταποκρίθηκαν μέ εὐλακρινές ἐνδιαφέρον καί περισσὴ ἀγάπη γιά τήν κατάσταση στήν Ἑλλάδα. Πολλούς καί πολλά θά μπορούσα νά ἀναφέρω, ἀλλά ἰδιαίτερης μνείας χρήζει ἡ ἄμεση καί ἀποτελεσματικὴ ἀνταπόκριση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Δημητρίου, ὁ ὁποῖος κινητοποίησε ταχύτατα τήν Ὁμογένεια τῶν ΗΠΑ σέ μία πρωτο-

φανῆ ἐκστρατεία ἀρωγῆς πρὸς τή δοκιμαζομένη Μητέρα Πατρίδα τῶν ἀγαπημένων μας Ὁμογενῶν. Φρονῶ», κατέληξε, «ὅτι καταλυτικὴ σέ αὐτό ὑπῆρξε καί ἡ ἐνθάρρυνση τῆς Παναγιότητάς Σας, ἡ ὁποία πολλαπλῶς καί πολυτρόπως ἐξέφρασε τήν πατρικὴ ἀγωνία Της γιά τήν κοινωνική, οἰκονομική καί ἀνθρωπιστικὴ κρίση καί τίς συνέπειές της ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, παρέχοντας ταυτόχρονα τήν ὑψηλὴ Αὐτῆς στήριξη καί εὐαρέσκεια στίς προσπάθειες ἐνίσχυσης καί τό Ἔργο τῆς Ἀποστολῆς νά στηρίξει τὰ δοκιμαζόμενα τμήματα τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ καί ὄχι μόνο».

Σέ ἀνάμνηση τῆς Πατριαρχικῆς Ἐπισκέψεως καί σέ ἔνδειξη εὐγνωμοσύνης ἡ «Ἀποστολή» ἀνήρτησε Ἀναθηματικὴ Πλάκα, τήν ὁποία ἀπεκάλυψαν οἱ δύο Προκαθήμενοι.

Παρέμβαση τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου γιά τό περιβάλλον

(Ἡρώδειο, 18.6.2014)

Τήν ἔναρξη τοῦ συνεδρίου τοῦ Κέντρου Περιβαλλοντικῆς Ὑγείας τοῦ Ἰδρύματος Ἱατροβιολογικῶν Ἐρευνῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, πού πραγματοποιήθηκε στίς 18.6.2014 στό Ἡρώδειο κήρυξε ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος.

Ὁ Πατριάρχης στήν ὁμιλία του μέ θέμα «Τό Περιβάλλον» μεταξύ ἄλλων τόνισε, «Εἶναι γνωστόν, ὅτι ὁ Θεός ἐπλασε τό σύμπαν “καλόν λίαν”, ἀλλά καί ὅτι ὁ ἄνθρωπος, καταχρώμενος τῆς ἐλευθερίας του, ἐπέλεξε νά ἀκολουθήσῃ, διά τήν τελείωσίν του, ὁδόν διαφορετικὴν ἀπό ἐκείνην τήν ὁποίαν τοῦ ὑπέδειξε ὁ Θεός.

Ἀποτέλεσμα τῆς αὐτονομίσεως τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ προτιμήσαντος, κατά τήν Ἁγίαν Γραφήν, νά γίνῃ ὡς Θεός, ἀντί νά εἶναι, ὡς ἐδημιουργήθη, υἱός τοῦ Θεοῦ καί κληρονόμος συμπάσης τῆς δημιουργίας, ἦτο νά αισθανθῆ ὅτι ἀπώλεσε μαζί μέ τήν υἰότητα καί τήν ιδιότητα τοῦ κληρονόμου τῆς ἀπεράντου δημιουργίας τοῦ Θεοῦ Πατρός».

Προσέθεσε, ἐπίσης, πῶς «Ὁ Θεός δέν ἦτο δυνατόν νά παραμείνῃ ἀδρανῆς ἐνώπιον τῆς φθοροποιῦ ἐπιρροῆς τοῦ ἐκτροχιασμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά ἐναρμονίζει τήν νέαν κατάστασιν πρὸς τό ἀρχικόν σχέδιον Αὐτοῦ.

Ἐν τούτοις, ὁ ἄνθρωπος, καί κυρίως ὁ σύγχρονος, δέν κατενόησεν ἐπαρκῶς τό ἔργον τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐναρμόνισιν τῆς φθορᾶς τοῦ περιβάλλοντος διά τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀρχικῶν ιδιοτήτων του καί ἀντί νά ἐναρμονισθῆ πρὸς τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, τό ὁποῖον ὑποδεικνύει, σὺν τοῖς ἄλλοις, τήν ὀλιγάρκειαν καί τήν ἀποφυγὴν τῆς σπατάλης τῶν πόρων τῆς κτίσεως, ἤρχισε νά ἐκμεταλλεύεται ληστροικῶς τό περιβάλλον.

Ἀλλά ἡ ὑπερεκμετάλλευσίς τοῦ περιβάλλοντος ὠδήγησεν εἰς καταστροφὴν τῆς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐμβλη-

θείσης εἰς τήν κτίσιν ἰκανότητος τῆς ἀειφορίας καί ἀναγεννήσεως τῶν πηγῶν τῆς.

Χρειάζεται, λοιπόν, ἐναρμόνισις ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὥστε νά εὐαισθητοποιηθῆ ἡ ἀνθρωπότης ἐνώπιον τῆς διαφαινομένης πλέον προοπτικῆς ὅτι ἡ πλεονεξία μας δύναται νά καταστρέψῃ ὀλοσχερῶς τήν λειτουργίαν τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες παρατήρησαν μέ ἔκστασιν τήν ἁρμονίαν εἰς τό σύμπαν καί τόν ὠνόμασαν κόσμον, δηλαδή κόσμημα. Θαυμάζομεν μαζί τους τήν ἁρμονίαν τῆς φύσεως.

Ἀλλά ἐκεῖ ὅπου ἡ ἐκπληξις συναγωνίζεται τόν θαυμασμόν, εἶναι ἡ κίνησις τῶν ἐμβίων ὄντων. Τὰ ζῶα καί τὰ φυτά ὀργανώνονται εἰς βιοσυστήματα, καί ἀλληλοὑπηρετοῦνται θαυμαστῶς καί συμβιώνουν ἁρμονικῶς.

Καί εἰς αὐτὴν τήν ὑπέρλαμπρον ἁρμονίαν, ὀχληρὰ καί βάνασος προβάλλει ἡ παραφωνία τοῦ ὑπερηφάνου ἀνθρώπου, τοῦ ἀνθρώπου κάθε ἐποχῆς, ὁ ὁποῖος διά τοῦ «Πύργου τῆς Βαβέλ» ἐπιδιώκει ἀνοήτως νά ἐγγίσῃ τήν κορυφὴν τοῦ οὐρανοῦ.

Καί, ἐνῶ ἀπὸ τήν ἰδίαν τήν κτίσιν, τήν ὄρατὴν καί τήν ἀόρατον, καταρτίζεται αἶνος καί δοξολογία πρὸς τόν Δημιουργόν, ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, πλήρης πλεονεξίας, καταστρέφει τήν ἰσορροπίαν τῶν βιοτόπων καί συνακολούθως ὑποβαθμίζει τό φυσικόν περιβάλλον.

Ἡ ἄκρατος φιλοχρηματία ἀνατρέπει τήν ἰσορροπίαν τῆς λειτουργίας τῶν κοινωνιῶν καί προκαλεῖ οἰκονομικὰς κρίσεις.

Ἄν καί τό χρῆμα ἐφευρέθη διά τήν καλλιτέραν λειτουργικότητα τῶν ἀνθρωπίνων συναλλαγῶν, ἡ φιλοχρηματία ὀδηγεῖ εἰς κατάχρησίν του μέ ἀποτέλεσμα κρίσεις, πόνον καί ἀδικίαν. Καί ἀντί νά καλλιε-

γῆται τό ἦθος καί ἡ ἀρετή, μελετῶνται μέθοδοι κερδοσκοπίας καί ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἄλλου, τοῦ συνανθρώπου, διά ποικίλων ἐφευρημάτων ἀδικίας”.

Σέ ἄλλο σημεῖο τῆς ὁμιλίας του ὁ Πατριάρχης ἐπέσημανε πῶς “Οἰκία μας καί στενόν περιβάλλον μας ἔγινε πλέον δλόκληρος ὁ πλανήτης μας. Δέν δυνάμεθα νά ἐνδιαφερώμεθα μόνον διά τό περιβάλλον μιᾶς χώρας ἢ μιᾶς περιοχῆς ἢ τῆς αὐτῆς μας.

Αὐλή μας καί κῆπος μας εἶναι πλέον ὅλη ἡ γῆ καί ἀκόμη περισσότερο καί ἡ περιβάλλουσα τήν γῆν ἀτμόσφαιρα καί στρατόσφαιρα καί ἡ πέριξ τῆς γῆς ζώνη, μέχρι τῆς ὁποίας ἠμποροῦν νά ἐπεκταθοῦν αἱ ἐπεμβάσεις τοῦ ἀνθρώπου, μέ τούς τεχνητούς δορυφόρους καί τά διαστημόπλοια.

Πρέπει νά ἀγαπήσωμεν τήν ὠραιότητα καί τήν ἰσορροπίαν τοῦ πλανητικοῦ μας συστήματος, ὄλων τῶν χωρῶν καί τῶν θαλασσῶν τῆς γῆς, τῶν βουνῶν καί τῶν ποταμῶν.

”Οχι βεβαίως μόνον τήν φύσιν, ἀλλά πρωτίστως ἑαυτούς, τόν ἀνθρώπον «πάσης φυλῆς καί γλώσσης», καί νά εἴμεθα ἀλληλέγγυοι πρὸς αὐτόν.

Τότε μόνον θά ὑπηρετήσωμεν ἐν ἁρμονίᾳ αὐτήν ταύτην τήν ζώην, τόν «πολιτισμόν τοῦ ἀγροῦ» τοῦ Θεοῦ.

Κατά τήν ἡμετέραν ταπεινήν γνώμην καί ἐμπειρικήν ἀποτίμησιν, τοῦτο εἶναι τό ἀληθές νόημα καί περιεχόμενον τῆς οἰκολογίας.

Πρέπει ὁ ἐσωτερικός μας κόσμος νά ἀγαπήσῃ τό ὠραῖον καί τό ὑγιές, τόν «κάλλει ὠραῖον παρά πάντας βροτούς» Κύριον, καί νά ἐνθυμῆται συνεχῶς τήν ἐντολήν Του πρὸς τούς πρωτοπλάστους, νά ἐργάζονται καί νά φυλάσσουν τόν ἐπί γῆς παράδεισον. Πρέπει, ἐπί τέλους, νά ἀποκτήσωμεν τό ἀπαραίτητον συλλογικόν πνεῦμα εὐθύνης καί συνεργασίας.

Ἡ μέριμνα διά τήν διάσωσιν τοῦ περιβάλλοντος πρέπει νά μᾶς ἐνώνη, μακράν προσωπικῶν ὑλοφρόνων σκοπιμοτήτων καί φιλοδοξιῶν, διότι διαφορετι-

κά, ἐντός μιᾶς μολυσμένης ἀτμοσφαιράς, μιᾶς νεκρωμένης θαλάσσης, μιᾶς διαβρωμένης ξηρᾶς, μιᾶς ὑπερθερμαινομένης γῆς, ἐνός δικτύου ρυπαρῶν ὑδάτων, θά θρηνησωμεν ὅλοι τόν θανάτον μας.

Ἀπό τῆς ἀπόψεως αὐτῆς, ἡ Ἁγία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας, καί δὴ τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, καί ἡ ἡμετέρα Μετριοτής προσωπικῶς ἐκρίναμεν ὅτι ἔχομεν καθήκον, ἐν τῇ σωτηριώδει ἀποστολῇ καί διακονίᾳ τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, νά εὐαισθητοποιήσωμεν τήν ἀνθρωπότητα διά τόν κίνδυνον τοῦ ἀνεπανορθώτου κακοῦ, τό ὁποῖον ἐπέρχεται ἀπό τὰς ἰδικὰς μας πράξεις καί τήν ἰδιοτελείαν μας”.

Ὁλοκληρώνοντας τήν ὁμιλία του ὁ Πατριάρχης συνεχάρη καί εὐχαρίστησε τούς διοργανωτές καί τούς καλλιτέχνες τῆς συναυλίας γιά τήν πρωτοβουλία αὐτή καί ἔκλεισε μέ τήν παράγραφο γιά τό περιβάλλον ἀπό τήν πρόσφατη κοινή δήλωση πού ὑπέγραψαν στά Ἱεροσόλυμα μέ τόν Πάπα Φραγκίσκο.

Ἀμέσως μετά πραγματοποιήθηκε μουσική ἐκδήλωση μέ τόν διεθνῶς φήμης Ἕλληνα τενόρο Μάριο Φραγκούλη καί σολίστ στό πιάνο τόν διάσημο Ἀμερικανό μουσικό Eugene Kohn.

Δημοφιλῆ ἰταλικά καί ἑλληνικά τραγούδια ἀποτέλεσαν τό κύριο μέρος τῆς συναυλίας. Ὁ Μάριος Φραγκούλης ἐρμήνευσε ἰταλικές καντσονέτες τῶν μέτρων τοῦ εἴδους Francesco Paolo Tosti καί Salvatore Cardillo.

Στό πρόγραμμα τῆς συναυλίας παρουσιάστηκαν ἀποσπάσματα ἀπό τά ἔργα «Ἄξιόν Ἔστι» καί «Ἐπιφάνια Ἀβέρωφ» τοῦ Μίκη Θεοδωράκη, «Ἡ Λειτουργία τοῦ Ὁρφέα» καί «Ἐρωτόκριτος» τοῦ Γιάννη Μαρκόπουλου, «Ὁ Μεγάλος Ἐρωτικός» καί «Ὁρνιας» τοῦ Μάνου Χατζιδάκι, ἀποτίοντας ἔτσι φόρο τιμῆς στούς μεγάλους Ἑλληνες ποιητές Ὀδυσσεά Ἐλύτη, Γιώργο Σεφέρη, Διονύσιο Σολωμό, Βιτσέντζο Κορνάρο, Νίκο Γκάτσο.

Ἐπίτιμος Δημότης Ὑδρας ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός Πατριάρχης

(19.6.2014)

Τὴν Ὑδρα ἐπισκέφθηκε σὶς 19.6.2014 ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, ὅπου τὸν ὑποδέχθηκαν ὁ Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ, μετὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου, ὁ Δήμαρχος Ὑδρας κ. Ἄγγελος Κοτρῶνης μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, καὶ ὅλες οἱ πολιτικές καὶ στρατιωτικές ἀρχές τῆς Νήσου, ὁ Ἄρχηγός Γ.Ε.Ν., κληρικοί καὶ λαϊκοί.

Μέ πομπή κατευθύνθηκαν πρὸς τὸν Καθεδρικό Ναό, ὅπου τελέσθηκε πανηγυρική Δοξολογία. Τὸν Πατριάρχη προσφώνησε ὁ Μητροπολίτης Ὑδρας καὶ τοῦ προσέφερε ὡς ἀναμνηστικό δῶρο μία εἰκόνα

τῆς Παναγίας, ἔργο τοῦ ἀγιογραφείου τῆς Ἱ. Μ. Ἀγίων Πάντων Σπετσῶν. Ὁ Πατριάρχης εὐχαρίστησε τὸν Μητροπολίτη, τὸν κληρο καὶ τὸν λαό τοῦ νησιοῦ γιὰ τὴν ὑποδοχή καὶ τὸ θερμὸ καλωσόρισμα.

Μετὰ τὴ Δοξολογία ὁ Πατριάρχης ἐπισκέφθηκε τὸ Δημαρχεῖο καὶ ὁ Δήμος Ὑδρας τὸν ἀνακήρυξε ἐπίτιμο Δημότη τοῦ Νησιοῦ.

Στὴ συνέχεια ὁ Πατριάρχης συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Ὑδρας μετέβη στό Ἐπισκοπεῖο, ὅπου καὶ καθιέρωσε στὴν αἴθουσα τοῦ θρόνου μεγάλη ψηφιδωτὴ εἰκόνα τοῦ Κυρίου, ἀντίγραφο ἀπὸ τὴν Ἁγία Σοφία.



Ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὑδρας κ. Ἐφραίμ κατὰ τὴν ὑποδοχή τοῦ Πατριάρχου ἀπὸ τίς τοπικές Ἀρχές στὴν Ὑδρα (19.6.2014).

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Βιβλική Ἐσχατολογία:
Εἰσαγωγική θεώρηση

Τοῦ Πρωτοπρ. Κωνσταντίνου Παπαθανασίου,
Δρος Θεολογίας, Ἐφημ. Ἱ. Ν. Κοιμ. Θεοτόκου Π. Φαλήρου

(Εἰσήγηση στήν ΚΔ΄ Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη
τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν Αἰρέσεων,
Θεσσαλονίκη, 15-17.10.2012)

Β΄ ΜΕΡΟΣ

4.1. Μονογραφίες καί ἄρθρα

Σύντομα καί ἐπιλεκτικά καταγράφουμε τά ἑξῆς:

[1955 ἔξ.] Πρωτεργάτης στό ζήτημα τῆς ἔσχατολογίας στίς καιρίες καί εὐρύτερες βιβλικές του διαστάσεις γίνεται ὁ καθηγητής Σ. Ἄγουρίδης. Ὑπογραμμίζει τήν ἀξία τοῦ ἔσχατολογικοῦ στοιχείου στή διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας γενικότερα³² καί βλέπουν τό φῶς τῆς δημοσιότητας οἱ μελέτες του: α. γιά τόν χαρακτήρα τῆς περὶ τῶν ἐσχάτων διδασκαλίας τοῦ βιβλίου τοῦ Ἐνώχ (ὑψηλοῦ β. γιά τήν ἰουδαϊκή Ἐσχατολογία τῶν χρόνων τῆς ΚΔ (1956)· γ. γιά τήν Ἐσχατολογία καί τήν ὀργανική ἐνότητα τῆς βιβλικῆς ἔσχατολογίας (1971)³³ κ.ἄ. Τά σχετικά λήμματα στήν ἐτοιμαζόμενη τότε *ΘΗΕ* συντάχθηκαν ἀπό τόν ἴδιο. Ὁ καθηγ. Ἄγουρίδης συμπληρώνει τόν προβληματισμό του μέ τό ἄρθρο «Σύγχρονοι ἔσχατολογικαί ἀπόψεις: Ἀπό τάς θεολογικάς ζυμώσεις τῶν καιρῶν μας»³⁴. Καί μετὰ ἀπό λίγα χρόνια θά ἐκδώσει σέ δύο ὀγκῶσεις τόμους τό σημαντικό ἔργο ἀναφορᾶς, μέ τίτλο *Τά Ἀπόκρυφα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης*, πού θά περιέχει ἐκτός ἀπό τά κείμενα, εἰδικές εἰσαγωγές γιά καθένα καί ἐρμηνευτικά σχόλια³⁵.

[1970] Τό ἔτος αὐτό κυκλοφορεῖ ὀλόκληρη ἡ μελέτη τοῦ καθηγ. Γ. Πατρώνου, ὑπό τόν τίτλο *Μεσοδιαθηκικά καί ἔσχατολογικά προσδοκία τῆς μεσοδιαθηκικῆς περιόδου (200 π.Χ. - 100 μ.Χ.)*³⁶ ὡς πρώτη προσπάθεια κατανοήσεως τῆς προβλη-

ματικῆς τῶν μεσοδιαθηκῶν καί ἔσχατολογικῶν θεμάτων τῆς περιόδου αὐτῆς, στήν ὁποία ἔχει τίς ρίζες τῆς ἡ ἔσχατολογίας τῆς ΚΔ. Μελετῶνται –βάσει τῶν σχετικῶν ἀποκαλυπτικῶν κειμένων– κατ' ἀρχάς οἱ ἔσχατολογικές προσδοκίες τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, στή συνέχεια οἱ ἔσχατολογικές ἀντιλήψεις τῆς ἀπόκρυφης καί ἀποκαλυπτικῆς γραμματείας καί, τέλος, τά κύρια σημεῖα τῆς ἰουδαϊκῆς ἔσχατολογίας τῶν μεσοδιαθηκικῶν χρόνων.

Πέντε χρόνια ἀργότερα, κυκλοφορεῖται ἡ διδακτορική διατριβή τοῦ ἰδίου Καθηγητοῦ ὑπό τόν τίτλο *Σχέσις παρόντος καί μέλλοντος εἰς τήν περὶ βασιλείας τοῦ Θεοῦ διδασκαλίαν τῆς Ὀρθοδόξου θεολογίας*³⁷, ὅπου ἐξετάζει τή βασιλεία τοῦ Θεοῦ στήν πατερική θεολογική σκέψη, τό παρόν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἐν συνεχείᾳ τό μέλλον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καί, τέλος, προβαίνει σέ σύνθεση τοῦ ἱστορικοῦ καί ἔσχατολογικοῦ στοιχείου τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

[1971] Ὁ καθηγ. Χ. Βούλγαρης (γ. 1937) δημοσιεύει τή σύντομη μελέτη του *Ὁ χρόνος τῆς Κρίσεως καί ἡ φύσις αὐτῆς κατά τό βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως*³⁸, ὅπου ἀναφέρεται καί στό ἐπίμαχο θέμα τῆς χιλιετοῦς μεσοβασιλείας, στήν ὁποία μέλλει νά βασιλεύσει ὁ Χριστός μαζί μέ τούς πιστούς πάνω στήν καθαυμένη πλέον γῆ.

[1977] Ἐνα ἀκόμη σχετικό ἔργο τοῦ καθηγ. Γ. Πατρώνου κυκλοφορεῖται μέ τίτλο *Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ συγχρόνῳ Δυτικῇ Θεολογίᾳ*³⁹, ὅπου μέ μοναδική συνθετική ἰκανότητα προσεγγίζει τίς ἀπόψεις περὶ ἔσχατολογίας στή διεθνή βι-

βλιογραφία προβαίνοντας σέ μιὰ σύντομη ιστορική ἐπισκόπησή τους.

[1979] Ἐκδίδεται τό ἔργο τοῦ ὀλλανδοῦ καθηγητοῦ τῆς Συστηματικῆς Θεολογίας A. A. Hoekema (1913-1988), μέ τίτλο *Ἡ Βίβλος καί τό μέλλον*, στό ὁποῖο μελετᾶ τή βιβλική ἐσχατολογία ἢ τό τί λέει ἡ Ἁγία Γραφή γιά τό μέλλον⁴⁰. Δομεῖ τό ἔργο του σέ δύο μέρη, τήν ἐγκαινισθεῖσα ἐσχατολογία καί τή μελλοντική ἐσχατολογία, τήν ὁποία ἐξετάζει σέ εἴκοσι ἐνδιαφέροντα κεφάλαια. Στό ζήτημα δέ ἂν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι εἴτε παροῦσα, εἴτε μέλλουσα, εἴτε παροῦσα καί μέλλουσα, ὁ συγγραφέας ὑποστηρίζει τήν τρίτη ἄποψη, δηλ. διακρίνει ἀφ' ἑνός μὲν τό «ἤδη» τῆς παρούσας κατάστασης ὡς ἐγκαινισθεῖσας ἀπό τόν Χριστό, ἀφ' ἑτέρου δέ τό «ὄχι ἀκόμη» τῆς τελικῆς ἐγκαθίδρυσης τῆς βασιλείας κατά τή Δευτέρα Παρουσία του⁴¹.

[1980] Τό ἔτος αὐτό δημοσιεύεται ἡ εἰσήγηση τοῦ νῦν Μητρο. Διοκλείας καί καθηγητῆ Κάλλιστου Ware (γ. 1934) μέ τίτλο «*Ἱστορικές καί ἐσχατολογικές ὀψεις τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τήν Καινήν Διαθήκην*», ἡ ὁποία εἶχε δοθεῖ στό Β' Συνέδριο Ὁρθοδόξου Θεολογίας⁴².

[1991] Κυκλοφορεῖ ἡ μελέτη τοῦ καθηγ. Δ. Καϊμάκη (γ. 1945) μέ τίτλο *Ἡ ἡμέρα Κυρίου στούς προφήτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης*⁴³, ὅπου ιδιαίτερο ἐνδιαφέρον παρουσιάζει τό ε' κεφ. γιά τή «σχέση ἡμέρας Κυρίου καί ἐσχατολογίας»⁴⁴.

[2000] Μιά τεκμηριωμένη εἰσαγωγική μελέτη γιά τό μέλλον ἀπό χριστιανική ἄποψη κυκλοφορεῖται ἀπό τόν γερμανό λουθηρανό θεολόγο H. Schwarz (γ. 1939), μέ τίτλο *Ἐσχατολογία*⁴⁵. Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν τά δύο πρῶτα κεφάλαια, πού παρουσιάζει μέ σαφήνεια καί περιεκτικότητα τό τί ἡ Ἁγία Γραφή λέει γιά τό μέλλον, τόν θάνατο, τόν ἀνθρώπινο προορισμό, τόν παράδεισο καί τήν κόλαση⁴⁶.

[2002] Μέ τόν τίτλο *Ἱστορία καί ἐσχατολογία στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ*⁴⁷ κυκλοφορήθηκε ἡ 2^η ἔκδ. τῆς διατριβῆς τοῦ καθηγ. Γ. Πατρώνου. Πρόκειται γιά μεταγλωττισμένη στή δημοτική καί ἀναθεωρημένη ἀπό τόν συγγραφέα ἔκδοση τῆς ἀρχικῆς μελέτης του τό 1975.

[2005] Ὁ ἐπίκ. καθηγ. X. Ἀτματζίδης διερευνᾷ τό Γ' κεφ. τῆς Β' Πέτρου καί ἐκδίδει τή μελέτη

του, μέ θέμα *Ἐσχατολογία στή Β' ἐπιστολή Πέτρου*⁴⁸. Ὁ ἴδιος ἐπισημαίνει ὅτι στήν ἐπιστολή αὐτή, ἂν καί παρουσιάζει πολλές πρωτοτυπίες μέ τή θεολογία τῆς (χριστολογία, ἐκκλησιολογία κ.λπ.), ἡ ἐσχατολογία τῆς ἀποτελεῖ τό κεντρικό τῆς θέμα.

[2007] Μιά ἀκόμη μελέτη τοῦ καθηγ. Δ. Καϊμάκη κυκλοφορεῖται, μέ τίτλο *Ἡ Ἰουδαϊκή ἀποκαλυπτική γραμματεία καί ἡ θεολογία τῆς*⁴⁹, ὅπου ἀφιερώνει τό ΣΤ' κεφάλαιο στήν «ἐσχατολογία στήν ἀποκαλυπτική γραμματεία»⁵⁰. Παράλληλα, πρὶν ἀπό ἕνα χρόνο εἶχε ἐκδώσει καί ἕτερο σχετικό ἔργο, μέ τίτλο «*Τά ἐλοχίμ δέν θά ταραχθοῦν εἰς τόν αἰῶνα...*» μέ μελετήματα παλαιοδιαθηκῆς καί μεσοδιαθηκῆς γραμματείας, κυρίως γιά τή θρησκευτική σκέψη τῆς ἀποκαλυπτικῆς γραμματείας καί τοῦ Κουμράν⁵¹.

Περιοριζόμεστε σ' αὐτές τίς μελέτες, ἂν καί ὑπάρχουν κι ἄλλες ἀξιόλογες πού θά μπορούσαμε νά παρουσιάσουμε⁵².

4.2. Μεταφράσεις στήν ἐλληνική

Ἐκτός ἀπό τά ἀνωτέρω ἔργα, ἐκδίδονται καί ἐλληνικές μεταφράσεις ξενόγλωσσων σχετικῶν ἐρμηνευτικῶν ἔργων, ὅπως τά ἑξῆς:

[2008] Κυκλοφορεῖ τό κλασικό βιβλίο τοῦ γνωστοῦ Γερμανοῦ θεολόγου R. Bultmann, μέ τίτλο *Ἱστορία καί ἐσχατολογία: Ἡ αἰωνιότητα ὡς παρόν [History and Eschatology: The Presence of Eternity]*⁵³. Ὁ θεολογικός στοχασμός του κινεῖται στήν προοπτική ὅτι ἡ ἐσχατολογία δέν εἶναι ἕνα μεταἰστορικό μέγεθος, ἀλλά μιὰ στάση ζωῆς πού ἀφορᾷ στό παρόν καί τήν Ἱστορία. Αὐτό προκύπτει ἀφοῦ μελετήσῃ τήν κατανόηση τῆς ἱστορίας ἀπό τή σκοπιά τῆς ἐσχατολογίας⁵⁴, καί τά δύο προβλήματα τῆς ἐσχατολογίας· (α) Τήν ἱστοριοποίηση καί οὐδετεροποίηση τῆς ἐσχατολογίας στόν ἀρχέγονο χριστιανισμό, ὅπως ἰσχυρίζεται⁵⁵, καί (β) τήν ἐκκοσμίκευση τῆς ἐσχατολογίας στό πέρασμα τῶν αἰῶνων⁵⁶. Ἐπίσης, σέ ἄλλο μεταφρασμένο ἔργο του μελετᾷ τό ζήτημα τοῦ ἀνθρώπου ἀναμεταξύ τῶν καιρῶν σύμφωνα μέ τήν Καινή Διαθήκη⁵⁷.

[2010] Ἐνα ἀκόμη ἐνδιαφέρον βιβλίο τοῦ καρδινάλιου T. Špidlík (1919-2010) κυκλοφορεῖ μέ τίτλο «*Μαραναθά*»: *Ἡ ζωή μετά τόν θάνατο*

[“*Maranathà*”: *La vita dopo la morte*]⁵⁸. Πρόκειται για βιβλίο που καλύπτει με πληρότητα τὰ βασικά – κλασικά θέματα τῆς ἐσχατολογίας, ὅπως ἡ αἰώνια ζωή, ὁ θάνατος, ἡ μεταθανάτια κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου, ἡ μερική κρίση, ἡ μετά θάνατον ζωή, ὁ ἄδης (κόλαση), ὁ παράδεισος, τό καθαρτήριο, ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου, ἡ ἀνάσταση καί ἡ παγκόσμια κρίση. Ἡ διεξοδική καί ἐξαντλητική ἀνάπτυξή τους, μέσα ἀπό τόν βιβλικό, πατερικό καί φιλοσοφικό χῶρο καθιστοῦν τό ἔργο αὐτό πολῦτιμο⁵⁹.

4.3. Εὐρύτερες μελέτες

Πέρα ἀπό τό βιβλικό της ὑπόβαθρο καί χαρακτηριστικά, ἡ ἐσχατολογία στήν πατριδα μας ἐξετάζεται σέ σχέση μέ ἄλλους θεολογικούς κλάδους, ὅπως: (α) Ἐσχατολογία καί Φιλοσοφία⁶⁰, (β) Ἐσχατολογία καί ἱεραποστολή⁶¹, (γ) Ἐσχατολογία καί ἐκκλησιαστικοί συγγραφεῖς⁶², (δ) Ἐσχατολογία καί πατερική θεολογία⁶³, (ε) Ἐσχατολογία καί ἠθική⁶⁴, (στ) Ἐσχατολογία καί τουρκοκρατία⁶⁵ κ.ἄ.

4.4. Διαδικτυακά βοηθήματα

Δέν εἶναι μόνο οἱ ἔντυπες ἐκδόσεις πού συμβάλλουν στήν ἀντίληψη σχετικοῦ ὕλικου γιά τό θέμα μας. Ἡ ἀναζήτηση μέ τή χρήση τοῦ διαδικτύου καί ὁ ἐντοπισμός ὀργανωμένων ἱστοσελίδων (WebQuest) ἀποτελεῖ πλέον σήμερα ἀναπόσπαστο μέρος κάθε ἐρευνητοῦ στή βιβλιογραφική του μέθοδο. Ἐνδεικτικά παραπέμπουμε στά ἑξῆς:

(α) Στόν διαδικτυακό τόπο τῆς «Ὁρθόδοξης Ὁμάδας Δογματικῆς Ἐρευνας» περιέχονται οἱ σημειώσεις ἀπό τίς παραδόσεις τοῦ Μητρ. Περγάμου καί καθηγ. Ἰ. Ζηζιούλα στό Α.Π.Θ. Ἰδιαιτέρο ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν στό ΣΤ΄ μέρος τὰ «Θέματα ἐκκλησιολογίας» καί κυρίως «Ἡ ἐσχατολογική ταυτότητα τῆς Ἐκκλησίας»⁶⁶, «“Θεραπευτική” ἢ “Λειτουργική” Ἐκκλησιολογία; Ἡ σύνθεση τοῦ Ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητῆ»⁶⁷ καί ἡ «Ἱστορία καί ἐσχατολογία»⁶⁸.

(β) Ἐπίσης, στήν «Ὁρθόδοξη Ὁμάδα Δογματικῆς Ἐρευνας» καταχωρεῖται εἰδικό τμήμα μέ «Ἐσχατολογικά θέματα»⁶⁹, πού δημιουργήθηκε τό 2004. Τό τμήμα αὐτό σπονδυλώνεται μέ τέσσερις θεματικές ἐνότητες: 1. Χριστιανική ἐλπίδα⁷⁰.

2. Μελέτες στήν Ἀποκάλυψη⁷¹. 3. Μελέτες στήν Παλαιά Διαθήκη⁷². 4. Διάφορα⁷³. Ἰδιαιτέρο ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν οἱ «Ἐσχατες Ἡμέρες», ὅπου θέτουν ὡς προμετωπίδα τό ἐρώτημα «εἶναι στίς ἡμέρες μας, ἢ ἄρχισαν πρῖν ἀπό 2000 χρόνια;»⁷⁴, ὅπου ἐρευνοῦν τήν ἐσχατολογική ὀρολογία τῆς ἴδιας τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

(γ) Ἐπίσης, στήν προσωπική ἱστοσελίδα τοῦ Μητρ. Ἀντινόης Παντελεήμονος (Λαμπαδαρίου, γ. 1955) περιέχεται τό βιβλίο του «Ἡ Ὁρθόδοξος Χριστιανική Διδασκαλία». Στό Ζ΄ μέρος ἀναφέρεται ἐκτενῶς στήν «Ἐσχατολογία ἢ τελείωση τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ»⁷⁵, καί σέ νεώτερο ἔργο του γιά τήν «Ἱερά Ἀποκάλυψη τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου» ἐπαναλαμβάνει τήν ἐσχατολογία του στό Β΄ μέρος⁷⁶.

(δ) Τέλος, στό «Ἱστολόγιο Βιβλικῶν Σπουδῶν» πού συντάσσει καί ἐπιμελεῖται ἡ ἐπικ. Καθηγήτρια Αἰκ. Τσαλαμπούνη (γ. 1967) ὑπάρχουν μέχρι σήμερα δέκα ἀναρτήσεις σχετικές μέ τήν ἐσχατολογία (εἰδικά ἐπιστημονικά ἄρθρα καί παρουσιάσεις νέων ἐκδόσεων)⁷⁷.

4.5. Συλλογικά ἔργα

[1999] Ἐκδίδεται τό συλλογικό ἔργο *1900ετηρίς τῆς Ἀποκαλύψεως Ἰωάννου: Πρακτικά Διεθνούς Διεπιστημονικοῦ Συμποσίου* (Ἀθῆναι-Πάτιμος, 17-26 Σεπτεμβρίου 1995), (Ἀθῆναι: Ἡ ἐν Πάτιμῳ Ἱ. Πατρ. Μονή Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, 1999). Δημοσιεύονται ἐπιστημονικά βιβλικά μελετήματα στήν ἐλληνική ἢ σέ ἄλλες εὐρωπαϊκές γλῶσσες⁷⁸.

[1999] Κατά τό ἴδιο ἔτος βλέπει τό φῶς τῆς δημοσιότητας τό τιτλοφορούμενο περιοδικό *Θεός καί Θρησκεία*, τό ὁποῖο ἀφιερώνει μιά σειρά ἀπό τέσσερα συνεχόμενα τεύχη σέ ἐσχατολογικά θέματα: (α) «Ἐρχεται ἡ συντέλεια» μέ motto τό βιβλικό ἀπόσπασμα *Δαν. 11:1-13*⁷⁹. (β) «Satan, ὁ ἐκπρωτος ἄγγελος» μέ motto τό βιβλικό ἀπόσπασμα *Ἠσ. 14:12-15*⁸⁰. (γ) «Ἡ Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννη»⁸¹. καί (δ) «Σατανισμός-666-Ἀντίχριστος-Κακό»⁸².

[2003] Ὡς καρπός τῶν Εἰσηγήσεων τῆς Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν τῆς Ἱ. Μητρ. Δημοτηριάδος κατά τό χειμερινό πρόγραμμα 2000-2001

κυκλοφορείται ὁ συλλογικός τόμος *Ἐκκλησία καὶ Ἐσχατολογία* μέ τήν ἐποπτεία τοῦ Π. Καλαϊτζίδη⁸³. Πρόκειται γιά μιά πολύ ἀξιόλογη συλλογική ἐκδοση μέ κείμενα καταξιωμένων καί κορυφαίων καθηγητῶν καί θεολόγων⁸⁴.

[2008] Ἀξιόλογο συλλογικό ἔργο ἐκδίδεται ἀπό τίς πανεπιστημιακές ἐκδόσεις τῆς Ὁξφόρδης, μέ τίτλο *Ἐγχειρίδιο τῆς Ἐσχατολογίας [The Oxford Handbook of Eschatology]*⁸⁵. Ὁ J. Walls, πού ἐπιμελεῖται τήν ἐκδοση, διαρθρώνει τό ἔργο σέ τρία μέρη: Ἀρχικά ἀναφέρεται στήν ἱστορική ἐσχατολογία (α. βιβλική καί πατερική, β. ἡ ἐσχατολογία στόν κόσμον τῶν θρησκειῶν)⁸⁶, ἐν συνεχείᾳ ἐξετάζεται ἡ ἐσχατολογία στίς ξεχωριστές χριστιανικές παραδόσεις καί θεολογικές κινήσεις⁸⁷ καί τέλος ἐστιάζεται στίς ἐκδοχές τῆς ἐσχατολογίας (θεολογικές, φιλοσοφικές καί πολιτισμικές)⁸⁸. Ἀναμφισβήτητα, τά 39 μελετήματα τοῦ τόμου συναπαρτίζουν μιά ἀξιολογότατη καί σημαντική κριτική ἐπισκόπηση τῶν ποικίλων ἐσχατολογικῶν σκέψεων καί πρακτικῶν ἀπό βιβλική, ἱστορική, θεολογική, φιλοσοφική καί πολιτιστική ὀπτική γωνία. Σπουδαία καί ἡ παρουσία τῶν εὐαρίθμων ἀκραιοφώνως βιβλικῶν μελετημάτων⁸⁹.

[2012] Τελευταία δημοσιεύεται ἀπό τό περιοδικό *Σύναξη* (τριμηνιαία Σπουδή στήν Ὁρθοδοξία) δίτευχο ἀφιέρωμα μέ τό θέμα «Κόλαση καί αἰωνιότητα»⁹⁰. Πρόκειται γιά μιά προσπάθεια νά φωτιστεῖ μέ ἐνδιαφέροντα ἐπιστημονικά κείμενα τό ἐρώτημα περί αἰωνιότητας τῆς Κόλασης, καί ὅπως σημειώνει ὁ ἀρχισυντάκτης, νά «φωτίσει τά οὐσιώδη τῆς ἴδιας μας τῆς πορείας στό σήμερον: τί προσδοκοῦμε, τί λογιῆς Θεοῦ ἐμπιστευόμαστε, πόσο ὑποληπτόμαστε τό μυστήριο, τί ἐμπνέει τήν πράξη μας κ.ο.κ.»⁹¹.

Πέραν τούτων, ὑπάρχουν κι ἄλλα πολλά ἐσχατολογικοῦ ἐνδιαφέροντος συλλογικά ἔργα⁹². Αὐτή ἡ σύντομη καί ἐπιλεκτική βιβλιογραφική ἀναδρομή στό τέλος τοῦ 20^{ου} αἰ. καί τίς ἀρχές τοῦ νέου ἀναδεικνύει ὅτι τό ζήτημα τῆς ἐσχατολογίας δέν ἀπασχόλησε καί δέν ἐρευνᾶται μόνο ἀπό ἕναν κλειστό κύκλο ἐιδικῶν ἐπιστημόνων, ἀλλά κατακτᾶ –πέρα ἀπό τή θεολογική σκέψη– εὐρύτερες διαστάσεις στήν ἱστορική ἐρευνα καί στόν φιλοσοφικό στοχασμό⁹³.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ:
 Η ΕΣΧΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ
 ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ
 ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Ἡ βιβλική ἐσχατολογία, ὅταν κατανοεῖται στήν πληρότητά της καί ὑπό τό πρίσμα τῆς θεϊκῆς ἀποκαλύψεως, δέν μπορεῖ νά περιορίζεται σέ κάποια βιβλία τοῦ Κανόνα της, λ.χ. στόν Δανιήλ καί στήν Ἀποκάλυψη. Τό μήνυμα τῆς Ἀγίας Γραφῆς εἶναι ἐσχατολογικό καί ὁτιδήποτε προσπαθοῦμε νά ἐρμηνεύσουμε ἢ νά κατανοήσουμε μέσα ἀπό αὐτήν, ὀφείλει νά ἐδράζεται στό ἐσχατολογικό μήνυμά της⁹⁴.

Ἡ βιβλική προφητεία, ὡς οὐσιώδες φιλολογικό ρεῦμα τῆς παλαιοδιαθηκῆς παράδοσης, καί κυρίως ἡ κατανόησή της, ἀποτέλεσε τό σημεῖο αἰχμῆς γιά νά διατυπωθοῦν πολλές καί διαφορετικές ἀπόψεις⁹⁵. Εἰδικότερα αὐτές ἐντοπίζονται στίς προφητεῖες ἐκεῖνες πού δείχνουν πρός γεγονότα πού θά συμβοῦν στό μέλλον. Ὑπ' αὐτή τήν ἔννοια, ἡ περὶ ἐσχάτων διδασκαλία στήν Παλαιά Διαθήκη ἐστιάζει σέ ἀποκαλυπτικές καί ἐσχατολογικές ἔννοιες ὥστε νά προβληθοῦν δύο μεγάλα θέματα: (α) Ἡ ἡμέρα Κυρίου, πού κηρύττεται κυρίως ἀπό τοῦς Προφῆτες· καί (β) ἡ ἀνάσταση τῶν νεκρῶν⁹⁶.

1.1. Ἡ ἐσχατολογική σκέψη στήν ΠΔ

Ὅφειλουμε ἐξ ἀρχῆς νά τονίσουμε ὅτι ἡ ἑβραϊκή μεταφυσική εἶναι ἱστορική, χρονική καί ἐσχατολογική⁹⁷. Αὐτό σημαίνει ὅτι βρίσκεται σέ ἀντίθεση μέ τήν ἑλληνική ὄντολογία, πού εἶναι κοσμολογική, φυσιοκρατική καί «πρωτολογική», ὅπως κορυφώνεται μέ τοῦς Ἱωνες φυσικούς φιλοσόφους⁹⁸. Αὐτό ὀδηγεῖ τόν Ἰουδαῖο νά ἀναζητᾶ τά ἐσχατα γεγονότα, ἐνῶ –ἀπό τήν ἄλλη πλευρά– τόν Ἑλληνα νά ἀναζητᾶ τίς πρῶτες ἀρχές, τά θεμελιακά στοιχεῖα τοῦ κόσμου· αὐτό σημαίνει ὅτι τά ὄντα γιά τόν ἕναν καί τά γεγονότα γιά τόν ἄλλον ἔχουν ἐνδιαφέρον⁹⁹.

Πολύ χαρακτηριστικά ἐπισημαίνει ὁ καθηγ. Μ. Μπέγζος: «Ἡ ἑβραϊκή ἐσχατολογία γνωρίζει μόνο ἕνα κέντρο, στό μέλλον, πού σημαίνει τήν ἔλευση τοῦ Μεσσία, δηλαδή ἀναγνωρίζουν μιά Παρουσία στό τέλος τῆς ἱστορίας. Ἀντίθετα, ἡ χριστιανική ἐσχατολογία διαθέτει δύο κέντρα. Τό

ένα είναι στο παρελθόν και συνδέεται με την ενσάρκωση του Χριστού που συνιστά την Πρώτη Παρουσία. Τό άλλο έντοπιζεται στο μέλλον και αναφέρεται στη Δευτέρα Παρουσία με την Κρίση και τη Βασιλεία του Χριστού. Αντί, λοιπόν, για τη μία και μόνο Παρουσία του Ιουδαϊσμού, στο χριστιανισμό ύφιστανται δύο Παρουσίες¹⁰⁰.

Ἡ διαπίστωση αὐτή ἔχει προκαλέσει τρόπον τινά ἕνα διχασμό στους παλαιοδιαθηκολόγους, ὥστε οἱ μὲν νά ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ ΠΔ δέν προσφέρει ὑλικό γιά μιά «μελλοντική» ἐσχατολογία (ζωή μετά θάνατον, δεύτερη ἔλευση τοῦ Χριστοῦ κ.λπ.), οἱ δέ νά βλέπουν ἐσχατολογικά προσανατολισμένη τήν ΠΔ ἀπό τήν ἀρχή μέχρι τό τέλος. Ἔτσι, στήν ἀποψη τοῦ μεγάλου Γερμανοῦ πδ/λόγου J. Wellhausen (1844-1918) ὅτι ἡ ἐσχατολογία εἶναι μιά μεταγενέστερη ἀνάπτυξη τῶν μεταιχμαλωσιακῶν χρόνων καί τοῦ προφητικοῦ κινήματος τοῦ δευτέρου ναοῦ, ἀντίκειται ἡ ἄλλη ἀποψη τοῦ T. Vriezen ὅτι ἡ ἐσχατολογική προοπτική ἀποτελεῖ ἕνα φαινόμενο μέσα στόν Ἰσραήλ, πού δέν μπορεῖ πραγματικά νά βρεθεῖ ἔξω ἀπό αὐτόν¹⁰¹.

Ἄς δοῦμε ἐπτά βασικές ἀποκαλυπτικές καί ἐσχατολογικές ἔννοιες πού κυριαρχοῦν στή θεολογία τῆς ΠΔ¹⁰²:

1.1.1. Ὁ ἐρχομός τοῦ λυτρωτῆ

Ἀφρηριακό σημεῖο καί αἰτία γιά τήν ἀνάγκη ἐρχομοῦ ἑνός λυτρωτῆ ἀποτελεῖ πάντοτε ἕνα ἀνθρώπινο ἀδιέξοδο. Στή θρησκευτική γλώσσα τῶν πδ/κῶν κειμένων τό τελευταῖο ὀρίζεται ὡς γεγονός ἁμαρτίας, ἡ ὁποία συνιστά κυρίως «ἀνυπακοή ἀπέναντι στήν ἀπαίτηση τοῦ Θεοῦ, ἀνταρσία τοῦ ἀνθρώπου ἀπέναντι στή νόμιμα ἐγκαθιδρυμένη αὐθεντία, ἐπιθυμία τοῦ νά γίνει ὁ ἴδιος κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του. Αὐτό σημαίνει ἐξέγερση ἔναντι τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀνυπακοή ἀφαιρεῖ ἀπό τόν Θεό τήν τιμή πού ἀξίζει σ' ὄνομά του»¹⁰³.

Τέτοιο ἀποφασιστικό γεγονός, ἐναρκτήριο τῆς ἀνθρώπινης ἁμαρτίας, καταγράφει ἡ σχετική διήγηση τῆς Γενέσεως περί τῆς πώσεως τῶν πρωτοπλάστων (κεφ. 3). Δέν ἀποτελεῖ αὐτή ἡ πώση τοῦ ἀνθρώπου μιά ἐπιμέρους ἀνθρωπολογική πτυχή, ἀλλά τόν «ἄξονα ἢ τό “κλειδί” γιά τήν κατανόηση τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ κόσμου καί τῆς Ἱστορίας»¹⁰⁴.

Γι' αὐτό ἡ διήγηση τοῦ Γεν. 3 ἀποτελεῖ «θεμελιῶδες κεφάλαιον πάσης βιβλικῆς θεολογίας»¹⁰⁵ καί «κοινήν προϋπόθεσιν πάντων τῶν ἱερῶν συγγραφέων τῆς ΚΔ»¹⁰⁶.

Ἀφ' ὅτου ὁ ἄνθρωπος ἀπομακρύνθηκε ἀπό τή χάρη τοῦ Θεοῦ καί ἐξέπεσε τῆς παρησίας του πρὸς τόν Θεό, τότε ἐκδηλώνεται, μέ τήν ἐπαγγελία τῆς λυτρώσεως (Γεν. 3:15), τό «μέγα τῆς φιλανθρωπίας πέλαγος»¹⁰⁷, γνωστό ὡς «πρωτευαγγέλιο» τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης¹⁰⁸. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τόν ἄνθρωπο θά ἐκδηλωθεῖ μέ τρόπο λυτρωτικό, ἀποκαλυπτικό τῆς θείας ἀγάπης, πού συνίσταται στήν ἀποστολή τοῦ λυτρωτῆ¹⁰⁹.

Ἀρχικά, ὁ λυτρωτής θά προέρχεται ἀπό τόν Ἀβραάμ, σύμφωνα μέ τή θείκη ἐπαγγελία: «καί ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τά ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς» (Γεν. 22:18). Ἀργότερα ἐξειδικεύεται ὅτι αὐτός, ὡς προσδοκία ἐθνῶν, θά εἶναι ἀπόγονος τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα: «οὐκ ἐκλείπει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καί ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἐάν ἔλθῃ τά ἀποκείμενα αὐτῷ, καί αὐτός προσδοκία ἐθνῶν» (49:10).

Ὅταν τό πατριαρχικό (ἢ θεοκρατικό) πολίτευμα τῆς πρώτης ἱστορικῆς περιόδου τοῦ ἀρχαίου Ἰσραήλ τό διαδέχεται τό μοναρχικό ἢ βασιλικό κατά τά ἔτη 1020-538 π.Χ.¹¹⁰, τότε ὁ λαός τοῦ Θεοῦ ἀναγνωρίζει τρία ἰδιαίτερα ἀξιώματα στό πρόσωπο τοῦ –ἐκλεκτοῦ τοῦ Θεοῦ– βασιλιᾶ: ἐκεῖνο τοῦ προφήτη, τοῦ ἱερέα καί τοῦ βασιλιᾶ (Δευτ. 18:15· Ψλ. 110:4· Ζαχ. 9:9). Ἡ καθιέρωσή του στό βασιλικό ἀξίωμα μέ χρίσμα δι' ἐλαίου συμβόλιζε τήν ἀναγνώριση τοῦ ἀξιώματός του ἀπό τό πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Ἦταν ὁ χαρισματοῦχος τοῦ Θεοῦ, ὁ «χριστός τοῦ Γιαχβέ» (יְהוָה יִשְׂרָאֵל· Α' Βασ. 16:6· 24:7.11 κ.ἄ.)¹¹¹. Κορύφωση καί ἐκπλήρωση αὐτῶν τῶν τριῶν ἀξιωμάτων θά πραγματοποιεῖτο στό πρόσωπο τοῦ ἀναμενόμενου λυτρωτῆ.

Αὐτός θά καθίσει στόν θρόνο Δαβίδ γιά πάντα: «οἰκοδομήσει μοι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καί ἀνορθώσω τόν θρόνον αὐτοῦ ἕως εἰς τόν αἰῶνα» (Β' Βασ. 7:12-13). Στόν Ἰσραήλ καταγράφονται τά χαρακτηριστικά τοῦ ἐρχόμενου λυτρωτῆ: θά ὀνομάζεται «Ἐμμανουήλ» (עִמְמָנוּئֵל) καί θά εἶναι «μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστός σύμβουλος, Θεός ἰσχυρός, ἐξουσιαστής, ἀρχων εἰρήνης, πα-

τήρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος» (7:14· 9:6). Παράλληλα, θά εἶναι ὁ «δοῦλος τοῦ Κυρίου» (𐤓𐤏𐤕𐤍 𐤍𐤏𐤕𐤍)¹¹², ὁ ὁποῖος θά ἐλευθερώσει τόν Ἰσραήλ, «ὡς υἱός τοῦ ἀνθρώπου» (𐤕𐤏𐤕𐤍 𐤍𐤏𐤕𐤍): «Ἐθεώρουν ἐν ὄραματι τῆς νυκτός καί ἰδοῦ μετά τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱός ἀνθρώπου ἐρχόμενος ἦν καί ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν ἔφθασε καί ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη. Καί αὐτῷ ἐδόθη ἡ ἀρχή καί ἡ τιμή καί ἡ βασιλεία, καί πάντες οἱ λαοί, φυλαί, γλώσσαι αὐτῷ δουλεύουσιν· ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος, ἣτις οὐ παρελεύσεται, καί ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται» (Δαν. 7:13-14).

1.1.2. Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ

Ἄν καί ὁ ὄρος «βασιλεία τοῦ Θεοῦ» δέν ἀπαντᾷ στήν ΠΔ, ἡ ἔννοια ὅτι ὁ Θεός εἶναι βασιλιάς βρῖσκεται συχνά στούς Ψαλμούς καί στούς προφήτες. Εἰδικότερα, ὁ Θεός κυριαρχεῖ μέ βασιλική ιδιότητα τόσο στόν Ἰσραήλ, ὅσο καί σέ ὀλόκληρη τή γῆ¹¹³. Λόγω τῆς ἀμαρτωλότητος καί τῆς ἀνταρσίας τῆς ἀνθρωπότητος, ἡ βασιλική ιδιότητα τοῦ Θεοῦ ἐκδηλώνεται ἐλλιπής, δηλ. μόνο στόν λαό Ἰσραήλ. Γι' αὐτό οἱ προφῆτες προσδοκοῦν τήν ἡμέρα ἐκείνη πού ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ θά ἐξαπλωθεῖ πλήρως, ὄχι μόνο στόν Ἰσραήλ, ἀλλά καί σέ ὀλόκληρο τόν κόσμον¹¹⁴.

Πάλι ἡ σκέψη αὐτή μᾶς ὀδηγεῖ, πέρα ἀπό τόν Ψαλμωδό καί τούς προφήτες, στό βιβλίο τοῦ Δανιήλ: «καί ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βασιλέων ἐκείνων ἀναστήσει ὁ Θεός τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν, ἣτις εἰς τούς αἰῶνας οὐ διαφθαρήσεται, καί ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαῶ ἐτέρω οὐχ ὑπολειφθήσεται· λεπυνεῖ καί λικμήσει πάσας τάς βασιλείας, καί αὐτή ἀναστήσεται εἰς τούς αἰῶνας» (2:44). Ἡ δέ βασιλεία αὐτή θα συνδεθεῖ ἀργότερα μέ τή μορφή τοῦ «υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου», στόν ὁποῖον δόθηκαν ἐξουσία καί δόξα καί βασιλεία, ὥστε ὅλοι οἱ λαοί, κάθε ἐθνικότητας καί γλώσσας, νά τόν ὑπηρετοῦν. Ἡ ἐξουσία του θά εἶναι αἰώνια κι ἀτελεύτητη καί τό βασιλείο του δέν θά καταστραφεῖ ποτέ (7:14)¹¹⁵.

1.1.3. Ἡ νέα διαθήκη

Ὁ ἐσχατολογικός τόνος τῆς ΠΔ αὐξάνει μέ τήν ἀναφορά στή νέα διαθήκη. Ἄν ὁ ὄρος διαθήκη (𐤍𐤏𐤕𐤍) εἶναι κομβικῆς σημασίας στά ἱστορικά βιβλία τῆς ΠΔ γιά τόν Ἰσραήλ, καθ' ὅμοιο τρόπο

ἡ ἔκφραση «διαθήκη καινή» (𐤓𐤏𐤕𐤍 𐤍𐤏𐤕𐤍) εἶναι μεγάλης σπουδαιότητος ὡς ἀποκάλυψη γιά τόν νέο ἐσχατολογικό λαό τοῦ Θεοῦ: «Ἰδοῦ ἡμέραι ἔρχονται, φησί Κύριος, καί διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ καί τῷ οἴκῳ Ἰούδα διαθήκην καινήν» (Μ 31:31· Ο' 38:31).

Ὅπως καταγράφει ὁ προφήτης, ἡ διαθήκη αὐτή «δέν θά ἔχει καμιά σχέση μέ τή διαθήκη πού εἶχε κάνει μέ τούς προγόνους τους τήν ἡμέρα πού τούς πῆρε ἀπό τό χέρι καί τούς ὀδήγησε ἔξω ἀπό τήν Αἴγυπτο... Θά βάλω τόν νόμο μου μέσα στή συνείδησή τους καί θά τόν γράψω στίς καρδιές τους· θά εἶμαι Θεός τους κι αὐτοί θά εἶναι λαός μου... Ὅλοι τους θά μέ γνωρίζουν, ἀπό τόν πιό ἄσημο ὡς τόν πιό σπουδαῖο» (31:32-4).

1.1.4. Ἡ ἀποκατάσταση τοῦ Ἰσραήλ

Ὁ ἐπόμενος ἐσχατολογικός κρίκος –μετά τή νέα διαθήκη τοῦ Θεοῦ– ἀποτελεῖ ἡ ἀποκατάσταση τοῦ Ἰσραήλ. Μετά τή διάσπαση τοῦ ἐνιαίου βασιλείου (π. 922 π.Χ.), τό βόρειο βασίλειο τοῦ Ἰσραήλ καί τό νότιο βασίλειο τοῦ Ἰούδα ἔζησαν μέσα σέ παρακμή καί διαφθορά, ἀνίκανα νά προστατεύσουν ὄσα τούς κληροδότησε τό παρελθόν¹¹⁶. Τραγική τους κατάληξη ὑπῆρξε ἡ κατάλυσή τους ἀπό εἰδωλολατρικούς λαούς καί νά συρθεῖ τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τους αἰχμάλωτο σέ ξένη γῆ.

Ἡ ἐπαγγελία γιά τήν ἀποκατάσταση ἔρχεται ἀπό τόν Ἰερεμία: «καί ἐγώ εἰσδέξομαι τούς καταλοίπους τοῦ λαοῦ μου ἐπί πάσης τῆς γῆς, οὔ ἔξωσα αὐτούς ἐκεῖ, καί καταστήσω αὐτούς εἰς τήν νομήν αὐτῶν, καί αὐξηθήσονται καί πληθυνθήσονται», δηλ. ὁ Θεός θά τούς ἐπαναφέρει ἀπό ἐκεῖ, ὅπου τούς εἶχε ἐξορίσει –λόγω ἀνυπακοῆς, εἰδωλολατρίας καί ἀποστασίας– καί... θά αὐξηθοῦν καί θά πληθυνθοῦν (23:3).

Τή θριαμβευτική ἐπάνοδο τοῦ ὑπολοίπου, «τοῦ καταλειφθέντος ὑπολοίπου», περιγράφει ὁ Ἡσαΐας: «Ὁ Κύριος θά ὑψώσει γιά δεύτερη φορά τό χέρι του, γιά νά λυτρώσει τό ὑπόλοιπο τοῦ λαοῦ του πού ἀπόμεινε, ἀπό τήν Ἀσσυρία, τήν Αἴγυπτο, τήν Παθρός, τήν Αἰθιοπία, τήν Ἑλάμ, τή Βαβυλώνα, τή Χαμάθ κι ἀπό τίς χῶρες τίς παραλιακές... θά συνάξει τούς διεσπαρμένους τοῦ Ἰσραήλ καί τούς διεσκορπισμένους θά ξαναφέρει τοῦ Ἰούδα ἀπό τίς τέσσερις γωνιές τῆς γῆς» (11:11-12).

Ὡστόσο, ἡ προφητευόμενη ἀποκατάσταση δέν θά λάβει χώρα κατά τρόπο αυτόματο, ἀλλά κατόπιν τῆς μετάνοιας τοῦ Ἰσραὴλ καί τῆς ἐπαναφοσιώσεώς του στήν ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ (Ἰεζ. 36:24-28· Ἠσ. 24-27)¹¹⁷.

1.1.5. Ἡ ἔκχυση τοῦ Πνεύματος

Ἐσχατολογικό γεγονός στόν μελλοντικό ὀρίζοντα παρουσιάζεται ἀπό τόν προφήτη Ἰωήλ ἡ πλουσιοπάροχη δωρεά τοῦ Πνεύματος: «Καί ἔσται μετὰ ταῦτα καί ἐκχεῶ ἀπό τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καί προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καί αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καί οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται, καί οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὀράσεις ὄψονται· καί ἐπὶ τοὺς δούλους μου καί ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις ἐκχεῶ ἀπό τοῦ πνεύματός μου» (3:1-2).

Σημεῖο λοιπόν τῆς ἐσχατολογικῆς ἐποχῆς θά εἶναι ὅταν ὁ Κύριος θά δώσει πλουσίως τίς δωρεές καί τὰ χαρίσματα τοῦ Πνεύματός του σέ κάθε ἄνθρωπο. Ὡστόσο, ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ὅπως συνεχίζει ὁ προφήτης, θά παρουσιάσει θαυμαστά σημάδια στὰ οὐράνια καί στή γῆ –αἶμα, φωτιά καί σύννεφα καπνοῦ. Ὁ ἥλιος σέ σκοτάδι θά μεταβληθεῖ... (στ. 3-4). Ἄν καί οἱ ἱεροὶ Εὐαγγελιστές συσχετίζουν τὰ σημεῖα αὐτά ὡς ἐκεῖνα τῆς τελικῆς κρίσης, τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Κυρίου (Λκ. 21:25· Μτ. 24:29), ὥστόσο μέ μιά μή κατά κυριολεξία ἐρμηνεῖα κατανοοῦνται μέ τόν ἐρχομό τοῦ Κυρίου καί τίς ὥρες τοῦ πάθους του ἐπάνω στόν σταυρό. Τελικά, ἂν πρόκειται γιά δύο ξεχωριστά γεγονότα πού τὰ χωρίζουν χιλιάδες χρόνια καί ὁ προφήτης τὰ βλέπει σέ ἕνιαῖο ὄραμα, ὅπως τονίζει ὁ Α. Hoekema, τότε ἔχουμε τό φαινόμενο τῆς «προφητικῆς προοπτικῆς», τό ὁποῖο συχνά ἀπαντᾷ στούς προφήτες τῆς ΠΔ¹¹⁸.

1.1.6. Ἡ ἡμέρα Κυρίου

Τά προηγηθέντα σημεῖα ἐξαγγέλλουν τήν προεξέχουσα ἐσχατολογική ἡμέρα τοῦ Κυρίου (תְּהִי הַיּוֹם הַזֶּה הַיּוֹם הַזֶּה, ἡμέρα κρίσεως καί λυτρώσεως, «τήν ἡμέραν Κυρίου τήν μεγάλην καί ἐπιφανῆ» (Ἰωήλ 3:4) τοῦ ἐγγύς μέλλοντος, πού θά ἐπιφέρει τήν καταστροφή τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἰσραὴλ. Ὁ προφήτης Ὁβδιού γράφει: «Διότι ἐγγύς ἡμέρα Κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη· ὃν τρόπον ἐποίησας, οὕτως ἔσται σοι· τό

ἀνταπόδομά σου ἀνταποδοθήσεται εἰς κεφαλὴν σου» (στ. 15). Μέ παραστατικό τρόπο ὁ Ἡσαΐας περιγράφει τήν ἡμέρα αὐτή (13:9-11):

Ἔρχεται, νάτην ἡ Ἥμέρα τοῦ Κυρίου!

Μέρα σκληρῆ καί ὀργισμένη, μέρα τοῦ φλογεροῦ θυμοῦ, πού θά ἐρημώσει ὅλη τή χώρα καί θά ἐξοντώσει τοὺς ἁμαρτωλοὺς σ' αὐτήν.

Τὰ ἄστρα τ' οὐρανοῦ κι οἱ ἀστερισμοὶ του δέν θά δώσουν τό φῶς τους πιά.

Θά σκοτιστεῖ ὁ ἥλιος ἀπ' τή στιγμή πού ἀνατέλλει, καί ἡ σελήνη δέν θά δώσει πιά τό φῶς της.

Θά τιμωρήσω ὅλη τή γῆ γιά τήν κακία της καί γιά τήν ἀνομία τῶν ἀσεβῶν· θά βάλω τέλος στήν ὑπεροψία τῶν ἀλαζόνων καί θά τσακίσω τῶν τυράννων τήν ἔπαρση¹¹⁹.

Ἡ ἀναφορά αὐτή στό πλαίσιο τῆς προφητείας γιά τήν καταστροφή τῆς Βαβυλώνας δημιουργεῖ τό ἐρώτημα ἂν πρόκειται ἐν τέλει γιά τήν τελική ἐσχατολογική ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἢ γιά κάποια ἡμέρα θεϊκῆς ἐνσκήψεως. Σέ ἄλλη συνάφεια ἡ ἡμέρα Κυρίου σηματοδοτεῖ τήν κρίση τοῦ Ἰσραὴλ: «Οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τήν ἡμέραν Κυρίου· ἵνατί αὕτη ὑμῖν ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου; καί αὕτη ἐστὶ σκότος καί οὐ φῶς» (Αμ. 5:18)· ἢ ἄλλοτε τήν κρίση γιά τήν ἀποστασία τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰούδα: «ἡμέρα γάρ Κυρίου σαβαώθ ἐπὶ πάντα ὑβριστὴν καί ὑπερήφανον καί ἐπὶ πάντα ὑψηλόν καί μετέωρον, καί ταπεινωθήσονται» (Ἠσ. 2:12)· ἢ ἄλλοτε τήν ἡμέρα ὀργῆς, θυμοῦ καί τιμωρίας: «ὅτι ἐγγύς ἡμέρα Κυρίου ἡ μεγάλη, ἐγγύς καί ταχεῖα σφόδρα· φωνὴ ἡμέρας Κυρίου πικρὰ καί σκληρὰ τέτακται. Δυνατὴ ἡμέρα ὀργῆς ἢ ἡμέρα ἐκείνη, ἡμέρα θλίψεως καί ἀνάγκης, ἡμέρα ἀωρίας καί ἀφανισμοῦ, ἡμέρα γνόφου καί σκότους, ἡμέρα νεφέλης καί ὀμίχλης» (Σοφ. 1:14-15).

Ἡ διαφαινόμενη ἀμφισημία τῆς ἡμέρας Κυρίου δύναται νά ἀναφέρεται στήν κρίση τοῦ Ἰούδα στό ἐγγύς μέλλον, ἀλλά καί σέ μιά τελική, ἐσχατολογική, παγκόσμια καταστροφή. Παράλληλα, αὕτη δέν εἶναι μόνο ἡμέρα κρίσεως καί καταστροφῆς, ἀλλά καί σωτηρίας, ἰάσεως καί σκιρτήσεως (Μαλ. 4:2). Μέ ἄλλα λόγια, ἡ ἡμέρα Κυρίου θά εἶναι τό συναμφοτέρο, ἀπ' ἐνός μὲν ἡμέρα κρίσεως καί θυμοῦ, ἀπ' ἐτέρου δέ εὐλογίας καί σωτηρίας γιά ἄλλους¹²⁰.

1.1.7. Οί καινοί ούρανοί και ή καινή γή

Θά αναφέρουμε ως τελευταία βασική έσχατολογική ιδέα της ΠΔ την προσδοκία για νέους ούρανοους και νέα γή (תְּשֻׁבָה וְיִשְׁרָאֵל וְיִשְׁבְּתָהּ וְיִרְשָׁהּ). Αυτή ή μελλοντική έλπίδα εκφράζεται από τόν (τριτο-) Ήσαΐα, πού λέει: «έσται γάρ ο ούρανος καινός και ή γή καινή, και ού μή μνησθῶσι τῶν προτέρων, οὐδ' οὐ μή επέλθῃ αὐτῶν ἐπί τήν καρδίαν, ἀλλ' εὐφροσύνην και ἀγαλλίαμα εὐρήσουσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἀγαλλίαμα Ἱερουσαλήμ και τόν λαόν μου εὐφροσύνην» (65:17-18).

Ἡ ιδέα της λυτρώσεως στήν ΠΔ περιλαμβάνει και τή γή, καθ' ὅσον στήν έβραϊκή σκέψη ὑπάρχει μιὰ ένότητα μεταξύ ἀνθρώπου και φύσεως. Οί προφήτες δέν θεωροῦν τή φύση ως κάτι διαφορετικό, ἄλλου ἐπιπέδου δημιουργία, ἀπό τόν ἄνθρωπο. Ἄλλωστε, κι ή σωτηρία δέν ἀναφέρεται σέ κάτι ἀσώματο, μή ὑλικό ή «πνευματικό», κάτι πού ἀπαντᾷ στήν ἀρχαία έλληνική σκέψη. Και ὁ Ήσαΐας συχνά ἀναφέρεται σέ τέτοιες ριζικές μεταβολές, ὅπως: «ή έρημος θά γίνει καρποφόρος κήπος κι ὁ καρποφόρος κήπος θά μεταβληθεῖ σέ δάσος» (32:15)· «ἄς χαιρεται ή έρημος κι ὁ τόπος ὁ ξερός· ή χέρσα γή ἄς ἀγάλλεται κι ὡς κρίνο ἄς λουλουδίξει» (35:1)· «ή ἄμμος ή καυτή θά γίνει λίμνη και πίδακες νεροῦ θά ξεπηδήσουν ἀπό τή φρυγμένη γή» (στ. 7)· «τότε θά κάθεται ὁ λύκος παρέα μέ τό ἀρνί και θά κοιμάται ὁ πάνθηρας μέ τό κατοίκι ἀντάμα· τό μοσχαράκι και τό λιονταρόπουλο θά βόσκουνε μαζί κι ένα μικρό παιδί θά τά ὀδηγάει... γιατί ή γνώση τοῦ Κυρίου τή χώρα θά σκεπάζει ὅπως σκεπάζουν τά νερά τή θάλασσα» (11:6-9)¹²¹.

1.1.8. Ἡ προφητική έσχατολογία και ἀνακεφαλαίωση της ιστορίας

Τήν έσχατολογική προοπτική της ΠΔ ἀνιχνεύσαμε μέχρι τώρα σέ έπτὰ βασικές έννοιες, τίς ὁποῖες ὁ πιστός Ἰσραηλίτης προσδοκοῦσε για τήν πραγματοποίησή τους στό μέλλον:

1. Ὁ έρχομός τοῦ λυτρωτῆ
2. Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ
3. Ἡ νέα διαθήκη
4. Ἡ ἀποκατάσταση τοῦ Ἰσραήλ
5. Ἡ έκχυση τοῦ Πνεύματος
6. Ἡ ήμέρα Κυρίου
7. Οί καινοί ούρανοί και ή καινή γή

Αὐτή ή προφητική έσχατολογία της ΠΔ μᾶς δείχνει σαφῶς τήν πίστη στήν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν, μιὰ διδασκαλία πού μέχρι τότε δέν ἦταν ἀποκλειστική της χριστιανικής πίστεως. Μετέπειτα θά ἀποτελέσει αὐτή τό κρηπίδωμα τοῦ χριστιανικοῦ δόγματος, καθῶς στηρίζεται στό ἱστορικό πλέον γεγονός της ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ¹²². Ὡς ιδέα ὁμως και θεολογική πεποίθηση ή ἀνάσταση τῶν νεκρῶν έχει μακρά ἱστορία και ή ἀρχική προέλευσή της καθίσταται σχεδόν ἀδύνατη νά ἐπισημανθεῖ ἀπό τή σύγχρονη έρευνα. Ἴσως οί ριζες της φτάνουν μέχρι και τόν ἔκτο πρό Χριστοῦ αἰῶνα, ὅταν για πρώτη φορά εἰσβάλλει στήν ἰουδαϊκή σκέψη ή ιδέα περί ἀνταποδόσεως και ή σχετική διδασκαλία ἀναφέρεται στήν ἀτομική ἱκανοποίηση για τά εὐάρεστα στόν Θεό έργα.

Ἄν ἀποδεχτοῦμε τό ἀποφασιστικό χρονικό σημείο ὅτι τίποτα δέν συνέβη στήν ἱστορία τοῦ Ἰσραήλ μετά τόν Σολομῶνα πού νά βελτιώσει ή νά αὐξήσει τά προηγούμενα δοξασμένα ἀχνάρια τοῦ λαοῦ και τόν δρόμο της σωτηρίας του, τότε μπορούμε νά δοῦμε τήν ἐπικείμενη προφητική έσχατολογία ως ἀνακεφαλαίωση της ἱστορίας της σωτηρίας σέ έπτὰ πάλι μοτίβα (κάποια εἶναι κοινά μέ τά προαναφερθέντα):

	Ἱστορία τοῦ Ἰσραήλ	Προφητικό μέλλον	Μερικά ἀντιπροσωπευτικά κείμενα
1.	Δημιουργία	Νέα Δημιουργία	Ἰσ. 11:1-9· 51:3· 65:17-21· Ἰεζ. 36:33-36
2.	Διαθήκη	Νέα Διαθήκη	Ἰσ. 49:5-9· Ἰερ. 34:33:25-26· Ἰεζ. 34:25-31· 36:24-28
3.	Ἔξοδος	Νέα Ἔξοδος	Ἰσ. 40:1-5· 43:1-7· 15-21· 48:20-21· 49:24· 26· 51:9-11·
4.	Εἴσοδος και κατάκτηση	Νέα εἴσοδος και κατάκτηση της νέας χώρας	Ἰσ. 32:14-20· 35:1-10· Ἰερ. 23:7-8· 29:10-14· Ἰεζ. 34:11-16
5.	Ἱερουσαλήμ	Νέα Ἱερουσαλήμ	Ἰσ. 44:24-28· 46:13· 49:14-21· 51:3
6.	Ναός	Νέος Ναός	Ἰσ. 2:2-3· Ἰεζ. 40-47· Ζαχ. 4:6-9
7.	Δαβιδικός βασιλιάς	Νέος Δαβίδ	Ἰσ. 9:2-7· 11:1-5· 16:5· 55:3-5· Ἰερ. 23:1-6· Ἰεζ. 34:20-24· 37:24-28· Ἀμ. 9:11

Ὁ ἀνωτέρω πίνακας τοῦ G. Goldsworthy δείχνει τή δυναμική τῆς προφητικῆς ἐσχατολογίας, κινουμένης ἀπό τό ἱστορικό παρόν πρὸς τό προφητικό μέλλον, ἡ ὁποία βασίζεται στους μεγάλους προφήτες τοῦ Ἰσραήλ¹²³. Αὐτός ὁ πίνακας μᾶς βοηθάει νά κατανοήσουμε τό πέρασμα ἀπό τὴν ΠΔ στὴν ΚΔ, ὅπως ὁ ἴδιος πάλι σχεδιάζει:

	Βιβλική ἱστορία ἀπὸ τὴ δημιουργία μέχρι τὸν Σολομώντα	Ἐσχατολογία τῶν προφητῶν	Ἐκπλήρωση ἐν Χριστῷ
1.	Δημιουργία	Νέα Δημιουργία	Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἡ νέα δημιουργία
2.	Διαθήκη μετὰ τὸν Ἀβραάμ	Νέα Διαθήκη	Νέα διαθήκη μετὰ τὸ αἶμα τοῦ Ἰησοῦ
3.	Δουλεία καὶ Ἐξοδος λύτρωση	Νέα δουλεία καὶ νέα ἔξοδος λύτρωση	Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Πασχάλιος Ἄμνος καὶ ἡ νέα ἔξοδος
4.	Σκηνὴ καὶ ναὸς ὡς κατοικία τοῦ Θεοῦ	Νέος ναὸς ὡς κατοικία τοῦ Θεοῦ	Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁποῦ ὁ Θεὸς καὶ ἡ ἀνθρωπότητα κατοικοῦν: ὁ Λόγος μας «ἐσκήνωσεν» μαζί
5.	Κατάκτηση τῆς χώρας	Κατάκτηση τῆς νέας χώρας	Ὁ Ἰησοῦς ἐκπληρώνει τὴ χώρα ὡς χῶρο κατοικίας τοῦ Θεοῦ
6.	Βασιλεία Δαβὶδ	Νέα δαβιδική βασιλεία	Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ νέος Δαβὶδ
7.	Ἱερουσαλήμ (Σιών)	Νέα Ἱερουσαλήμ	Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ νέος ναὸς, ἡ νέα Ἱερουσαλήμ
8.	Ναὸς	Νέος Ναὸς	

Ἐδῶ διαφαίνεται ἡ γραμμὴ τῆς σωτηρίας ποῦ ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν πρωτοῖστορία (Γεν. 1-11) καὶ καταλήγει στὴν ἐσχατολογία ὡς ἐκπλήρωση ἐν Χριστῷ. Μὲ ἄλλα λόγια, ἡ δυναμικὴ τῆς τυπολογίας ὡς σκιαῆς τῆς σωτηρίας στὴν ΠΔ δὲν μπορεῖ νά γίνει καθαρὴ πραγματικότητα πρὶν ἀπὸ τὴν παρουσία καὶ τό ἔργο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στὴν ΚΔ¹²⁴.

Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ἐπιγραμματικά στοιχεῖα περὶ ἐσχατολογίας στὴν ΠΔ, μποροῦμε νά ἀναφέρουμε τὰ ἑξῆς:

(α) Ἡ ἐσχατολογικὴ προσδοκία στὰ κείμενα τῆς ΠΔ, ἐπειδὴ ἐκτείνεται σὲ μιά περίοδο πολλῶν αἰώνων, δείχνει ὅτι ἀπ' ἐνός μὲν ὑφίσταται μιά ἱστορικὴ ἐξέλιξη, ἀπ' ἐτέρου δὲ ὅτι παραμένει σταθερὴ σὲ τρία ἀποφασιστικὰ ἐσχατολογικὰ θέ-

ματα: (1) στὸν προορισμὸ τοῦ ἀνθρώπου· (2) στὴν τελικὴ κρίση· καὶ (3) στὴν ὑπόσχεση καὶ τὴν ἐλπίδα γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ μεσσία¹²⁵.

(β) Κορυφαία ἐσχατολογικὴ ἐλπίδα συνυφαίνεται μετὰ τὴν ἐλπίδα τοῦ ἐρχομοῦ ἐνός λυτρωτῆ καὶ σωτῆρα τοῦ κόσμου, σὲ πρόσωπο τοῦ ὁποίου θὰ πραγματοποιηθοῦν οἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν λαὸ τοῦ Ἰσραήλ¹²⁵.

(γ) Ἡ ἐσχατολογικὴ προσδοκία εἶχε ἀρχικῶς ἱστορικὲς διαστάσεις πρὸς συγκεκριμένο λαὸ, τὸν περιούσιο τοῦ Ἰσραήλ. Ὁ Γιαχβὲ εἶναι «Θεὸς τῆς σωτηρίας μου» (יְיָ אֱלֹהֵינוּ· *Μιχ.* 7:7· *Ἀβ.* 3:18 κ.ά.), ἀφοῦ λυτρώνει τὸν δικὸν του λαὸ ἀπὸ ποικίλες περιστάσεις καὶ δοκιμασίες. Ἡ ἐμπειρία αὐτὴ ἢ λυτρωτικὴ διατηρεῖται μὲν καὶ κατὰ τὴν αἰχμαλωσία (587-538 π.Χ.) καὶ μεταιχμαλωσικά, ἀλλὰ διευρύνεται ὥστε νά ἀποκτήσει ὁ προσδοκώμενος λυτρωτῆς μιά παγκόσμια πλέον ἀποστολή.

(δ) Ἡ ἐσχατολογικὴ προσδοκία διευρύνεται γιὰ νά περιλάβει ὄχι μόνον πάντα τὰ ἔθνη, ἀλλὰ καὶ κάθε ψυχὴ ἀνθρώπου, ὅπως χαρακτηριστικὰ ἀναφέρεται σὲ βιβλίον τῶν Ψαλμῶν. Ἐκεῖ φανερῶνουν τὴν πίστη καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη τους σὲ πρόσωπο τοῦ Σωτῆρα τους ὅλοι ὅσοι τὸν ἐπικαλοῦνται, τόσο οἱ δίκαιοι, ὅσο καὶ οἱ πτωχοί, «ὁ πτωχὸς ἐκέκραξεν» (33:7), «οἱ ταπεινοὶ τῷ πνεύματι» (33:19), οἱ μικροὶ («τὰ νήπια»· 114:6), οἱ διωγμένοι, οἱ εὐθεῖς, «οἱ συντετριμμένοι τὴν καρδίαν» (33:19) κ.ά.

(ε) Ἡ ἀνωτέρω θέαση τῆς ἐσχατολογίας στὴν ΠΔ δείχνει τὴν ἀρξάμενη ἀνάπτυξη τῆς ἐσχατολογικῆς συνείδησης, τονίζει τὸν ἀνθρώπινο προορισμὸ, ἀναφέρεται στὴν τελικὴ κρίση –κυρίως μετὰ τὴν Ἡμέρα τοῦ Κυρίου– καὶ προσδοκᾷ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Μεσσία¹²⁷. Αὐτὲς οἱ θέσεις θὰ ἀναπτυχθοῦν καὶ θὰ «ἐπεκταθοῦν» –ὄχι πάντα πρὸς τὴ δέουσα κατεύθυνση– κατὰ τὴν ἀποκαλυπτικὴν περίοδο.

1.2. Ἡ ἐσχατολογικὴ σκέψη στὴν ἀποκαλυπτικὴ φιλολογία

Ἡ λεγόμενη ἰουδαϊκὴ ἀποκαλυπτικὴ γραμματεία ἀποτελεῖ ἕνα νέο φιλολογικὸ εἶδος, ποῦ ξεκινᾷ ἀπὸ τὸν Δ' αἰ. π.Χ. καὶ κορυφώνεται κατὰ τὴ μεσοδιαθητικὴν περίοδο (200 π.Χ.-100 μ.Χ.)¹²⁸. Πρόκειται γιὰ ἕνα ἰδιόμορφο φιλολογικὸ εἶδος, ποῦ περιλαμβάνει τό σύνολο τῶν θρησκευτικῶν

κειμένων της μεσοδιαθηκικής αυτής περιόδου¹²⁹, τά όποια ασχολούνται μέ θέματα έσχατολογικά, υπό τήν έννοια του τέλους (τών αιώνων), δηλ. αναφέρονται τόσο στον παρόντα κόσμο όσο και στον έρχόμενο, στή μεταξύ τους σχέση, στή τελική κρίση κ.λπ.¹³⁰. Τήν περίοδο αυτή θά παρατηρήσουμε μιά επέκταση της μεσοδιαθηκικής έλπίδας προς άλλα επίπεδα, πού ίσως βλέπουν τή θεολογία της ΠΑ¹³¹, και μιά στροφή από τήν κοινότητα προς τήν ατομικότητα, πού όπως ήταν φυσικό επέφερε και ουσιαστική αλλαγή στις μεσοδιαθηκικές αντιλήψεις και στις έσχατολογικές προσδοκίες του λαού¹³². Άς δοϋμε όρισμένα βασικά γνωρίσματά τους:

1.2.1. Η διαρκική αντίληψη

Πολλές φορές άπαντά μέσα στα κείμενα των αποκαλυπτικών μιά έντονη διαρκική αντίληψη για τον παρόντα και τον μέλλοντα κόσμο, και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό ώστε ή σωτηρία του να στηρίζεται αποκλειστικά στή μελλοντική επέμβαση του Θεού. Κατ' αυτούς «ό παρών κόσμος είναι πλήρης θλίψεων και άμαρτιών και κυριαρχείται από τάς αντιθέτους δυνάμεις των δαιμόνων. Ό “κόσμος ούτος” διά της τελικής επέμβάσεως του Θεού θά καταστραφεί. Τό μέλλον αντιθέτως κυριαρχείται υπό του Χριστού του Θεού. Είναι ό κόσμος της δικαιοσύνης και της προσδοκωμένης ευτυχίας. Ό Θεός εις τον μελλοντικόν αυτόν κόσμον της σωτηρίας, τον καθαρώς υπερφυσικόν, θά ασκήση τήν όλην Του έξουσίαν»¹³³.

Τήν χαρακτηριστική αντιθετική σχέση «τούτου του αιώνος» μέ «τόν μέλλοντα αιώνα» παρατηρούμε ιδιαιτέρως στό απόκρυφο του Δ' Έσδρα ή της Άποκαλύψεως Έσδρα¹³⁴. Αυτή συνδέεται μέ τήν αντίθεση δικαίων και άσεβών, όπου ή σωτηρία των πρώτων αποκτά έσχατολογικό χαρακτήρα. Γράφεται πολύ παραστατικά: «Τούτον τον αιώνα έποίησεν ό ύψιστος διά πολλούς, τον δέ μέλλοντα δι' όλίγους. (...) Πολλοί μέν εκτίσθησαν, όλίγοι δέ σωθήσονται» (Δ' Έσδρα, 8: 1-3. Σ. Άγουρίδη, Άπόκρυφα, ΙΙ, 251). Και άλλου: «Νύν βλέπω ότι ό μέλλον αιώνας όλίγοις άνάψυξιν φέρει, τοίς δέ πολλοίς βάσανον» (όπ. π., 7:47. Σ. Άγουρίδη, όπ. π., ΙΙ, 244). Αυτή ή διαπίστωση προκαλεί τον θρήνο του προφήτη. Όσοσο, ή θεία άπάντηση στό έρώτημα γιατί θά σωθούν λίγοι δίκαιοι, δέν δίδεται: «Σύ ούν μηκέτι περιεργάζου, πώς οι άσεβεις βα-

σανισθήσονται, άλλ' εκζητοί, πώς οι δίκαιοι σωθήσονται, και τίνων ό αιώνας, και διά τίναν ό αιώνας, και πότε;» (Δ' Έσδρα, 9: 13. Σ. Άγουρίδη, Άπόκρυφα, ΙΙ, 256).

1.2.2. Η έλευση του σωτήρος

Τήν έσχατολογική αυτή έννοια βρίσκουμε στό απόκρυφο Διαθήκαι των δώδεκα Πατριαρχών υιών Ιακώβ¹³⁵, άφηγηματικό έργο προερχόμενο πιθανώς από τον β' π.Χ. αι., αναφέρεται ή λύτρωση θά προέλθει από τίς φυλές Λευί και Ιούδα, διότι «έξ αυτών ανατελεί ύμιν τό σωτήριον του Θεού. Αναστήσει γάρ Κύριος εκ του Λευί ως άρχιερέα και εκ του Ιούδα ως βασιλέα, Θεόν και άνθρωπον. Ούτως σώσει πάντα τά έθνη και τό γένος του Ισραήλ»¹³⁶, «άποκαλύψη Κύριος τό σωτήριον αυτού πᾶσι τοίς έθνεσιν»¹³⁷.

Ό σωτήρας αποκαλείται «σωτήρας του κόσμου»¹³⁸ και θά έλθει «επί σωτηρία κόσμου»¹³⁹, «επί σωτηρία έθνών και Ισραήλ»¹⁴⁰, «τό δέ όνομα αυτού έσται εν παντί τόπω Ισραήλ και εν τοίς έθνεσιν σωτήρ»¹⁴¹. Η άποστολή του σωτήρα θά γίνει ως έξής: «ό ύψιστος άποστείλη τό σωτήριον αυτού, εν επισκοπή μονογενοϋς προφήτου»¹⁴². Άν και λέγεται ότι ή σωτηρία θά άφορά στα έθνη και τον Ισραήλ, έντούτοις σε πολλά σημεία διαφαίνεται ή έμμογή στή σωτηρία του Ισραήλ: «έως του έλθειν τό σωτήριον Ισραήλ»¹⁴³, «διά γάρ του Ιούδα ανατελεί ύμιν σωτήρ τῷ Ισραήλ»¹⁴⁴, «επεμβαίνων τῷ Ισραήλ εν σωτηρία»¹⁴⁵. Η πεποίθηση αυτή «περί της σωτηρίας Ιερουσαλήμ» άπαντά και στήν απόκρυφη Άποκαλύψη Βαρούχ¹⁴⁶.

1.2.3. Ηθικές προϋποθέσεις

Εν ήθικη έννοία ή λύτρωση παρέχεται μέ τήν άγάπη, τήν τήρηση του νόμου του Θεού και τήν άληθινή μετάνοια. Πάλι στό απόκρυφο Διαθήκαι των δώδεκα Πατριαρχών υιών Ιακώβ διαβάζουμε ότι «τό δέ πνεϋμα της άγάπης εν μακροθυμία συνεργεί τῷ νόμῳ του Θεού εις σωτηρίαν ανθρώπων»¹⁴⁷, «ή γάρ κατά Θεόν άληθής μετάνοια άναίρει τήν άγνοιαν, και φυγαδεύει τό σκοτός, και φωτίζει τους όφθαλμούς, και γνώσιν παρέχει τῇ ψυχῇ, και όδηγεί τό διαβούλιον προς σωτηρίαν»¹⁴⁸.

1.2.4. Η ήμέρα εκείνη

Στό γνωστό βιβλίον του Ένώχ (ή Όρασις Ένώχ)¹⁴⁹ προερχόμενο από τήν Παλαιστήνη (ένδε-

χομένως περί τό 200 π.Χ.), ή έννοια τής σωτηρίας άφορᾶ –ὡς εἶναι φυσικό– στή μέλλουσα κρίση, στήν τελική διάκριση δικαίων καί ἀδίκων.

Οἱ δίκαιοι εἶναι οἱ ἐκλεκτοί, οἱ εὐλογημένοι, οἱ «ἀναμάρτητοι», οἱ ὅποιοι «καί σωθήσονται»¹⁵⁰. Ἔτσι, στούς «ἐκλεκτούς καί δικαίους», πρός τούς ὁποίους ἀπευθύνεται καί τό κείμενο, διανοίγεται ή μελλοντική εὐδαίμων κατάσταση τής σωτηρίας¹⁵¹. Τότε «χαρήσονται, καί ἔσται αὐτοῖς λύσις ἁμαρτιῶν καί πᾶν ἔλεος καί εἰρήνη καί ἐπιείκεια, ἔσται αὐτοῖς σωτηρία, φῶς ἀγαθόν, καί αὐτοί κληρονομήσουσιν τήν γῆν»¹⁵².

Ἀντίθετα, τούς ἄσεβεῖς ἀναμένει μιά τρομερή καί ἀπελπιστική κατάσταση, καθώς δέν θά ὑπάρχει ἐλπίδα σωτηρίας: «σωτηρία... θά εἶναι μακράν ὑμῶν ἔνεκα τῶν ἁμαρτιῶν σας»¹⁵³. «πᾶσιν ὑμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς οὐχ ὑπάρξει σωτηρία, ἀλλά ἐπί πάντα ὑμᾶς κατάλυσις, κατάρρα»¹⁵⁴. Οἱ ταλανισμοί γιά τούς ἁμαρτωλούς εἶναι ἀλλεπάλληλοι, μέ ἀποκορύφωμα τό ρητορικό ἐρώτημα: «Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις... ποῦ θά φύγετε καί ποῦ θά εὔρετε σωτηρίαν;»¹⁵⁵.

Ἀπό τά ἐσχατολογικά στοιχεῖα πού μᾶς παρέχουν τά ἀποκαλυπτικά κείμενα τής περιόδου τοῦ δευτέρου ναοῦ, μποροῦμε νά ἀναφέρουμε ἐπιγραμματικά τά ἑξῆς:

(α) Τά ἰουδαϊκά ἀποκαλυπτικά αὐτά κείμενα, καθώς ἀναπτύσσονται στό περιθώριο τής Βίβλου ὡς μιά ἰδιαίτερη ἰουδαϊκή θρησκευτική γραμματεία, παρουσιάζουν συχνά μιά διαστρεβλωμένη ἐσχατολογική προοπτική, λόγω τής μονομέρειας τῶν διαφορῶν αἰρέσεων, στίς ὁποῖες ἀνήκουν οἱ συγγραφεῖς ἢ οἱ συμπλητές τής¹⁵⁶.

(β) Ὡς ἐκ τούτου οἱ συγγραφεῖς αὐτῶν τῶν κειμένων ἐμφανίζονται ὡς ἀποκαλυπτές τῶν ἐσχατολογικῶν μυστηρίων. Ἄν καί οἱ ἀντιλήψεις τους εἶναι συχνά ἀμφίσημες ἢ δυσερμηνευτες, ἐκστατικοῦ ἢ ὄραματικοῦ χαρακτήρος, αὐτές σχετίζονται κυρίοτατα μέ τήν ἐσχατολογία, τήν ἔλευση τοῦ Μεσσία καί τή βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀλλά σέ ἕνα ἐπίπεδο ὑπερβατικό¹⁵⁷.

(γ) Εἰδικότερα, στά κείμενα αὐτά διαφαίνεται μιά ἰδιότυπη θρησκευτική θεώρηση τής ἱστορίας καί τής σωτηρίας¹⁵⁸. Αὐτό διαφαίνεται κυρίως στή «φοβερή ἔνταση καί ἀντίθεση μεταξύ τοῦ “παρόντος” καί τοῦ “μέλλοντος αἰῶνος”»¹⁵⁹, μέχρι τοῦ

σημείου νά φαίνεται ή σωτηρία ἐντελῶς «ἐξωκοσμική»¹⁶⁰.

(δ) Ἡ ἀποκαλυπτική ἐσχατολογία, ὅπως ἀπαντᾶ κυρίως στίς Ἀποκαλύψεις, διακατέχεται ἀπό τά ἑξῆς κοινά χαρακτηριστικά: (1) ἐπείγουσα προσδοκία γιά τό τέλος τῶν γήινων συνθηκῶν στό ἄμεσο μέλλον· (2) τό τέλος ὡς μιά κοσμική καταστροφή· (3) περιοδομέτρηση καί αἰτιοκρατία· (4) δραστηριότητα ἀγγέλων καί δαιμόνων· (5) μιά νέα σωτηρία, παραδεισένια σέ χαρακτήρα· (6) ἐκδήλωση τής βασιλείας τοῦ Θεοῦ· (7) ἕνας μεσίτης (μεσολαβητής) μέ βασιλικές λειτουργίες, δηλ. μεσσίας· (8) τό σύνθημα «δόξα»· (9) δυῖσμός· (10) μιά τελική ἀναμέτρηση μεταξύ τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ¹⁶¹.

1.3. Τό πρόβλημα τοῦ ἐσχατολογικοῦ ἀτομικισμοῦ

Ἡ βασική ἀντίληψη περί ἀναστάσεως κατά «τήν ἡμέραν ἐκείνην» πού ἀναπτύσσεται στήν ἰουδαϊκή ἀποκαλυπτική γραμματεία μᾶς φέρνει μπορστά στό ζήτημα τής ἀτομικῆς ἀνταποδόσεως. Ἡ ἰδέα αὐτή ἔχει μακρά ἱστορία καί φθάνουν οἱ ἀπαρχές τής μέχρι καί τήν ἐποχή τῶν μεγάλων προφητῶν Ἰερεμίου καί Ἰεζεκιήλ. Ἄς τήν δοῦμε πολύ συνοπτικά:

1.3.1. Ἡ ἑξατομίκευση τής θρησκείας στό Δευτερονόμιο

Ἡ λεγόμενη «ἑξατομίκευση τῶν ἐσχάτων» πού διαπιστώνουμε στήν ἀποκαλυπτική θεολογία τῶν μεσοδιαθηκικῶν χρόνων ἔχει σαφῆ προῖστορία στά ἱστορικά βιβλία τής ΠΔ. Ἦδη στό βιβλίό τοῦ Δευτερονομίου ἀπαντᾶ «ή ἀρχή τής ἑξατομίκευσης τής θρησκείας»¹⁶². Αὐτό σημαίνει ὅτι ή θρησκευτική σχέση περνᾶ σέ ἐπίπεδο ἀτόμων καί ὄχι στό σύνολο. Ἔτσι καθιερῶνεται ή προσωπική εὐθύνη τοῦ ἀνθρώπου ἔναντι τοῦ Θεοῦ. Κομβικό ἐδάφιο γι' αὐτό εἶναι τό ἑξῆς:

«Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπέρ τέκνων, καί υἱοί οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπέρ πατέρων· ἕκαστος ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτία ἀποθανεῖται» (Δευτ. 24:16· πρβλ. Δ' Βασ. 14:6).

Ἄν καί στήν ΠΔ δίνεται μεγάλη σημασία στή συλλογική εὐθύνη, ἐδῶ προβάλλεται ή προσωπική εὐθύνη, κάτι πού ἀπαντᾶ καί σέ πολύ παλαιά κείμενα, ὅπως στόν *Κώδικα τοῦ Χαμμουραμί*¹⁶³. Ἡ διάταξη αὐτή, ὅμως, δέν παύει νά εἶναι «προηγμέ-

νη, πού εξαλείφοντας τή συλλογική ένοχή καθιερώνει τήν έξατομικήυση τής εϋθύνης»¹⁶⁴. Θά έλεγε κανείς ότι αυτό έρχεται σέ αντίθεση μέ άλλη θέση τοϋ *Δευτερονομίου*: «Έγώ ειμι Κύριος ό Θεός σου, Θεός ζηλωτής αποδιδούς άμαρτίας πατέρων επί τέκνα επί τρίτην και τετάρτην γενεάν τοίς μισοϋσί με» (*Δευτ. 5:9*). Ώστόσο, τό χωρίο αυτό δέν συνιστά όξύμωρο σχήμα, διότι κατά τό σπουδαιότερο ρήτορα τής χριστιανικής Έκκλησίας, τόν Ίωάννη τόν Χρυσόστομο (344/354-407), τό γραφόμενο στό *Δευτ. 5:9* «οϋκ έστι καθολική ή άπόφασις, άλλ' επί τινων ειρηται τών έξ Αιγύπτου έξελθόντων»¹⁶⁵.

Πέρα από αυτό ό προβληματισμός κινείται πρós τή χρονολόγηση και τήν πατρότητα τοϋ *Δευτερονομίου*¹⁶⁶. Είναι γνωστή σήμερα θεωρία τοϋ διακεκριμένου έρευνητή Μ. Noth (1902-1968), ό όποίος παρατηρεί ότι τό έν λόγω βιβλίο γράφτηκε ως εισαγωγή στην έτοι αποκαλούμενη «Δευτερονομιστική Ίστορία» ή «Δευτερονομιστικό ίστορικό έργο» (*Deuteronomistisches Geschichtswerk*), πού εκτείνεται από τό βιβλίο τοϋ Δευτερονομίου μέχρι τό Δ' Βασιλειών. Κατά τόν Μ. Noth «ό Δευτερονομιστής συγγραφέας... έζησε κατά τήν περίοδο τής Αιχμαλωσίας στόν Ίουδα και έγραψε τή δική του ίστορία για τόν Ίσραήλ, βασιζόμενος σέ διάφορες πηγές, τίς όποιες ένωσε, παρεμβάλλοντας ταυτόχρονα δικό του κείμενο».

Μέ τήν έξατομικήυση τής θρησκείας¹⁶⁹ πού παρουσιάζεται στό *Δευτερονόμιο*, γεγονός πού προσδίδει άνοιχτή θρησκευτική κοινότητα, συμπορεύεται κι ή ιδέα τοϋ Θεοϋ, πού προστατεύει τόν περιούσιο λαό του και τόν οδηγεί σέ κυριεύσεις και κατακτήσεις γής, αλλά λόγω τής άσέβειας τών άλλων λαών (*Δευτ. 9:5*). Αυτό σημαίνει ότι «ό Γιαχβέ δέν είναι Θεός μόνο τοϋ περιούσιου και σκληροτράχηλου λαοϋ, αλλά όλάκερου τοϋ σύμπαντος κόσμου»¹⁷⁰. Ό Θεός τελικά προστατεύει κάθε έναν πού τόν αγαπά, εισακούει τίς έντολές του και πορεύεται κατά τίς κρίσεις και τά δικαιώματά του (*10:12-13*)¹⁷¹.

1.3.2. Η μεταγενέστερη έξατομικήυση τών έσχάτων

Η αντίληψη περί έξατομικήυσης τών έσχάτων, όπως τονίζει ό καθηγ. Γ. Πατρώνος, σχετίζεται ιστορικά μέ τήν έθνική καταστροφή τοϋ 586 π.Χ.,

πού όδήγησε τόν λαό Ίσραήλ στή Βαβυλώνεια αιχμαλωσία. Τότε ακριβώς αρχίζει και «ή έξατομικήυση τών έσχάτων» (*individual afterlife*)¹⁷². Μέχρι τότε οι μεσσιανικές αντίληψεις δέν είχαν καμιά σχέση μέ αυτό πού αποκαλούμε «περιοχή τών έσχάτων», δηλαδή μιá ζωή πέραν τοϋ τάφου οι και έσχατολογικές έλπίδες εκφράζονται μέ όρους συναλλαγής τοϋ Θεοϋ μέ τόν λαό και τό έθνος, ως σύνολο, και όχι μέ όρους άτομικοϋ έσχατολογικοϋ προορισμοϋ¹⁷³.

Στή συνέχεια, ή νέα τάση τοϋ έσχατολογικοϋ άτομικισμοϋ, σέ συνάντηση και συμπόρευση μέ τήν αρχαιότερη πεποίθηση για δικαίωση τής κοινότητας και τοϋ έθνους, έγινε πλέον πραγματικότητα. Έπισημαίνεται όμως συγχρόνως, ότι ή στροφή πρós τό άτομο και τόν έσχατολογικό προορισμό του είχε ως καρπό τήν έλπίδα στην άνάσταση τών νεκρών. Χαρακτηριστικό μιás τρόπον τινα δικανικής έννοιας τής ανταπόδοσης κατά τήν άνάσταση βρισκουμε στό άπόκρυφο έργο *Διαθήκη Άβραάμ*¹⁷⁴, όπου άπαντά ή παράσταση μέ τόν άγγελο πού κρατά «τό ζύγιον» για τίς ανθρώπινες ψυχές, όπου εκατέρωθεν του ύπάρχει ό «φωτοφόρος άγγελος» και ό «άνελεήμων άγγελος»: τελικά, «οί μέν δίκαιοι σώζονται, οι δέ άμαρτωλοί κολάζονται»¹⁷⁵.

Ώστόσο, ή διδασκαλία αυτή περί άναστάσεως, ένω άποτελεί άφετηρία και εκφραση τής έξατομικήυσεως τών έσχάτων, διασώζει παράλληλα και τό ένδιαφέρον πρós τό έθνος, καθόσον για τόν ιουδαϊκό τρόπο σκέψεως τό άτομο νοείται μόνο σέ σχέση μέ τήν κοινότητα. Ύπ' αυτή τήν έννοια και ή άνάσταση τοϋ άτόμου κατανοείται μέσα στην έσχατολογική πεποίθηση και έλπίδα για τήν άνάσταση όλης τής κοινότητας τών δικαίων.

Έτσι, όπως πάλι έπισημαίνει άνωτέρω καθηγητής, βαθμαία παρατηρείται μιá περαιτέρω άνάπτυξη τής ιδέας αυτής πού ύπήρχε στους αρχαιότερους ως άνάσταση μόνο τών δικαίων Ίουδαίων. Δηλώνεται μέ κάθε σαφήνεια άνάσταση για τούς μέν δικαίους «εις ζωήν αιώνιον», για τούς δέ άδίκους «εις όνειδισμόν». Έπίσης, στή διδασκαλία αυτή περί άναστάσεως έχουμε και μιá άναμενόμενη πραγματοποίηση τής ένότητας τών δύο περί έσχάτων αντίληψεων, πού έπλανάτο συνεχώς στή συνείδηση τοϋ λαοϋ, εκείνη τήν παλαιά για δικαί-

ωση τῆς κοινότητας καί τοῦ ἔθνους καί τή νεότερη γιά τή δικαίωση τοῦ ἀτόμου¹⁷⁶.

Τέλος, τόσο «ὁ ἐσχατολογικός ἀτομικισμός» ὅσο καί «ἡ ἐξατομίκευση τῆς θρησκείας» στήν ΠΔ κατά τήν περίοδο τοῦ δευτέρου ναοῦ δέν καταλύει τή βασική διδασκαλία τῆς ὅλης ΠΔ γιά τήν ὑψιστή ἀξία τῆς κοινωνίας τοῦ Θεοῦ μέ τόν λαό του, μιά ἀξία πού οὔτε ὁ θάνατος διασπᾶ. Ἡ διαλεκτική σχέση ἀνάμεσα στόν ἐσχατολογικό ἀτομικισμό καί στήν ἐσχατολογική ἀντίληψη γιά δικαίωση τῆς κοινότητας καί τοῦ ἔθνους, καθιστοῦσε δυνατή τήν ἐπικοινωνία τῶν δικαίων μέ τόν Θεό καί τή συνέχισή της καί μετά τόν θάνατο, τόν ἄλλοτε θεωρούμενο καταστροφικό γιά ὅλους ἀδιακρίτως¹⁷⁷.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ:

Η ΕΣΧΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἡ ἐσχατολογία στήν ΚΔ ἐντάσσεται καί μελετᾶται ἀπό τόν ἐπιστημονικό κλάδο τῆς Θεολογίας τῆς ΚΔ. Αὐτό σημαίνει ὅτι κεντρικός ἄξονας τῆς κδ/κῆς ἐσχατολογίας εἶναι τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δηλ. μιλοῦμε ξεκάθαρα γιά μιά Χριστοκεντρική ἐσχατολογία¹⁷⁸.

Ἄς δοῦμε τά ἐσχατολογικά δεδομένα τῆς ΚΔ σέ τέσσερις φάσεις, ὅπως σήμερα ἐξετάζονται καί παρουσιάζονται ἀπό τίς σπουδαιότερες Θεολογίες τῆς ΚΔ: (α) Στήν ἀρχική χριστιανοσύνη. (β) Στήν ἐσχατολογική διδασκαλία τοῦ ἀποστόλου Παύλου. (γ) Στήν ἐσχατολογία τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, περιλαμβανομένης καί τῆς σχετικῆς τοῦ βιβλίου τῆς Ἀποκάλυψης, καί τέλος (δ) στήν ἐσχατολογία τῆς ἀρχικῆς χριστιανοσύνης¹⁷⁹.

2.1. Ἡ ἐσχατολογία τῆς ἀρχικῆς χριστιανοσύνης

Ἀσφαλῶς τό κεντρικό καί κυρίοχο θέμα ὄχι μόνο στό περιεχόμενο τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀλλά καί στό ἀποστολικό κήρυγμα τῆς ἀρχέγονης Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ τό γεγονός τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καί τό θέμα αὐτό, κατά τόν καθηγ. Γ. Πατρῶνο, εἶναι ταυτόχρονα ἱστορικῆς σημασίας γεγονός ἀλλά καί ἐσχατολογικῆς προσδοκίας ἰσχυρό ὄραμα. Κατά συνέπεια, ἱστορία καί ἐσχατολογία συνυπάρχουν καί συνιστοῦν τόν πυρήνα τῆς βιβλικῆς θεολογίας. Μέ τή σύνθεση αὐτή ξεπερνιέται καί ἡ –ἀνύπαρκτη οὐσιαστικά γιά τήν Ἀνατολή– διάκριση μεταξύ ἱστορικοῦ Ἰησοῦ, ὡς

Ραββί καί Διδασκάλου τῆς Γαλιλαίας, καί τοῦ Χριστοῦ τῆς πίστεως, ὡς φορέα τῆς Ἀναστάσεως καί ἐδραιωτῆ τῆς ἐσχατολογικῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ¹⁸⁰.

2.1.1. Ἡ προσδοκία τοῦ προσεχοῦς τέλους

Τό στοιχεῖο πού διακατέχει τόν ἀρχικό χριστιανισμό εἶναι ἡ πεποίθηση ὅτι ὁ Κύριος εἶναι ἐγγύς καί ὁ ἐρχομός του θά γίνει πολύ σύντομα¹⁸¹.

Ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς ἔβλεπε τό παρόν μέσα ἀπό τό πρίσμα τῆς ἐγγίζουσας βασιλείας τοῦ Θεοῦ καί γι' αὐτό ἀπό τό ἀρχικό του κήρυγμα συνέδεσε τήν ἔλευση τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ μέ τό κάλεσμα σέ μετάνοια: «*Μετανοεῖτε· ἤγγικε γάρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν*» (Μτ. 4:17)¹⁸².

Ἡ προσδοκία ἐνός προσεχοῦς καί ἐπικείμενου τέλους εἶναι πολύ ἔντονη στούς πρώτους χριστιανούς, ἡ ὁποία λόγω τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἀναπτυσσόμενης χριστολογίας ταυτίστηκε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μέ τήν παρουσία τοῦ Χριστοῦ. Αὐτό σημαίνει μιά μετατόπιση τῆς προσδοκίας τοῦ προσεχοῦς τέλους σέ προσδοκία τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ. Μέ ἄλλα λόγια, προσδοκοῦσαν ὅτι ὁ σταυρωθεὶς καί ἀναστάς Κύριος θά φανερωθεῖ πολύ γρήγορα.

Ὁ ἀπ. Παῦλος μᾶς διασώζει τή χαρακτηριστική ἔκφραση τῆς κοινότητας, πού φωνάζει «*Μαραναθά*» δηλ. Κύριέ μας, ἔρχου (Α΄ Κορ. 16:22)¹⁸³. Βέβαιη ἡ πεποίθηση ὅτι «ὁ Κύριος ἐγγύς» (Φιλ. 4:4), πού θά ἐμφανισθεῖ ὡς σωτήρας ἀπό τόν οὐρανό· αὐτό ὑποδηλώνει ἡ ἔκφραση «*σωτήρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν*» (3:20). Ὡς σωτήρας θά μᾶς σώσει ἀπό τήν ἐπερχόμενη ὀργή τῆς κρίσεως (Α΄ Θεσ. 1:9).

Ἐπίσης, ὁ ἴδιος ἱερός συγγραφέας μᾶς δίνει καί τή θεσπέσια εἰκόνα τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, στήν περικοπή Α΄ Θεσ. 4:15-17, μιά εἰκόνα πού ἔχει παραδοθεῖ ὡς κυριακό λόγοιο. Σ' αὐτόν τόν «περὶ ἀναστάσεως καί περὶ τιμῆς τῆς ἐν δόξῃ» λόγοιο, ὁ Παῦλος φαίνεται ὅτι ἀνήκει σ' ἐκείνους πού ἡ προσεχῶς ἀναμενόμενη παρουσία θά ἔβρισκε πολλούς ἀνθρώπους ζωντανούς¹⁸⁴.

Ὅμως, ἄς μὴ λησμονοῦμε ὅτι ὁ ὅρος «παρουσία» χρησιμοποιοῦνταν στόν ἑλληνιστικό κόσμο γιά νά δηλώσει τήν ἐπίσκεψη ἐνός ἀρχοντα ἢ μιάς ὑψηλῆς προσωπικότητας, πού γινόταν δεκτὴ μέ τρόπο πανηγυρικό. Ἔτσι, κι ἐδῶ ἡ χρήση τῆς μέ ἀποκαλυπτικά στοιχεῖα, ὅπως ἦχος σάλπιγγας,

φωνή ἀρχαγγέλου, ἀνάστασι νεκρῶν, κάθοδος ἀπό τόν οὐρανό τοῦ Κυρίου κ.ἄ., ὑποδηλώνει ἀφ' ἑνός μὲν τὴν ἐγγύτητα τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος ἔρχεται, ἀφ' ἑτέρου δέ ὅτι οἱ πιστοὶ [ἀνήκουν καί] ἀναμένουν καί θά ἐνωθοῦν σύντομα μέ τόν Κύριο.

2.1.2. Ἡ «καθυστέρηση» τῆς ἀναμενόμενης παρουσίας

Ὡς ἕνα πρόβλημα παρουσιάζεται ἡ καθυστέρηση τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. Ἐνῶ κατ' ἀρχήν ὁ Παῦλος θεωροῦσε ὅτι στή διάρκεια τῆς ζωῆς του θά συνέβαινε ἡ Παρουσία, μετέπειτα τόν βλέπουμε νά ἐπιθυμεῖ νά φύγει ἀπ' αὐτή τή ζωή, ὥστε νά εἶναι «σύν Χριστῶ» ἀμέσως μετά (Φιλ. 1:23).

Ἡ περίπτωση αὐτή τοῦ ἀπ. Παύλου εἶναι ἐνδεικτική ὅτι δέν μπορούσε νά διατηρηθεῖ στους χριστιανούς ἡ προσδοκία τῆς ἄμεσα ἐγγιζουσας παρουσίας, ἀφοῦ ὁ καιρός περνοῦσε. Γι' αὐτό, ἡ συγγραφή τῆς Β' πρὸς Θεσσαλονικεῖς φέρεται ὅτι γράφτηκε ὡς ἕνα ὑπόμνημα τῆς Α' πρὸς Θεσσαλονικεῖς, πού ἀναλαμβάνει νά ἐξηγήσει γιατί καθυστερεῖ ἡ ἐπάνοδος τοῦ Χριστοῦ.

Στό «αἶνιγμα» τῆς καθυστέρησης τῆς παρουσίας καί τῆς ἐξήγησής του χρησιμοποιοῦνται πλέον καί ἀποκαλυπτικές εἰκόνες, ὅπως θά δοῦμε στήν Ἀποκάλυψη. Μέσα ἀπ' αὐτές τίς εἰκόνες τονίζεται βέβαια ὅτι τό τέλος θά ἔρθει, ἀλλά ὄχι τόσο γρήγορα, ὅπως νομίστηκε στήν ἀρχή.

Μαζί μέ τίς ἀποκαλυπτικές εἰκόνες διαμορφώνεται πλέον καί μιὰ ὀρισμένη σειρά τῶν τελικῶν γεγονότων, αὐτῶν πού θά προηγηθοῦν τῆς Παρουσίας. Πρόκειται, ὅπως καταγράφονται στό Μκ. κεφ. 13, πού θεωρεῖται ὡς μιὰ «μικρὴ ἀποκάλυψη», ὡς ταξινόμηση τῶν τελικῶν γεγονότων, τονίζοντας ἀφ' ἑνός μὲν ὅτι πρέπει νά περάσει κάποιος καιρός γιά τὴν ἐσχατολογικὴ Δευτέρα παρουσία, ἀφ' ἑτέρου δέ ὅτι οἱ πιστοὶ ὀφείλουν νά τελοῦν σέ ἐπαγρύπνηση, γιά νά πετύχουν τὴ σωτηρία τους καί γιά νά μὴν παραπλανηθοῦν ἀπό κάποιους¹⁸⁵.

Γενικότερα, ἡ καθυστέρηση τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου συνιστᾷ μιὰ ἀναγκαῖα μεταβολή τῆς ἐσχατολογικῆς θεώρησης τῆς ἱστορίας, πού ὡστόσο δέν προκάλεσε κάποια κρίση ἢ πρόβλημα στήν κοινότητα, ἢ ὅποια πίστευε πάντοτε καί ἀπόλυτα στόν Κύριο καί στήν ἐσχατολογικὴ ἔλευσή του καί πάλι.

2.1.3. Ἡ πεποίθηση ὅτι ἡ σωτηρία εἶναι παρούσα

Ἡ σύνδεση τῆς ἐσχατολογίας μέ τὴν χριστολογία ἔδινε τὴν σιγουριά στήν ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα ὅτι ἡ σωτηρία εἶναι παρούσα. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Κύριος, ὁ κύριος τῆς ἱστορίας καί θριαμβευτῆς ὄλων τῶν κοσμικῶν - ἀντίθεων δυνάμεων. Οἱ χριστολογικοὶ ὕμνοι τῆς ΚΔ φανερώνουν αὐτὴ τὴν πεποίθηση καί ταυτόχρονα τὴν ἀγαλλίαση ἐκείνων πού συνδέονται μέ τόν Κύριο.

Στὴ ζωὴ τῶν μελῶν τοῦ ἀρχικοῦ χριστιανισμοῦ κυριαρχοῦσε ὡς ἐχέγγυο τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡ φανέρωση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ ἔκχυση τοῦ Πνεύματος θεωρεῖτο ὡς δωρεὰ τῆς ἐσχατολογικῆς ἐποχῆς. Αὐτό σημαίνει, σύμφωνα μέ τὴν προφητικὴ παράδοση, ὅτι ἐκκληρώθηκε ἡ ἐσχατολογικὴ ὑπόσχεση τοῦ Θεοῦ, ἢ ὅτι ἡ μέλλουσα σωτηρία εἶναι ἤδη παρούσα, καί ἡ ὁποία θά ὀλοκληρωθεῖ στό μέλλον. Οἱ πιστοὶ βίωναν τὴν ἀπαρχὴ τῆς μελλοντικῆς λύτρωσης, εἶχαν τὴ συναισθησὴ ὅτι ἀποτελοῦν μέλη τοῦ ἐσχατολογικοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, καί ἔτσι ἀπομακρύνονταν τό βασανιστικὸ ἐρώτημα γιά τό πότε θά ἔλθει ἡ τελικὴ Παρουσία. Αὐτό βέβαια ἐνίσχυε καί τὴν προοπτικὴ τῆς ἐλπίδας πρὸς τό μέλλον.

Ἡ πεποίθηση ὅτι ἡ σωτηρία εἶναι παρούσα ἐκφράζεται μέσα στήν παράδοση τῆς ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἀποφεύγοντας τὴν καταβίβαση τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ σέ κτίσμα ἢ ταυτίζοντάς τη μέ τὴν Ἐκκλησία ἢ τόν λαό τοῦ Θεοῦ. Ὅπως παρατηρεῖ ὁ π. Ἰ. Ρωμανίδης, εἶναι βασικό λάθος τῶν Δυτικῶν ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐν χρόνῳ ἴδρυσης τῆς βασιλείας, ἢ μιᾶς μελλοντικῆς ἐλπίδος ἐπικρατήσεως τῆς βασιλείας ἢ «τῆς πραγματοποιήσεως αὐτῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ καί πέραν τῆς ἱστορίας»¹⁸⁶.

2.2. Ἡ ἐσχατολογία στόν ἀπόστολο Παῦλο

Ἦδη ἀπὸ τὴν ἐσχατολογία τῆς πρώτης Ἐκκλησίας εἶδαμε κάποιες ἀπὸ τίς θέσεις τοῦ Παύλου. Μποροῦμε περαιτέρω νά διαρθρώσουμε τὴ θεολογικὴ του σκέψη περὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ὡς ἑξῆς:

2.2.1. Ὁ ἐσχατολογικὸς προσδιορισμὸς τοῦ παρόντος

Μέσα ἀπὸ τὴν θεολογία τῶν ἐπιστολῶν του διαφαίνεται πὼς ὅταν ἀναφερόμαστε στήν ἐσχατολογία του, δέν ἀναφερόμαστε σέ κάποιο ἄρθρο πί-

στεως για τα ἔσχατα, ἀλλά σ' ἓνα δομικό στοιχείο τῆς θεολογίας του πού διαπερνᾶ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ὅ,τι πράττει καί ὅ,τι σκέπτεται¹⁸⁷. Δέν εἶναι κάτι ξεχωριστό ἀπό τό εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ πού κηρύττει, οὔτε κάτι πού προσδιορίζει μόνο τό μέλλον.

Στή ζωή καί τά παθήματα πού βίωσε ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος δέν στηριζόταν στίς δικές του δυνάμεις ἀλλά στή δύναμη τοῦ Χριστοῦ· «μή πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπί τῷ Θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς» (Β' Κορ. 1:9). Εἶχε βέβαιη τήν πίστη ὅτι στή διάρκεια τῆς δικῆς του ζωῆς θά ἐπέστρεφε ὁ Κύριος, γι' αὐτό ἔγραφε καί παρότρυνε: «Νῦν ἐγγύτερον ἡμῶν ἢ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. Ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δέ ἡμέρα ἤγγικεν» (Ρωμ. 13:11-12).

Στόν Παῦλο, ὁ τόνος τῆς ἐσχατολογίας –ὅπως παρατηρεῖ ὁ E. Lohse– δέν βρίσκεται στόν χρονικό προσδιορισμό τοῦ τέλους, ἀλλά εξαιρεται ὁ ἐσχατολογικός προσδιορισμός τοῦ παρόντος. Γιατί κατανοοῦσε τήν ἐσχατολογία ἐντελῶς ὑπό τῆς χριστολογικῆς προοπτικῆς, κι ὄχι ὡς ἓνα γεγονός ἀποκαλυπτικό ἀναμενόμενο στό ἐγγύς μέλλον¹⁸⁸.

2.2.2. Χριστολογική διατύπωση τῆς πίστεως

Τό ὅτι ὁ ἀπ. Παῦλος σκέπτεται χριστολογικά τόν κάνει νά θέτει στό κέντρο τῆς σκέψης του τήν ἐμφάνιση τοῦ Χριστοῦ ὡς Κυρίου. Δέν ἀπορρίπτει τήν ἀποκαλυπτική γλώσσα, ἀλλά τή χρησιμοποιεῖ μέ φειδώ καί μόνο γιά νά ἐκφράσει τήν ἐσχατολογική ἐλπίδα. Ἔτσι, κανείς δέν μπορεῖ νά χαρακτηρίσει τόν Παῦλο ὡς ἓναν ἀποκαλυπτικό θεολόγο, οὔτε ἀκόμη μέ τή γνωστή περικοπή τῆς ἐμφάνισης τοῦ Κυρίου Α' Θεσ. 4:13-17.

Ἡ ἐσχατολογία του δέν εἶναι ἀποκαλυπτική, ἀλλά μιᾶ χριστολογικῆ ἐσχατολογία. Τό βλέμμα του κατευθύνεται πρὸς τά ἐμπρός, πρὸς τό μέλλον καί τόν ἐρχομό τοῦ Κυρίου. Αὐτό διαφαίνεται ἀπό τήν Α' ἐπιστολή πρὸς Θεσ/κεῖς. Δέν ἀναφέρεται σέ κοσμικῆς ἐκτάσεως καταστροφές, ἀλλά μόνο στήν ἐλπίδα τοῦ ἀναστάντος Κυρίου, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἀναστήθηκε, θά ἀναστηθοῦν κι αὐτοί πού τοῦ ἀνήκουν. Πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν ὁ Χριστός, μέ τόν ὁποῖο θά ἐνωθοῦν μαζί του κι ὅσοι ἔζησαν ἐν Χριστῷ¹⁸⁹.

Στήν πρὸς Γαλ. καί στήν ἐνότητα 4:4 ἐξ. γράφει ὅτι «ὅτε ἦλθε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεός τόν υἱόν αὐτοῦ». Ἡ σημασία αὐτῆς τῆς

ἐκφράσεως δέν εἶναι ὅτι ὅταν εἶχε ὠριμάσει ὁ καιρός ἀπεστάλη ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, ἀλλά ὅτι ὁ Θεός ἀπέστειλε τόν Υἱό του, ὅταν ἔφθασε ἡ ὥρα πού εἶχε καθορίσει. Ἡ ἀποστολή τοῦ Υἱοῦ στόν κόσμον ἔφερε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου, κι ὄχι τό ἀντίστροφο¹⁹⁰.

2.2.3. Δικαίωση τοῦ ἀνθρώπου μόνο ἀπό φιλανθρωπία

Ἐνα ἐπιπλέον ζήτημα τίθεται στή θεολογική διδασκαλία τοῦ ἀπ. Παύλου, τό ὁποῖο σχετίζεται μέ τή δικαίωση τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ, δηλ. μόνο χάρις στόν Χριστό. Αὐτή ἡ θέση φαίνεται ὅτι ἀντιβαίνει στήν ἄλλη διαβεβαίωση ὅτι στή μέλλουσα κρίση τά ἔργα τοῦ καθενός θά εἶναι τό κριτήριο τῆς ἀποφάσεως. Οἱ ἐκφράσεις «τούς γάρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσθαι ἕκαστος τά διά τοῦ σώματος πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθόν εἴτε κακόν» (Β' Κορ. 5:10), «οὐ γάρ οἱ ἀκροαταί τοῦ νόμου δίκαιοι παρά τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταί τοῦ νόμου δικαιωθήσονται» (Ρωμ. 2:13) καί «σύ δέ τί κρίνεις τόν ἀδελφόν σου; ἢ καί σύ τί ἐξουθενεῖς τόν ἀδελφόν σου; πάντες γάρ παρασησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ» (14:10), φαίνεται ὅτι ἀποτελοῦσαν σταθερή ἰουδαϊκή παράδοση, τήν ὁποία παρέλαβε ὁ Παῦλος καί τώρα τή χρησιμοποιεῖ.

Αὐτή τήν παράδοση θά κατανοήσῃ μέσα στό νέο πλαίσιο τῆς ἐν Χριστῷ ἀποκαλύψεως, ὅπου ἡ περί δικαίωσης διδασκαλία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δεικνύει ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἔχει συνεχῶς ἀνάγκη τῆς δικανικῆς ἀπαλλαγῆς. Παράλληλα, ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος συνεριζέται τήν ἀναμονή τῆς ἐρχομένης Κρίσης, ἀλλά καί ἐλπίδας, καθὼς ὁ Χριστός θά φανερωθεῖ στους πιστούς ὡς σωτήρας: «Καί ἀναμένειν τόν υἱόν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν ἐκ τῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν τόν ρυόμενον ἡμᾶς ἀπό τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης» (Α' Θεσ. 1:10). Ἡ ἄρνηση ἢ ἀπόρριψη τῆς πίστεως καί δικαίωσης ἐν Χριστῷ ἐπιφέρει τήν «ὀργή» τοῦ Θεοῦ σέ Ἰουδαίους καί ἔθνικούς, δηλ. ἐπισείει τήν καθολική πτώση καί ἐνοχή.

2.2.4. Τά ἔσχατα ὡς ἀφορμή ἐργήγορης

Ἡ ἐσχατολογία, τέλος, δέν ἀποτελεῖ γιά τόν Παῦλο ἓνα τμήμα τῆς διδασκαλίας του, ἀλλά βλέπει καί θεωρεῖ τήν ὅλη ὑπαρξη τοῦ ἀνθρώπου ὑπό

τό φῶς τῶν ἐσχάτων. Ἄν καί ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ δέν ἦλθε ἀκόμη, ὁ ἴδιος δέν προβαίνει σέ ἐνθουσιαστικές τάσεις καί παράλληλα καταδικάζει ἀποφασιστικά αὐτές τίς τάσεις τῆς Κορίνθου. Σέ αὐτές ἀντιπαραβάλλει τή ζωή τοῦ Πνεύματος, πού χαρίζει τή σίγουρη ἐλπίδα γιά τό μέλλον· ὄχι ὅμως γιά ὅλους, δηλ. γιά ὅσους τό ἀπορρίπτουν: «Οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι; μή πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι οὔτε εἰδωλόλατρες οὔτε μοιχοί οὔτε μαλακοί οὔτε ἀρσενικοῖται οὔτε πλεονέκται οὔτε κλέπται οὔτε μέθυστοι, οὐ λοῖδοροι, οὐκ ἄρπαγες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι. Καί ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλά ἀπελούσασθε, ἀλλά ἠγιασθητε, ἀλλά ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καί ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν» (Α΄ Κορ. 6:9-11).

Ἡ ἐλπίδα τῆς παρουσίας, καί παράλληλα ἡ καθυστέρηση τῆς μελλοντικῆς πληρότητας, ὀφείλει νά κάνει τούς χριστιανούς νά ἀγρυπνοῦν καί νά γρηγοροῦν: «Ἐμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστέ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτῃ καταλάβῃ· πάντες ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καί υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμέν νυκτός οὐδέ σκότους. Ἄρα οὖν μή καθεύδωμεν ὡς καί οἱ λοιποί, ἀλλά γρηγορῶμεν καί νήφωμεν» (Α΄ Θεσ. 5:4-6). Ἡ προσδοκία τοῦ ἐρχομοῦ τελεῖ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ὅταν οἱ πιστοὶ πετάξουν ἀπό πάνω τους τά ἔργα τοῦ σκότους καί φορέσουν τά ἔργα τοῦ φωτός, ἀφοῦ πλέον ἡ σωτηρία βρίσκεται πιό κοντά παρά τότε πού πιστέψαμε (Ρωμ. 13:12.11)¹⁹¹.

2.3. Ἡ ἐσχατολογία στόν εὐαγγελιστή Ἰωάννη

Μέ τόν συγγραφέα τοῦ Δ΄ Εὐαγγελίου καί τῶν Ἐπιστολῶν ἡ ἐσχατολογία τῆς πρώτης Ἐκκλησίας, τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων καί τῶν Συνοπικῶν προχωρᾷ περαιτέρω, καθὼς ἐκτίθεται μέ διαφορετικό τρόπο καί ἀποφασιστικό προσδιορισμό. Αὐτό ὀφείλεται στό ὅτι ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης δέν ἐξαρτᾶται φιλολογικά οὔτε ἀπό τούς Συνοπτικούς οὔτε ἀπό τόν Παῦλο. Ἄς δοῦμε λοιπόν τή θεολογική του σκέψη περί τοῦ θέματος αὐτοῦ.

2.3.1. Ἡ ἐσχατολογική κρίση

Τό ἀποφασιστικό γεγονός στήν ἀνθρώπινη ἱστορία, ἡ σάρκωση τοῦ Θεοῦ Λόγου (Ἰω. 1:14) ὀδηγεῖ ἀναπόφευκτα τόν κόσμον καί τούς ἀνθρώπους μπροστά στήν ἐσχατολογική Κρίση. Ὁ λόγος τοῦ

ἀποσταλλέντος ἀπό τόν Θεό Πατέρα, μέ τή συνακόλουθη ἀποδοχή ἢ ἀπόρριψη του ἐπιφέρει τήν κρίση. Λέγει ὁ Ἰησοῦς: «Οὐ γάρ ἀπέστειλεν ὁ Θεός τόν υἱόν αὐτοῦ εἰς τόν κόσμον ἵνα κρίνῃ τόν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. Ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν οὐ κρίνεται, ὁ δέ μή πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μή πεπίστευκεν εἰς τό ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὕτη δέ ἐστίν ἡ κρίσις, ὅτι τό φῶς ἐλήλυθεν εἰς τόν κόσμον, καί ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τό σκότος ἢ τό φῶς· ἦν γάρ πονηρά αὐτῶν τά ἔργα» (Ἰω. 3:16-19).

Ἡ ἐσχατολογική κρίση νοεῖται στόν Ἰωάννη ὄχι σάν ἓνα μελλοντικό ἀποκαλυπτικό γεγονός, ἀλλά ὡς κάτι πού συμβαίνει στό παρόν. Ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ στόν κόσμο συνιστᾶ παρουσία τοῦ φωτός, τῆς ἀλήθειας καί τῆς ζωῆς, ὥστε ὅποιος ἀρνεῖται τή λυτρωτική του παρουσία παραμένει στό σκότος, στό ψεῦδος, μέ τελική συνέπεια τό θάνατο. Συνεπῶς, ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει τώρα νά ἀποφασίσει γιά τήν αἰώνια ζωή ἢ τόν αἰώνιο θάνατο.

2.3.2. Θεοκεντρική ἐσχατολογία

Ὁ λόγος τοῦ Κυρίου πρὸς τούς Ἰουδαίους, «ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τόν λόγον μου ἀκούων καί πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καί εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλά μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τήν ζωὴν» (Ἰω. 5:24), βεβαιώνει ὅτι ἡ ἀνθρώπινη στάση ὡς πρὸς τήν πίστη ἢ τήν ἀπιστία ἀποβαίνει ζήτημα ζωῆς ἢ θανάτου. Ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ἡ ζωή καί ἡ ἀνάστασις, καθὼς ἀπαντᾷ μέ κατηγορηματικό τρόπο στή Μάρθα: «Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καί ἡ ζωή. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται· καί πᾶς ὁ ζῶν καί πιστεύων εἰς ἐμέ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τόν αἰῶνα» (11:25-26).

Οἱ θέσεις αὐτές πού ἀπαντοῦν στόν Ἰωάννη δείχνουν πῶς ὅ,τι γιά τήν πρωτοχριστιανική ἐσχατολογία ἀναμενόταν ὡς μελλοντική ἐκπλήρωση, ἐδῶ φανερῶνεται ὡς ἐμπειρία τοῦ παρόντος. Παράλληλα ὅμως μέσα στό Εὐαγγέλιο ἐμπεριέχονται καί φράσεις πρὸς τήν κατεύθυνση τῆς μέλλουσας τελικῆς προσδοκίας¹⁹². Ἀμφότερες οἱ τάσεις αὐτές δέν παραβλέπουν τό καίριο στοιχεῖο τελικῆς ἀποφασίσεως τοῦ ἀνθρώπου γιά τή ζωή ἢ τό θάνατο, ἢ ὅποια πρέπει νά παρθεῖ στό παρόν.

Γενικά, μέ τόν τρόπο αὐτό ἡ ἰωάννεια ἐσχατολογία ὑπερπηδᾷ τό πρόβλημα πού δημιουργοῦσε γιά

τούς πρώτους χριστιανούς ή καθυστέρηση της παρουσίας. Επίσης, η απουσία αποκαλυπτικών έννοιων και παραστάσεων, για την περιγραφή του μέλλοντος, τονίζει τον θεοκεντρικό και υπαρξιακό χαρακτήρα της εσχατολογίας, όπου ο πιστός πλέον «μένει» εν Χριστώ. Κι αυτό είναι το σπουδαιότερο· ο φυσικός ή σωματικός θάνατος δεν απομακρύνει τον πιστό από τη ζωή του Χριστού, πού βιώνει ήδη σε ένότητα από τώρα.

2.3.3. Έσχατολογική αίτιση: η πίστη

Η έννοια της πίστης διατρέχει ολόκληρο το Δ' Ευαγγέλιο, και συνιστά τον σκοπό της συγγραφής του, «ταῦτα δέ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε» (Ίω. 20:31). Αρχικώς, ο Βαπτιστής τονίζει ότι έχει σταλεί για να «μαρτυρήσει περί του φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ» (1:7). Η πίστη συνιστά την ἐκ μέρους του ἀνθρώπου ἀποδοχή της ἀποκαλυπτομένης ἐν Χριστῷ ζωῆς, πού συναρτᾶ τὸν πιστεύοντα σὲ μιὰ μοναδική ἐνότητα μετὸν Θεοῦ, καθὼς τὸ «πιστεύειν» ἀναφέρεται στὸν Ἰησοῦ ὡς ἀπεσταλμένο τοῦ Θεοῦ, δηλ. Υἱὸ τοῦ Πατρὸς.

Γιὰ τὸν Δ' Ευαγγελιστὴ ἡ πίστη ἐνισχύεται ἀπὸ τὸν Πατέρα (6:44 ἐξ.), στηρίζεται στὸν Θεὸ (18:37· 10:3· 16:27) καὶ ἐνεργεῖ ὡς ἀπάντηση στὴν ἐσχατολογικὴ προσδοκία. Μαζὶ μετὰ τὴ χρήση τῆς συγγενεύουσας ἐννοίας τῆς γνώσης, ἀμφότερες ὑποδηλώνουν τὸν μυσταγωγικὸ χαρακτήρα τῆς σχέσης ἀνθρώπου-Θεοῦ, πού τελικὰ ὀδηγεῖ στὴ ζωὴ καὶ τὴ σωτηρία, χωρὶς ἰδιαίτερο μελλοντικὸ προσανατολισμό.

Στὸν ἀντίποδα τῆς ἰωάννειας πίστεως βρῖσκεται ἡ ἀπειθεια τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος κρατιέται μακριὰ καὶ ἀρνεῖται πεισματικὰ τὴ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε νὰ παραμένει στὴν ἁμαρτία καὶ νὰ ἔρχεται πάνω του ἡ ἀπόφαση τῆς Κρίσεως· «καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας... ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ» (16:8-9)¹⁹³.

2.4. Η ἐσχατολογία τῆς ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας

Τὰ βιβλικὰ δεδομένα τῆς ΚΔ μᾶς ὀδηγοῦν σ' ὅ,τι ἀποκαλοῦμε ἐσχατολογικὴ διδασκαλία τῆς ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Περί τὰ τέλη τοῦ Α' αἰ. ἡ Ἐκκλησία –ἀποφεύγοντας τὴ χρήση τοῦ ὄρου μεταποστολική– διαφυλάττει καὶ συνεχίζει τὴν ἀρχικὴ τῆς παράδοσης, μὴν παραθεωρώντας παράλληλα τίς διάφορες θεολογικὲς ἐκδηλώσεις ἀπὸ τοὺς

ἀρχικούς ἀκόλουθους τοῦ Ἰησοῦ. Τίς ἀντιλήψεις αὐτές μποροῦμε νὰ τίς κατατάξουμε ὡς ἑξῆς.

2.4.1. Η «καθυστέρηση» τῆς Παρουσίας

Ὅπως ἔχει γίνει ἤδη ἀντιληπτό γιὰ τὸν ἀρχικὸ χριστιανισμό, ἡ καθυστέρηση τῆς Παρουσίας ἦταν πιά στοιχεῖο δεδομένο. Ὡστόσο, ἡ καθυστέρηση αὐτὴ δὲν ἐπέφερε καμιά κρίση μέσα στὴν Ἐκκλησία, οὔτε εἰδικότερα στὶς ἐκκλησιαστικὲς κοινότητες, οἱ ὁποῖες σύντομα ἐγκατέλειψαν τὴν προσδοκία ἐνὸς ἐπικείμενου τέλους.

Τὸ ἀρχικὸ καὶ βασανιστικὸ ἐρώτημα τῶν μαθητῶν πρὸς τὸν Ἀναστάνα, «Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ;» (Πράξ. 1:6), ἔχει ἀπαντηθεῖ ἀμετάκλητα ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο, ὅτι «οὐχ ὑμῶν ἐστὶ γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ Πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ» (στ. 7). Ἔτσι, γιὰ τοὺς χριστιανούς πού ζοῦν στὸ τέλος τοῦ Α' αἰ. ἡ προσδοκία τοῦ τέλους ἔχει χάσει τὸν καθοριστικὸ καὶ ἀπόλυτο χαρακτήρα, δηλ. δὲν βρῖσκεται πλέον στὸ κέντρο τῆς πίστεως τους καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διδασκαλίας.

Ἐναντι αὐτῆς τῆς κατάστασης, ὅπου οἱ χριστιανοί δὲν γνωρίζουν τὴν ἡμέρα τῆς Παρουσίας, ὀφείλουν νὰ μένουν σταθερὰ προσηλωμένοι στὴ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ, νὰ ὑπομένουν καὶ νὰ μακροθυμοῦν, ὥστε νὰ εἶναι ἔτοιμοι γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Κυρίου. Πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ προτρέπει ὁ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος: «Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. Ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ ἕως λάβῃ ὑπέτον πρῶτον καὶ ὄψιμον. Μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικε» (5:7-8).

Ἐπιπλέον, γιὰ τὸν χριστιανὸ τὸ ἱστορικὸ παρόν δὲν εἶναι τὸ παθητικὸ σημεῖο ἀναμονῆς τοῦ μέλλοντος, ἀλλὰ ἀποτελεῖ τὸ δυναμικὸ πεδίο ἀνάμεσα στὸ παρελθόν καὶ τὸ μέλλον, τὸ χθές καὶ τὸ αὔριο, τὸ «οὐκέτι» καὶ τὸ «οὔπω»¹⁹⁴.

2.4.2. Παραστάσεις χώρου ἔναντι μιᾶς ἐσχατολογικῆς προσδοκίας

Ἐνα ἰδιαίτερο στοιχεῖο στὴ βιβλικὴ ἐσχατολογία παρατηροῦμε στὶς ἐπιστολὲς πρὸς Κολοσσαεῖς καὶ Ἐφεσίους. Ἡ καθυστέρηση τῆς Παρουσίας ἐπιφέρει τὴν ἀντικατάσταση τῆς ἐσχατολογικῆς προσδοκίας ἀπὸ παραστάσεις χώρου σημα-

νικέες¹⁹⁵, συνδεόμενες με την ανάσταση του Χριστού και τή συμμετοχή σ' αυτή των πιστών¹⁹⁶.

Ειδικότερα, στην προς Κολοσσαείς διαβάζουμε ότι «*συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτόν ἐκ τῶν νεκρῶν. Καὶ ὑμᾶς, νεκρούς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασι καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκός ὑμῶν, συνεζωοποίησεν ὑμᾶς σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα*» (2:12-13). Καὶ συνεχίζει ἀκολούθως: «*Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθημέως, τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς*» (3:1). Μὲ ἄλλα λόγια, ἡ ἀνάσταση τῶν πιστῶν μετὰ τὸν Χριστὸ ἐγίνε ἤδη· αὐτὸ πού ὑπολείπεται καὶ μένει κρυμμένο εἶναι ἡ μέλλουσα δόξα¹⁹⁷.

Οἱ ἀναφορές στὸν παλαιὸ καὶ τὸν νέο ἐν Χριστῷ ἄνθρωπο, εἴτε ὡς ἀπέκδυση καὶ ἔνδυση ἀντιστοιχα, εἴτε ὡς συνανάσταση μετὰ τὸ βάπτισμα, συνιστοῦν σαφῶς ἐσχατολογικὲς ἀναφορές.

2.4.3. Ὑπεράσπιση τῆς Ἑσχατολογίας ἔναντι τῶν αἰρετικῶν

Ἡ ἀνάδυση τῶν Γνωστικῶν διδασκάλων, πού ἰσχυρίζονταν ὅτι ἤδη ἐγίνε ἡ ἀνάσταση καὶ ἀντιμε-

τώπιζαν μετὰ περιφρόνηση κάθε προσδοκία τοῦ μέλλοντος, ἐπιφέρει καὶ τὴν ἀνάγκη ὑπεράσπισης τῆς ἀρχικῆς ἐσχατολογικῆς προσδοκίας γιὰ τὴ μέλλοντικὴ ἀνάσταση τῶν νεκρῶν.

Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα εἶναι τὰ ὅσα γράφονται στὴ Β' Πέτρου: «*Τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι καὶ λέγοντες· πού ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτω διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως*» (Β' Πέ. 3:3-4). Ἐξ ἀφορμῆς αὐτῶν, παραθέτονται τὰ ἐπιχειρήματα ὅτι «*μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία*», ὅτι «*οὐ βραδύνει ὁ Κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὡς τινες βραδύτητα ἡγοῦνται*», ὅτι «*μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς [ὁ Κύριος], μὴ βουλόμενός τις ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι*», καὶ ὅτι «*ἤξει ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτί*» (στ. 8-10).

Συνεπῶς, στὴν ἀποεσχατολογικοποίηση τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου, ὁ ἀπ. Πέτρος συνιστᾷ μιά συνεχῆ ἐτοιμότητα μετὰ ἀκηλίδωτη διαγωγή ὡς κατάλληλη προετοιμασία τῆς Παρουσίας.

(Συνεχίζεται)

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

32. Βλ. Ἰ. Καραβιδοπούλου, «*Βίος καὶ ἔργο τοῦ καθηγητῆ Σ. Ἀγουρίδη*», *Χριστός καὶ Ἱστορία: Ἐπιστημονικό Συμπόσιο πρὸς τιμὴν τοῦ καθηγητῆ Σάββα Ἀγουρίδη* (Ἐκκλησία-Κοινωνία-Οἰκουμένη 6· Θεσ/νίκη: Παρατηρητής, 1993), 20-5, ἐδῶ 21-22.
33. Βλ. *Βιβλικὰ Μελετήματα*, Π (Θεσ/νίκη: Π. Πουρναρᾶ, 1971), 83-96 καὶ 97-106 ἀντιστοιχα.
34. Ἐκδόθηκε σὸ συλλογικὸ ἔργο *Χριστιανικὸν Συμπόσιον: Ἐτησία ἔκδοσις χριστιανικοῦ στοχασμοῦ καὶ τέχνης. Τόμ. Β'*, δ/ντῆς Κ. Τσιρόπουλος (Ἀθῆναι: «Ἐστίας», 1968), 111-118.
35. Σ. Ἀγουρίδη, *Τὰ Ἀπόκρυφα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (κειμένα - εἰσαγωγαί - σχόλια)*, τόμ. Α' - Β' (Ἀθῆναι: χ.ἐ., 1980, 1985).
36. Γ. Πατρῶνου, *Μεσσιανικαὶ καὶ ἐσχατολογικαὶ προσδοκίαι τῆς μεσοδιαθητικῆς περιόδου (200 π.Χ. 100 μ.Χ.)*, (Ἀθῆναι: Ἀνάτ. ἐκ τῆς «Θεολογίας», 1970). [Ἀρχ. δημ. στή *Θεολογία* 41 (1970), 655-668· 42 (1971), 506-518· 43 (1972), 385-401, 692-733].
37. Γ. Πατρῶνου, *Σχέσις παρόντος καὶ μέλλοντος εἰς τὴν περὶ βασιλείας τοῦ Θεοῦ διδασκαλίαν τῆς Ὁρθοδόξου θεολογίας* (διδακτ. διατριβή), (Ἀθῆναι: χ.ἐ., 1975).
38. Χ. Βούλγαρη, «*Ὁ χρόνος τῆς Κρίσεως καὶ ἡ φύσις αὐτῆς κατὰ τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως*», ΔΒΜ 1 (1971-72), 13-33. Ἀναδημοσίευση στὰ ἔργα του Ἀγιογραφικὰ Μελέται (Ἀθῆναι: χ.ἐ., 1983), 3-23· καὶ -τοῦ μεγαλύτερου τμήματος- στὴν *Εἰσαγωγή εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην, τόμ. Β'*: *Καθολικαὶ Ἐπιστολαί, Ἀποκάλυψις, Ἀπόκρυφα, Κανὼν, Κριτικὴ τοῦ κειμένου* (Ἐν Ἀθήναις: χ.ἐ., 2003), 1126-1136.
39. *Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ συγχρόνῳ Δυτικῇ Θεολογίᾳ: Σύντομος ἱστορικὴ ἐπισκόπησις* (Ἀθῆναι: χ.ἐ., 2η ἔκδ. 1989).

40. A. Hoekema, *The Bible and the Future* (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, [1979] repr. 1994).
41. A. Hoekema, *The Bible*, ix.
42. Πρακτικά Β' Συνεδρίου Ὁρθοδόξου Θεολογίας (Ἀθήναι, 12-29.8.1976), ἐπιμ. Ἰ. Παναγόπουλου (Ἀθήναι: χ.έ., 1980), 204-207. Βλ. καὶ τὴν εἰσήγηση τοῦ Θ. Στυλιανοπούλου, π.π., 176-203.
43. Δ. Καϊμάκη, *Ἡ ἡμέρα Κυρίου στούς προφήτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης* (Θεσ/νίκη: Ἐκτυπωτική Ε.Π.Ε. «Uniprint Hellas», 1991).
44. Δ. Καϊμάκη, *Ἡ ἡμέρα Κυρίου*, 94-103, ὅπου γίνεται συστηματικὴ ἐξέταση τῆς διδασκαλίας ἀνά προφήτη καὶ ἱστορικὴ ἐξέλιξη τοῦ ὄρου.
45. H. Schwarz, *Eschatology* (Grand Rapids, Mich.: W. B. Eerdmans, 2000).
46. H. Schwarz, *Eschatology*, 31-103. Ὁ συγγραφέας, πέραν τῆς διδασκαλίας τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Δ για τὸ μέλλον, καθοδηγεῖ τὸν μελετητὴ σὲ ὅλο τὸ εὖρος τῶν ἀπόψεων σὲ αὐτὸ τὸ συναρπαστικὸ θέμα τῆς ἐσχατολογίας. Παρακολουθεῖ καὶ συζητᾷ τίς ἀπόψεις τῶν χριστιανῶν καὶ κοσμικῶν στοχαστῶν σὲ ὅλη τὴν ἱστορία, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν προκλήσεων πού θέτει ἡ νεότερη ἐπιστήμη καὶ φιλοσοφία, καὶ διερευνᾷ τὰ μεγάλα θέματα τῆς ἐσχατολογίας, ὅπως ἐκεῖνα τοῦ θανάτου, τῆς ἀθανασίας καὶ τῆς ἀναστάσεως.
47. Γ. Πατρώνου, *Ἱστορία καὶ ἐσχατολογία στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ*, 2η ἔκδ. μεταγλ. καὶ ἀναθ. (Ἀθήνα: Δόμος, 2002).
48. Χ. Ατματζίδη, *Ἡ ἐσχατολογία στὴ Β' ἐπιστολὴ Πέτρου* (BB 33· Θεσ/νίκη: Π. Πουρναρᾶ, 2005).
49. Δ. Καϊμάκη, *Ἡ ἰουδαϊκὴ ἀποκαλυπτικὴ γραμματεία καὶ ἡ θεολογία τῆς* (Θεσ/νίκη: Βάνιας, 2007).
50. Δ. Καϊμάκη, *Ἀποκαλυπτικὴ*, 245-82.
51. Δ. Καϊμάκη, «*Τὰ ἐλόγιο δέν θά ταραχθοῦν εἰς τὸν αἰῶνα...*»: *Ζητήματα παλαιοδιαθηρικῆς καὶ μεσοδιαθηρικῆς γραμματείας* (Θεσ/νίκη: Βάνιας, 2006).
52. Ὡς τελευταία, ἀλλὰ ὄχι ἔσχατη, σημειώνουμε τὴν εἰσήγηση τοῦ Ἀρχιμ. Βαρνάβα Λαμπροπούλου μὲ τίτλο «Χρειάζεται ἡ Ἐκκλησία μας μιὰ δευτέρη Πεντηκοστή;», πού παρουσίασε τὸ 2011 σὲ Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων γιὰ θέματα αἰρέσεων (στὴ Λαμία). Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον εἶχε τὸ τελευταῖο μέρος τῆς εἰσηγήσεώς του, μὲ τίτλο «τὸ ξυπνητήρι τῆς ἐσχατολογίας», ὅπου ἀναφέρθηκε «στὸν πολὺ “πονεμένο” χῶρο τῆς ἐσχατολογίας», δίνοντας ἔμφαση στὴν ἀφύπνιση καὶ τὴν ἄσκηση συνεχοῦς ἐτοιμότητας μέσω τῆς ὑγιοῦς ἐσχατολογίας· βλ. τὸ Δελτίο τύπου στὴν ἱστοσελίδα <http://www.ecclesia.gr/greek/holysynod> (πρόσβαση 30.08.2013).
- Περαιτέρω, βλ. J. Bowker, *Ὁ θάνατος καὶ οἱ θρησκείες*, μτφρ. Μ. Κονομῆ, Ἀ. Λογιάκη (Ἀθήνα: Παπαδήμα, 1996), ἰδιαίτερα γιὰ τὸν χριστιανισμό, 117-53. E. Schnabel, *40 Questions About End Times* (40 Questions Series; Grand Rapids, Mi: Kregel Publ., 2011). A. Χατζηνικολαου (π.), *Μέλλουσα Κρίση καὶ αἰωνιότητα: Τὸ παγκόσμιο δικαστήριο, κόλαση καὶ παράδεισος, δικαιοσύνη καὶ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ*, 4η ἔκδ. (Ἀθήνα: «Ὁ Σωτήρ», 2011).
53. R. Bultmann, *Ἱστορία καὶ ἐσχατολογία: Ἡ αἰωνιότητα ὡς παρόν*, εἰσ. Π. Καλαϊτζίδης, μτφρ. Ἀ. Κοσματόπουλος, ἐπιμ. Δ. Ἀρκάδας - Γ. Βλαντῆς (Ἰδιόμελα 3· Ἀθήναι: Ἴνδικτος, 2008).
54. R. Bultmann, «Ἡ κατανόηση τῆς ἱστορίας ἀπὸ τὴ σκοπιὰ τῆς ἐσχατολογίας», *Ἱστορία καὶ ἐσχατολογία*, 35-57.
55. R. Bultmann, «Τὸ πρόβλημα τῆς ἐσχατολογίας (Α')»: Ἡ ἱστορικοποίηση καὶ ἡ οὐδετεροποίηση τῆς ἐσχατολογίας στὸν ἀρχέγονο χριστιανισμό», *Ἱστορία καὶ ἐσχατολογία*, 59-82.
56. R. Bultmann, «Τὸ πρόβλημα τῆς ἐσχατολογίας (Β')»: Ἡ ἐκκοσμίκευση τῆς ἐσχατολογίας στο πέρασμα τῶν αἰῶνων», *Ἱστορία καὶ ἐσχατολογία*, 83-104.
57. R. Bultmann, «Ὁ ἄνθρωπος ἀναμεταξύ τῶν καιρῶν κατὰ τὴν Καινὴ Διαθήκη», *Ὑπαρξη καὶ πίστη: Δοκίμια ἐρμηνευτικῆς θεολογίας*, μτφρ. Φ. Τερζάκης, πρόλ. Σ. Ἀγουρίδης (Ἀθήνα: «Ἄρτος Ζωῆς», 1995), 175-204.
58. T. Špidlik, «*Μαρναθά*»: *Ἡ ζωὴ μετὰ τὸν θάνατο*, μτφρ.-ἐπιμ. Β. Ψευτογκᾶς (Θεσ/νίκη: Κυρομάνος, 2010).
59. Βλ. Β. Ψευτογκᾶ, «Πρόλογος», στό T. Špidlik, «*Μαρναθά*», 13-16.
- Βλ. ἀκόμη ἄλλες μεταφράσεις: Ν. Μπερντιάγιεφ, *Δοκίμιο ἐσχατολογικῆς μεταφυσικῆς*, μτφρ. Χ. Μαλεβίτσης (Ἀθήνα: Ἄρμος, 2011). Ο. Εκο κ.ἄ., *Συνομιλίες γιὰ τὸ τέλος τοῦ χρόνου*, μτφρ. Ἐ. Ἀστερίου (Βιβλιοθήκη τῶν Ἰδεῶν· Ἀθήνα: Λιβάνη, 1999).
60. Μ. Μπέγζου, «Εἶναι καὶ χρόνος στὴ φιλοσοφία τῆς θρησκείας: Ἡ συμβολὴ τοῦ Oscar Cullmann στὴν ἐσχατολογικὴ ὄντολογία», *ΔΒΜ* 11 (1992), 23-38. Τοῦ ἰδίου, «Ἐσχατολογικὴ φιλοσοφία τῆς θρησκείας», *Δοκίμια φιλοσοφίας τῆς θρησκείας: Μεταμοντερνισμὸς καὶ ἐσχατολογία* (Ἀθήνα: Γρηγόρη, 1988), 65-122. Τοῦ ἰδίου, «Φιλοσοφία καὶ θεολογία: Τὸ κριτήριον τῆς ἐσχατολογίας», *Φιλοσοφικὴ ἀνθρωπολογία τῆς θρησκείας: Θεός*

καί ἄνθρωπος στόν Κάρολ Φρήντριχ φόν Βαϊτσαϊκερ, 2η ἔκδ. (Θρησκευολογία 2· Ἀθήνα: Ἑλληνικά Γράμματα, 1996), 55-81 κυρίως. Τοῦ ἰδίου, «Χριστιανική καί Ἑβραϊκή Ἑσχατολογία», στό σ.ἔ. *Ἐκκλησία καί Ἑσχατολογία*, 119-124.

61. Βλ. Ι. Παναγοπούλου, «Ἑσχατολογία καί ἱεραποστολή», *Ἐκκλησία* 49 (1972), 157-159· 207-209· 259-260· 288-289· καί Ἀνάτυπο, Ἀθήνα 1972.
62. Βλ. C. Karakolis, *Die Eschatologie des Barnabasbriefes* (Thessaloniki: Pournaras, 1997).
63. Βλ. Γ. Φλωρόφσκυ (π.), «Ἡ ἔσχατολογία στήν πατερική ἐποχή: Εἰσαγωγική μελέτη» (μτφρ. Ἀ. Κουμάντος), *Θέματα Ὁρθοδόξου Θεολογίας*, πρόλ. Σ. Ἀγουρίδη, 2η ἔκδ. (Ἀθήνα: «Ἄρτος Ζωῆς», [1973] 1989), 141-57. Γ. Φλωρόφσκυ (π.), «Ἡ πατερική ἐποχή καί ἡ ἔσχατολογία: Μιά εἰσαγωγή», *Θέματα Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας*, μτφρ. Π. Πάλλης (Ἔργα 4· Θεσ/νίκη: Π. Πουρναρά, [1979] ἀνατ. 2003), 73-91, 332-4. Τοῦ ἰδίου, «Τά ἔσχατα πράγματα καί τά ἔσχατα γεγονότα», *Δημιουργία καί Ἀπολύτρωση*, μτφρ. Π. Πάλλης» (Ἔργα 3· Θεσ/νίκη: Π. Πουρναρά, 1983), 277-306, 377. Α. Μάρα, *Ἡ ἔσχατολογία τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης: Φιλοσοφικές καί θεολογικές πηγές, δευτέρα παρουσία, παράδεισος, κόλαση, ἀποκατάσταση* (Ἀθήνα: Ἡρόδοτος, 2002).
64. Βλ. Π. Γιαζίγκι, *Ἑσχατολογία καί ἠθική: Ἡ ἔσχατολογική θεμελίωση τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς κατά τόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο*, διατριβή (Ἀθήνα: Γρηγόρη, 1992). Χ. Βέντη, *Ἑσχατολογία καί ἑτερότητα* (Ἀθήνα: Γρηγόρη, 2005). Ο. Artus (ed.), *Eschatologie et morale* (Paris: Desclée de Brouwer, 2009).
65. Βλ. Α. Ἀργυρίου, «Ἑσχατολογική γραμματεία καί σκέψη κατά τούς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας», *Θεολογία* 59 (1988), 308-22· καί Ἀνάτυπο, Ἀθήνα 1988. Τοῦ ἰδίου, «Οἱ ἑλληνικές ἐρμηνεῖες στήν Ἀποκάλυψη κατά τούς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας», *ΕΕΘΣΘ* 24 (1979), 357-80.
66. <http://www.oodegr.com/oode/dogmat1/ST2a.htm> (πρόσβ. 30.08.2013). Γίνεται ἐδῶ λόγος γιά τίς ἱστορικές ρίζες τῆς Ἐκκλησίας, τό «Μαράν Ἀθά» τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, τήν ἀπώλεια τῆς ἔσχατολογικῆς συνείδησης στή Δύση κ.ἄ.
67. <http://www.oodegr.com/oode/dogmat1/ST2b.htm> (πρόσβ. 30.08.2013). Ξεκινᾷ ἐδῶ μέ τήν ἔσχατολογική βάση ἀνάπτυξης τῆς ἐκκλησιολογίας γιά νά καταλήξει στήν τομή τοῦ ἁγίου Μαξίμου καί τήν ἀπάλειψη τοῦ πλατωνισμοῦ.
68. <http://www.oodegr.com/oode/dogmat1/ST3c.htm> (πρόσβ. 30.08.2013). Τονίζεται ἐδῶ κυρίως ἡ ἱστορική καί ἔσχατολογική βάση τῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησιολογίας· ἡ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι δόμηση τῆς Ἐκκλησίας· τά ἔσχατα: Ἐλευθερία ἢ ἀναγκαιότητα; Καί ἡ συνάρτηση τῆς συλλογικότητας· καί τέλος ἡ αἴσθηση τῶν ἐσχάτων. Βλ. στήν ἀγγλική· J. Zizioulas, *Lectures in Christian Dogmatics*, ed. by D. Knight (London: T & T Clark, 2008), 135-9, 153-61. Ἰ. Ζηζιούλα (Μητρ. Περγάμου), «Ἐκκλησία καί ἔσχατα», *Εὐχαριστίας ἔξεμπλάριον: Ἦτοι κείμενα ἐκκλησιολογικά καί εὐχαριστιακά* (Περγαμηνά 3, Ἐκκλησιολογικά· Μέγαρο: Εὐεργέτης, 2006), 131-154. [Ἀρχ. δημ. στό σ.ἔ. *Ἐκκλησία καί Ἑσχατολογία*, 27-45].
69. <http://www.oodegr.com/oode/esxata/esxata.htm> (πρόσβ. 30.08.2013).
70. Ὑποκατηγορίες: α. Θεία ζωή· β. Ἀνάσταση· γ. Καιρός τοῦ τέλους· δ. Ἀντίχριστος καί ἀρπαγή· ε. Διάφορα· ς. Χριστιανική κλίση.
71. Περιέχει πολλές ὑποκατηγορίες, λ.χ. ἡ προφητική τοποθέτηση τῶν 144.000, τό ἀντίχριστο θηρίο, ὁ Ἀντίχριστος, ἡ Παρουσία καί ὁ κατέχων, ἡ χιλιετής βασιλεία εἶναι παρούσα κ.ἄ.
72. Μέ ὑποκατηγορίες ὅπως ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραήλ, ὁ πόλεμος τοῦ Γόγ, ἡ ἔσχατολογική σημασία τῆς γιορτῆς τῆς Σκηνοπηγίας, ἡ ἐπέκταση τοῦ Ἰσραήλ καί οἱ προφητεῖες, ὁ συμβολισμός τῆς γῆς καί τῆς θάλασσας στήν ΠΔ κ.ἄ.
73. Μέ δύο θέματα: Προφητεῖες τοῦ ἁγίου Ἀνδρέα τοῦ σαλοῦ γιά τούς ἐσχάτους καιρούς καί ὁ γέροντας Παῖσιος ἐξηγεῖ τήν κόλαση.
74. <http://www.oodegr.com/oode/esxata/sim1.htm> (πρόσβ. 30.08.2013).
75. <http://www.orthodox-mitropolitan-of-antioes-panteleimon.com/books/gr/teachings/meros7.pdf> (πρόσβ. 30.08.2013). Στά ἔξι κεφάλαια ἐστιάζει: στή μερική κρίση, στήν πρόγευση τῆς δόξης τῶν Ἁγίων μέσα στη στρατευομένη Ἐκκλησία, στήν τελειότητα τῶν πάντων (τέλος τοῦ αἰῶνος καί ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου), στήν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν, στή γενική κρίση καί στό τέλος τοῦ κόσμου καί τήν ἀνακαίνιση τοῦ κόσμου (626-702).
76. <http://www.orthodox-mitropolitan-of-antioes-panteleimon.com/books/gr/REVELATION-OF-ST-JOHN.pdf> (πρόσβ. 30.08.2013). Περιλαμβάνει μόνο τά τέσσερα τελευταῖα κεφάλαια τοῦ ἀνωτέρω ἔργου (165-207).
77. <http://biblicalstudiesblog.blogspot.gr> (πρόσβ. 30.08.2013).

78. Ένδεικτικά: Δ. Κυρτάτα, «Αποκαλυπτικές εικόνες του παραδείσου», 407-16. Σ. Άγουρίδη, «Ἡ ἔννοια τῆς καταστροφικῆς διαδικασίας στήν Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννη», 465-74. Ἰ. Καραβιδοπούλου, «“Ἐγένετο σιγή ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμῶριον”». Ἑρμηνευτική προσέγγιση τοῦ στίχου Ἀποκ. 8:1», 629-42. Π. Βασιλειάδη, «Ἀποκάλυψη καί Εὐχαριστία», 663-685. 10. A. Y. Collins, «The Apocalyptic Ekphrasis», 449-464. P. Pokorný, «St Johns Revelation: Structure and Message», 499-512. J. Collins, «The Christian Appropriation of the Apocalyptic Genre», 513-26. M. E. Boring, «Ἀποκάλυψις Ἰωάννου αὐ Προφητεία: A religionsgeschichtlich and Theological Perspective», 527-60.
79. Θεός καί Θρησκεία 4 (1999), 40-125.
80. Θεός καί Θρησκεία 5 (1999), 30-115.
81. Θεός καί Θρησκεία 6 (1999), 29-111.
82. Θεός καί Θρησκεία 7 (1999), 59-115.
83. Ἐκκλησία καί Ἐσχατολογία: Εἰσηγήσεις Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν Ἰ. Μητρο. Δημητριάδος (χειμερινό πρόγραμμα 2000-2001), ἐποπτ.-συντ. ὕλης Π. Καλαϊτζίδης (Ἀθήνα: Καστανιώτης, 2003). Ἐπανεκδόθηκε τό 2013 ἀπό τήν «Ἐκδοτική Δημητριάδος».
84. Ένδεικτικά: Π. Βασιλειάδη, «Ἐσχατολογία, Ἐκκλησία καί Κοινωνία», 47-62. Ν. Μαρσούκα, «Ἐκκλησία καί Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, Ἱστορία καί Ἐσχατολογία», 63-79. Σ. Γιαγκάζογλου, «Οἱ θεολογικές προϋποθέσεις τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐσχατολογικῆς κοινότητος», 81-106. Γ. Πατῶνου, «Ὁ ἄνθρωπος ὡς πρόσωπο στήν Πρωτολογία, Ἱστορία καί Ἐσχατολογία», 107-17. Μ. Μπέγζου, «Χριστιανική καί Ἑβραϊκή Ἐσχατολογία», 119-24. Ν. Ντόντου, «Ἡ καταξίωση τῆς Ἱστορίας καί ἡ ἐσχατολογική ἀκεραΐωση τοῦ Χρόνου», 125-37. Δ. Ἀρκάδα, «Τό τέλος τῆς Ἱστορίας στήν ἐσχατολογία τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου», 139-55.
85. J. Walls (ed.), *The Oxford Handbook of Eschatology* (Oxford: Oxford UP, [2008] 2010).
86. J. Walls (ed.), *Eschatology*, 19-212.
87. J. Walls (ed.), *Eschatology*, 213-342.
88. J. Walls (ed.), *Eschatology*, 343-689.
89. Βλ. B. Arnold, «Old Testament Eschatology and the Rise of Apocalypticism», 23-39. J. Collins, «Apocalyptic Eschatology in the Ancient World», 40-55. C. Rowland, «The Eschatology of the New Testament Church», 56-72. B. Viviano, «Eschatology and the Quest for the Historical Jesus», 73-90.
90. Σύνταξη 121 (1/2012), 3-92· καί 122 (2/2012), 3-66.
91. Θ. Παπαθανασίου, «Προλογικό», Σύνταξη 121 (1/2012), 3-4. Βλ. ἰδιαίτερα: Α. Τσαλαμπούνη, «Ἡ Κόλαση στή βιβλική παράδοση καί στά κείμενα τοῦ ἀρχέγονου Χριστιανισμοῦ», 8-19. Κ. Ζάρρα, «Ραββινικές δοξασίες γιά τό μεταθανάτιο μέλλον τῆς ψυχῆς τοῦ Ταλμούδ καί Μιδράς», 20-24. Ἰωάννου (Μητρο. Περγάμου), «Ἐσχατολογία καί Ὑπαρξη: Μιά ὄντολογική προσέγγιση στό πρόβλημα τῶν ἐσχάτων», 43-72.
92. Βλ. Ἰ. Μονή Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου Καρέα, *Θάνατος, Ἀνάσταση καί Αἰώνια ζωή: Ἀγιογραφική καί ἀγιοπατερική προσέγγιση - Ἐρωτήσεις καί ἀπαντήσεις* (Δομικά τῆς Πίστεως 2· Καρέας: Ἐτοιμασία - Ἰ. Μ. Ἁγ. Ἰωάννου Προδρόμου Καρέα, 2002).
Στήν ἀγγλική: R. Banks (ed.), *Reconciliation and Hope: New Testament Essays on Atonement and Eschatology presented to L. L. Morris on his 60th Birthday* (Exeter: Paternoster Press, 1974). C. Braaten and R. Jenson (eds), *The Last Things: Biblical and Theological Perspectives on Eschatology* (Grand Rapids, Mich.: W. B. Eerdmans, 2002). J. Bracken (ed.), *World without End: Christian Eschatology from a Process Perspective* (Grand Rapids, Mich.: W. B. Eerdmans, 2005). J. Galvin (ed.), *Faith and the Future: Studies in Christian Eschatology* (New York: Paulist Press, 1994). W. Gloer (ed.), *Eschatology and the New Testament: Essays in Honor of George Raymond Beasley-Murray* (Peabody: Hendrickson Publ., 1988). T. Schmidt ... M. Silva (eds.), *To Tell the Mystery: Essays on New Testament Eschatology in Honor of Robert H. Gundry* (Journal for the Study of the New Testament Supplement Series 100; Sheffield: JSOT Press, 1994)
93. Βλ. ἐνδεικτικά: Σ. Γιαγκάζογλου, «Ἱστορία καί ἐσχατολογία: Ὁ διάλογος φιλοσοφίας καί θεολογίας στό ἔργο τοῦ Χρήστου Μαλεβίτση», στό Δ. Ἀγγελῆ καί Σ. Γιαγκάζογλου, *Γιά τόν Χρῆστο Μαλεβίτση* (Παρακείμενα 16· Ἀθήνα: Εὐθύνη, 2007), 39-87. Α. Λιάκου, *Ἀποκάλυψη, Οὐτοπία καί Ἱστορία: Οἱ μεταμορφώσεις τῆς ἱστορικῆς συνείδησης* (Ἀθήνα: Πόλις, 2011). Χ. Μαλεβίτση, «Ἡ κρίση τοῦ Ἐσχάτου», *Εὐθύνη* 270 (1994), 305-7, τό ὁποῖο ἀναδημοσιεύεται ὡς εἰσαγωγικό κείμενο στό ἔργο του *Ἡ ζωή καί τό πνεῦμα: Δοκίμια γιά τήν ἐσχατή μέριμνα τοῦ ἀνθρώπου* (Ἄπαντα Χρήστου Μαλεβίτση 11· Ἀθήνα: Ἀρμός, 2012).
Περαιτέρω βιβλιογραφία γιά τή βιβλική ἐσχατολογία, βλ. Ἰ. Καραβιδοπούλου, *Ἑλληνική Βιβλική Βιβλιογρα-*

- φία τοῦ 20οῦ αἰώνα (1900-1995), (BB 10· Θεσ/νίκη: Π. Πουρναρά, 1997), 295, 299 γιὰ τὰ θέματα βασιλεία τοῦ Θεοῦ καί ἐσχατολογία.
94. J. Moltmann, *Theology of Hope: On the Ground and the Implications of a Christian Eschatology*, transl. by J. W. Leitch (New York: Harper & Row, 1967), 16: «From first to last, and not merely in the epilogue, Christianity is eschatology, is hope, forward looking and forward moving, and therefore also revolutionizing and transforming the present. The eschatological is not one element of Christianity, but it is the medium of Christian faith as such, the key in which everything in it is set, the glow that suffuses everything here in the dawn of an expected new day. For Christian faith lives from the raising of the crucified Christ, and strains after the promises of the universal future of Christ. Eschatology is the passionate suffering and passionate longing kindled by the Messiah. Hence eschatology cannot really be only a part of Christian doctrine. Rather, the eschatological outlook is characteristic of all Christian proclamation, of every Christian existence and of the whole Church».
 95. Βλ. F. Murphy, «Prophecy», *Early Judaism: The Exile to the Time of Jesus* (Peabody, Mass.: Hendrickson Publishers, 2002), 31-2. V. Sauer, *The Eschatology Handbook*, viii.
 96. Βλ. J. Schofield, «Life after Death», *Introducing Old Testament Theology* (London: SCM Press, 4th edit. 1973 [1964]), 114-6.
 97. Βλ. Μ. Μπεγζου, «Ἡ ἐσχατολογία στήν Ἰουδαιοχριστιανική θεολογία», *Φιλοσοφική ἀνθρωπολογία τῆς θρησκείας*, 2η ἔκδ. (Θρησκευολογία 2· Ἀθήνα: Ἑλληνικά Γράμματα, 1996), 70-5, ἐδῶ 73.
 98. Βλ. Γ. Κωστάρα, *Φιλοσοφική προπαιδεία: Εἰσαγωγική θεώρηση, μεθοδολογική προσέγγιση, ἱστορική ἐπισκόπηση*, 3η ἔκδ. (Ἀθήνα: Δ. Μαυροομάτη, 1993), 180 ἔξ.
 99. Βλ. Α. Χαστούπη, *Ἡ παρ' ἀρχαίους Ἑβραίοις καί Ἕλλησι διάφορος θεώρησης τῶν ἐν τῇ θρησκείᾳ καί τῇ φιλοσοφίᾳ προβλημάτων* (Ἐν Ἀθήναις: χ.ἔ., 1968), 6.
 100. Μ. Μπεγζου, «Ἡ ἐσχατολογία», 73-74.
 101. T. C. Vriezen, *An outline of Old Testament Theology*, 2nd edit., rev. and enlarg. (Oxford: Blackwell, 1970), 458. Βλ. Α. Hoekema, «The Eschatological outlook of the Old Testament», *The Bible*, 3-12, ἐδῶ 4.
 102. Βλ. Η. Schwarz, «The Old Testament view of Eschatology», *Eschatology*, 31-60.
 103. R. Bultmann, *Ὑπαρξη καί πίστη: Δοκίμια ἐρμηνευτικῆς θεολογίας*, μτφρ. Φ. Τερζάκης, πρόλ. Σ. Ἀγουρίδης (Ἀθήνα: «Ἄρτος Ζωῆς», 1995), 41.
 104. Χ. Γιανναρά, *Ἀλφαβητάρι τῆς πίστεως*, 6η ἐπανεκδ. (Ἀθήνα: Δόμος, [1983] 1988), 116. Βλ. Ἰ. Ρωμανίδου, *Τό προπατορικόν ἁμάρτημα*, 2η ἔκδ. (Ἀθήνα: Δόμος, 1989), 1: «Ἄνευ ὀρθῆς ἀντιλήψεως περὶ τῆς πτώσεως τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ἀδύνατον νά ἐρμηνευθῇ ὀρθοδόξως τό περὶ λυτρώσεως δόγμα τῆς Ἐκκλησίας».
 105. Κ. Παπαπέτρου, «Τό προπατορικόν ἁμάρτημα», *Προσβάσεις: Ζητήματα ἀπολογητικῆς θεολογίας καί φιλοσοφικῆς κριτικῆς τοῦ καιροῦ μας* (Ἀθήνα: χ.ἔ. 1979), 83-92, ἐδῶ 83. «Ὁ πυρήνας τοῦ ἁμαρτήματος συνίσταται... ὄχι μόνο στήν καταστρατήγησή μιᾶς ἐξωτερικῆς ἐντολῆς, ἀλλά στήν περιφρόνηση ἀπό τόν ἄνθρωπο τοῦ θεϊκοῦ του Κυρίου, πού τοῦ ἔκαμε μόνο καλό», λέει ὁ ῥ. Zimmerli, *Ἐπίτομη Θεολογία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης*, μτφρ. Β. Στογιάννος, 3η ἔκδ. ἀναθ. (BAM 4· Ἀθήνα: Κέντρο Βιβλικῶν Μελετῶν Ἄρτος Ζωῆς, 1981), 216-20, ἐδῶ 217.
 106. Χ. Βούλγαρη, *Ἡ περί σωτηρίας διδασκαλία τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ* (διδακτ. διατριβή), (Ἀθήνα: χ.ἔ., 1971), 36. Τῆ διήγησή αὐτή μνημονεύει ἰδιαζόντως ἀπ' ὄλους τοὺς συγγραφεῖς τῆς ΚΔ ὁ ἀπόστολος Παῦλος στήν κλασική περικοπή *Ρωμ.* 5:12-21.
 107. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, *Ἐκδοσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως*, 3: 1 (45). PG 94, 1176cd.
 108. Γ. Πατρώνου, *Ἡ ἱστορική πορεία τοῦ Ἰησοῦ: Ἀπό τῆ φάτην ὡς τόν κενό τάφο*, 2η ἔκδ. (Ἀθήνα: Δόμος, [1991] 1997), 111. Τό «προπτευαγγέλιο» βέβαια σχετίζεται μέ τήν ἐσχατολογική προσδοκία γιὰ τήν ἔλευση τοῦ Μεσσία. Ἀντίθετη θέση ἔχει ὁ J. Fichtner γιὰ τή θεώρηση τοῦ Γεν. 3:15 ὡς «proto-gospel» («ὄφης [O.T.]», *ThDNT* 5 [1967], 571-6, ἐδῶ 575).
 109. Βλ. Α. Hoekema, *The Bible*, 4-7.
 110. Βλ. Β. Βέλλα, *Χρονολογικοί πίνακες τῆς Ἰσραηλιτικῆς Ἱστορίας*, 2α ἔκδ. (Ἀθήνα: χ.ἔ., [1956] 1966), 15 ἔξ. Α. Χαστούπη, «Χρονολογική ἐπισκόπηση τῆς ἰσραηλιτικῆς ἱστορίας ἐν συσχετίσει πρός τήν ἱστορίαν τοῦ λοιποῦ ἀρχαίου κόσμου», *Μελέται εἰσαγωγικαί εἰς τήν Παλαιάν Διαθήκην* (Ἐν Ἀθήναις, 1973), 17-9.
 111. Βλ. Σ. Καλαντζάκη, *Εἰσαγωγή στήν Παλαιά Διαθήκη*, ἐπιμ. Ἀ. Παπαρνάκης (Θεσ/νίκη: Π. Πουρναρά, 2010), 45-6.

112. Βλ. Γ. Γαλίτη, «Παῖς Θεοῦ», *Χριστολογία*, II, 67-79. Ἰ. Μουρτζίου, *Ἐξοδος*, 215, ὑπ. 164. C. Augrain - M.-F. Lacan, «δούλος τοῦ Θεοῦ», ΛΒΘ, 297-299. W. Zimmerli, «παῖς Θεοῦ», *ThDNT 5* (1967), 656-677. Βλ. καί τά λεγόμενα ἄσματα περὶ τοῦ «δούλου τοῦ Κυρίου». Ἦσ. 42:1-4.5-9· 49:1-6.7.8-13· 50:13-53:12.
113. Δευτ. 33:5· Ψλ. 84:3· 145:1· Ἦσ. 43:15· Ψλ. 29:10· 47:2· 96:10 κ.ά.
114. Βλ. A. Hoekema, *The Bible*, 7.
115. Κατά τή μετάφραση ἐκ τοῦ ἑβραϊκοῦ ἀπό τήν Ἑλληνική Βιβλική Ἐταιρεία: *Ἡ Ἅγία Γραφή (Παλαιά καί Καινή Διαθήκη): Μετάφραση ἀπό τά πρωτότυπα κείμενα* (Ἀθήνα: ΕΒΕ, 1997).
116. Βλ. Σ. Καλαντζάκη, *Εἰσαγωγή*, 41.
117. Βλ. A. Hoekema, *The Bible*, 8.
118. A. Hoekema, *The Bible*, 9: «prophetic perspective».
119. Κατά τή μετάφραση ἐκ τοῦ ἑβραϊκοῦ ἀπό τήν ΕΒΕ.
120. A. Hoekema, *The Bible*, 10-11. P. House, «The day of the Lord», in S. Hafemann and P. House (eds), *Central Themes in Biblical Theology: Mapping Unity in Diversity* (Grand Rapids: Baker Academic, 2007), 179-224.
121. Κατά τή μετάφραση ἐκ τοῦ ἑβραϊκοῦ ἀπό τήν ΕΒΕ.
122. Βλ. Γ. Πατρώνου, *Ἐσχατολογικαί προσδοκίαι*, 50 κ.έξ.
123. G. Goldsworthy, «Letting the Old Testament speak II: Prophetic Eschatology», *Christ-Centered Biblical Theology: Hermeneutical Foundations and Principles* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 2012), 133-49, ἐδῶ 149.
124. Βλ. G. Goldsworthy, *Christ-Centered Biblical Theology*, 27-28.
125. Βλ. H. Schwarz, *Eschatology*, 31 ἐξ.
126. Βλ. Γ. Πατρώνου, «Οἱ περὶ ἀποκαλυπτικῶν γεγονότων καί ἀντιχρίστου σύγχρονες ἀντιλήψεις», *Θεολογία καί ὀρθόδοξο βίωμα: Θέματα θεολογικοῦ προβληματισμοῦ καί Ὀρθόδοξης πνευματικότητας* (Ἀθήνα: Δόμος, 1994), 141-82, ἐδῶ 157 [Ἀρχ. δημ. στήν ΕΕΘΣΑ 29 (1994), 225-252· καί Ἀνάτ., Ἀθήνα 1994]. Κ. Παπαθανασίου (π.), *Τό γεγονός τῆς σωτηρίας στήν ἰωάννεια θεολογία (Εὐαγγέλιο-Ἐπιστολές-Ἀποκάλυψη)* (BB 45· Θεσ/νίκη: Π. Πουρναρά, 2010), 126-37.
127. Βλ. H. Schwarz, «Expansion of the Messianic Hopes in the Apocalyptic Period», *Eschatology*, 51-5. Γιά περαιτέρω ἀνάπτυξη τῆς πδ/κῆς ἐσχατολογίας, βλ. J. Bowman, «The Prophetic Doctrine of the Last Things», *Prophetic Realism and the Gospel; A Preface to Biblical Theology* (Philadelphia: Westminster Press [1955]), 270-3. A. Collins, «Apocalypticism and New Testament Theology», στί C. Rowland & C. Tuckett (eds), *The nature of New Testament theology: Essays in honour of Robert Morgan* (Oxford: Blackwell Publ., 2006), 31-50. W. Dyrness, «The hope of Israel», *Themes in Old Testament Theology* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1979), 227-42. W. Eichrodt, «Eschatology», *Theology of the Old Testament*, vol. I, transl. by J. Baker (Old Testament Library; London: SCM Press, 7th impr. 1987 [1961]), 385-7. G. Goldsworthy, «Letting the Old Testament speak II: Prophetic Eschatology», *Christ-Centered Biblical Theology*, 133-49. D. Gowan, *Eschatology in the Old Testament* (Philadelphia: Fortress Press, 1986). E. Jacob, «The Consummation», *Theology of the Old Testament*, transl. by A. Heathcote and P. Allcock (London: Hodder and Stoughton, 5th impr. 1971 [1958]), 317-44. M. Lawrence, «The story of promise», *Biblical Theology in the Life of the Church: A Guide for Ministry*, Foreword by T. Schreiner (9Marks Books; Wheaton, Ill.: Crossway, 2010), 165-76. J. Martyn, «Jewish Hopes for the Prophet or the Messiah like Moses», *History and Theology in the Fourth Gospel* (Louisville, Ky: Westminster/John Knox Press, 3rd edit. 2003 [1968]), 104-8. D. Peterson, «Worship and the future of God's people», *Engaging with God: A biblical theology of worship*, foreword by I. H. Marshall (Illinois: InterVarsity Press, 2002 [1992]), 45-8. H. Preuss, «The Future of the People of God», *Old Testament Theology*, vol. II (Old Testament Library; Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press, 1996), 253-83. R. Routledge, «God and the future», *Old Testament Theology: A thematic approach* (Downers Grove, Ill.: IVP Academic, 2008), 261-310. G. von Rad, «Israel's Ideas about Time and history, and the Prophetic Eschatology», *Old Testament Theology. Vol. II: The Theology of Israel's Prophetic Traditions*, transl. by D. Stalker (London: SCM Press, 7th impr. 1998 [1975]), 99-125. C. Westermann, *Elements of Old Testament Theology*, transl. by D. Stott (Atlanta: John Knox Press, 1982), 10, 60. V. Wiles, «The Expectations of Israel», *Making sense of Paul: A basic introduction to Pauline Theology* (Peabody, Mass.: Hendrickson Publ., 2000), 15-7.
128. Βλ. σχετικά γιά τήν περίοδο αὐτή: Κ. Ζάρρα, «Ἡ ἀνάδυση τῶν Ἀποκαλυπτικῶν», *Ἱστορία τῆς ἐποχῆς τῆς Καινῆς Διαθήκης* (Ἀθήνα: Ἐννοια, 2005), 257-308. Δ. Καϊμάκη, *Ἀποκαλυπτική*, 13-21. Π. Μπρατσιώτου,

- «Άποκαλυπτική γραμματεία», *ΘΗΕ* 2 (1963), 1080-1081. Γ. Πατρώνου, «Περί Άποκαλυπτικής Γραμματείας γενικῶς», *Ἐσχατολογικαὶ προσδοκίαι*, 19-25. Η. Koester, «The Literature of the Apocalyptic Movement», *Introduction to the New Testament. Vol. I: History, culture, and Religion of the Hellenistic Age* (Philadelphia: Fortress Press, 1982), 255-62. Τοῦ ἰδίου, *Introduction*, II, 241 ἑξ., ὅπου ἀναφέρεται ἰδιαίτερα στήν ἀναβίωση τοῦ ἀποκαλυπτισμοῦ στή Μικρὰ Ἀσία, τήν Ἑλλάδα καί τή Ρώμη. F. Murphy, «Apocalypticism», *Early Judaism*, 127-66. Παρόμοιες σκέψεις γιά τήν ἀποκαλυπτική γραμματεία καταγράφουμε στό ἡμέτερο ἔργο *Τό γεγονός τῆς σωτηρίας*, 137-42.
129. Πρβλ. Χ. Βούλγαρη, *Εἰσαγωγή εἰς τήν Καινὴν Διαθήκην. Τόμ. Α΄: Προλεγόμενα, Εὐαγγέλια, Πράξεις, Ἐπιστολαὶ Παύλου* (Ἐν Ἀθήναις: χ.ἑ., 2003), 68 ἑξ., ὅπου ἀναφέρεται στήν ἀναγκαιότητα τῆς γνώσεως τοῦ θρησκευτικοῦ καί φιλοσοφικοῦ πλαισίου κατὰ τήν ἐποχὴ τῆς ΚΔ.
130. Βλ. Γ. Πατρώνου, *Ἐσχατολογικαὶ προσδοκίαι*, 19-25. Ἡ ἰουδαϊκὴ αὐτὴ γραμματεία περιέχει κορυμμένες θεῖες ἀποκαλύψεις, πού δόθηκαν σέ διάφορα ἱερά πρόσωπα μέ τή μεσολάβηση συνήθως κάποιου ἀγγέλου. Ἐκδόσεις τῶν ἀπόκρυφων κειμένων τῆς περιόδου αὐτῆς, βλ. *Ἀπόκρυφα τῆς ΠΔ*, I-VII (Πύρινος Κόσμος). Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, τόμ. I-II.
131. Βλ. K. Koch, *The rediscovery of Apocalyptic: A polemical work on a neglected area of biblical studies and its damaging effects on theology and philosophy* (SBT 2/22; London: SCM, 1972).
132. Βλ. παρακάτω· 1.3. Τό πρόβλημα τοῦ ἔσχατολογικοῦ ἀτομικισμοῦ.
133. Γ. Πατρώνου, *Ἐσχατολογικαὶ προσδοκίαι*, 16. Γιά τήν ἀποκαλυπτικὴ γραμματεία «ὁ κόσμος, στή φύση του εἶναι ἀντίθετη πραγματικότητα, πού ἀντιτίθεται σέ κάθε κίνηση καί ἐνέργεια ἐγκαινιάσεως καί ἐλεύσεως τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὁ κόσμος ὄχι ἀπλῶς εἶναι γεμάτος ἀπὸ τό κακό, ἀλλ' εἶναι φορέας καί πηγὴ ὅλων τῶν δαιμονικῶν δυνάμεων. Ἀπ' αὐτόν ξεπηδοῦν καί ἐκπηγάζουν οἱ κυριαρχικὲς δυνάμεις τοῦ κακοῦ μέσα στόν παρόντα αἰῶνα»· Τοῦ ἰδίου, «Ἡ Ἀποκαλυπτικὴ Γραμματεία καί τό πρόβλημα τῶν ἀντιθέσεων», *Ἐκκλησία καί κόσμος: Θέματα πνευματικοῦ καί κοινωνικοῦ προβληματισμοῦ*, 2η ἔκδ. ἐπανῆξ. (Ἀθήνα: Ἀποστολικὴ Διακονία, [1983] 2002), 137-9, ἐδῶ 138.
134. Βλ. Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, II, 203 ἑξ. Π. Μπρατσιώτου, *Εἰσαγωγή εἰς τήν Παλαιάν Διαθήκην, μετὰ δύο παραρτημάτων περὶ ἀποκρύφων καί νεωτέρων μεταφράσεων τῆς ΠΔ*, ἐπανέκδ. (Ἐν Ἀθήναις: Ν. Π. Μπρατσιώτης, 1993), 631.
135. Βλ. Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, I, 161 ἑξ. Π. Μπρατσιώτου, *Εἰσαγωγή*, 628.
136. *Διαθῆκαι τῶν XII Πατριαρχῶν*, II, 7: 2. Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, I, 190. «Καί ἀνατελεῖ ὑμῖν ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα καί Λευὶ τό σωτήριον Κυρίου· καί αὐτός ποιήσει πρὸς τόν Βελίαρ πόλεμον, καί τήν ἐκδίκησιν τοῦ νίκους δώσει πατράσιν ἡμῶν»· (ὅπ. π., VII, 5: 10-11. Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, I, 229).
137. *Διαθῆκαι τῶν XII Πατριαρχῶν*, XII, 10: 5. Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, I, 257.
138. *Ὅπ. π.*, III, 10: 2· 14: 2. *Ὅπ. π.*, I, 197, 199.
139. *Ὅπ. π.*, III, 17: 2. Σ. *Ὅπ. π.*, I, 201.
140. *Ὅπ. π.*, XII, 3: 8. Σ. *Ὅπ. π.*, I, 255.
141. *Ὅπ. π.*, VII, 6: 7. Σ. *Ὅπ. π.*, I, 230.
142. *Ὅπ. π.*, XII, 9: 2. Σ. *Ὅπ. π.*, I, 257.
143. *Ὅπ. π.*, IV, 22: 2. Σ. *Ὅπ. π.*, I, 215.
144. *Ὅπ. π.*, VIII, 8: 2· IX, 8: 1. *Ὅπ. π.*, I, 235, 239.
145. *Ὅπ. π.*, XII, 11: 2. *Ὅπ. π.*, I, 258.
146. *Ἀποκάλυψις Βαρούχ*, 1: 3. Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, II, 365. Πρόκειται γιά σωζόμενο ἔργο σέ ἑλληνικὸ χειρόγραφο, δηλ. γιά τήν ἑλληνικὴ *Ἀποκάλυψη Βαρούχ* (ὄχι τὴ συριακὴ). Πρβλ. Π. Μπρατσιώτου, *Εἰσαγωγή*, 632.
147. *Διαθῆκαι τῶν XII Πατριαρχῶν*, IX, 4: 7. Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, I, 237.
148. *Διαθῆκαι τῶν XII Πατριαρχῶν*, IX, 5: 7. Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, I, 238.
149. Ὀνομάζεται καί *Ἐνώχ I ἢ Αἰθιοπικός Ἐνώχ*, σέ διάκριση μέ τόν *Ἐνώχ II ἢ Σλαβονικό Ἐνώχ*. Βλ. Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, I, 261 ἑξ. Δ. Καϊμάκη, *Ζητήματα*, 63 ἑξ. Π. Μπρατσιώτου, *Εἰσαγωγή*, 630-1.
150. *Ἐνώχ*, 1: 1. Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, I, 277.
151. Βλ. Δ' Ἐσδρας, 7: 12-13. Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, II, 241. Βλ. καί *Σιβυλλικοὶ χρησμοί*, 703-731. Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, II, 414-5.
152. *Ἐνώχ*, 5: 6. Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, I, 280.
153. *Ἐνώχ*, 95: 4. Σ. Ἄγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, I, 363. Πρβλ. Γ. Πατρώνου, *Ἐκκλησία καί κόσμος*, 137-9.

154. *Ἐνώχ*, 5: 6. Σ. Ἀγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, I, 280.
155. *Ἐνώχ*, 102: 1. Σ. Ἀγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, I, 371.
156. Βλ. P. Grelot, «Ἱστορία τῆς βιβλικῆς γραμματείας», *ΛΒΘ*, xxvii.
157. Βλ. Δ. Καϊμάκη, *Ἀποκαλυπτική*, 17. Κ. Ζάρρα, *Ἱστορία*, 308.
158. Βλ. Σ. Ἀγουρίδη, *Ἀπόκρυφα*, II, 218. Κατά τόν Δ. Ἀρκάδα «τό χαρακτηριστικό γνώρισμα τῶν κειμένων αὐτῶν εἶναι ἡ ἐμμονή τους νά βλέπουν τά πάντα κάτω ἀπό τήν ἀναμονή καί τή βεβαιότητα τοῦ ἄμεσου τέλους τῆς ἱστορίας καί τοῦ κόσμου» («Τάδε λέγει Κύριος...». Τά μυστικά τῶν Ἀποκαλύψεων», Θ & Θ 4 (1999), 64-8, ἐδῶ 67).
159. Γ. Πατρώνου, *Ἐκκλησία*, 137. Παράλληλη ἀντίληψη περὶ κόσμου ἅπαντᾶ καί στά Γνωστικά κείμενα· βλ. Χ. Βούλγαρη, *Σωτηρία*, 3.
160. Β. Τσάκωνα, *Τό φιλολογικόν καί θεολογικόν πρόβλημα τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ εἰς τόν Ἀπόστολον Παῦλον: Συμβολή εἰς τήν ἔρευναν καί κατανοήσιν τῆς ἀνωτέρας Χριστολογίας τοῦ Ἀπ. Παύλου ὑπό τό φῶς τῶν συγχρόνων αὐτῷ φιλοσοφικῶν καί θεολογικῶν ῥευμάτων*, 2η ἔκδ. (Ἐν Ἀθήναις: χ.έ., 1982), 199.
161. F. Murphy, *Early Judaism*, 130. Παρόμοιες καταγράφει κι ὁ K. Koch, *The rediscovery of Apocalyptic*, 28-33. Γιά τήν ἔνταση μεταξύ καλοῦ καί κακοῦ, βλ. J. Moltmann, «“Deliver us from evil” or doing away with humankind?», στό J. Bracken (ed.), *World without End*, 12-27. S. Travis, «Apocalyptic: its rise and significance», *Christian Hope and the Future* (Issues in Contemporary Theology; Leicester: Inter-Varsity Press, 1980), 25-40. G. E. Ladd, «Apocalyptic and New Testament theology», στό R. Banks (ed.), *Reconciliation and Hope*, 285-96. F. Murphy, *Apocalypticism in the Bible and its World: A Comprehensive Introduction* (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2012). I. Marshall, «Is apocalyptic the mother of Christian theology?», *Jesus the Saviour: Studies in New Testament theology* (London: SPCK, 1990), 57-69.
162. Α. Χαστούπη, *Εἰσαγωγή εἰς τήν Παλαιάν Διαθήκην, πρὸς χρῆσιν τῶν φοιτητῶν* (Ἐν Ἀθήναις: Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, 1986), 226.
163. Βλ. P. Cousins, «Deuteronomy», στό ἔργο F. Bruce (ed.), *The International Bible Commentary, with the NIV* (New York, 1986), σ. 275. Γιά τή σχέση τοῦ Code of Hammurabi μέ τήν Πεντάτευχο, βλ. W. Albright, *The Biblical Period: Their History, Culture and Religion*, repr. (New York, 1949), 11.
164. Ν. Ματσούκα, *Παλαιᾶς καί Καινῆς Διαθήκης: Σημεῖα, νοήματα, ἀποτυπώματα* (ΦΘΒ 49· Θεσ/νίκη: Π. Πουρναρᾶ, 2002), 54.
165. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, *Ἐπίτομη εἰς τόν ἅγιον Ἰωάννην τόν Ἀπόστολον καί Εὐαγγελιστήν*, Ὁμιλία ΝΥ', α'. MPG 59, 306d-307a. *ΕΠΕ* 14 (1981), 28, 12-13. Γράφει: «Εἰ δέ λέγει τις, Πῶς οὖν εἴρηται, “Ὁ ἀποδιδούς ἁμαρτίας γονέων ἐπὶ τέκνα ἐπὶ τρίτην καί τετάρτην γενεάν;” ἐκεῖνο ἄν εἴποιμεν, ὅτι οὐκ ἔστι καθολική ἡ ἀπόφασις, ἀλλ' ἐπὶ τινων εἴρηται τῶν ἐξ Αἰγύπτου ἐξεληθόντων. Ὁ δέ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν· Ἐπειδή οἱ ἐξ Αἰγύπτου ἐξεληθόντες, μετά τά σημεῖα καί τά θαύματα τῶν προγόνων, γεγόνασι χεῖρους τῶν οὐδέν τούτων θεασαμένων, τά αὐτά πείσονται, φησί, ἄπερ ἔπαθον ἐκεῖνοι, ἐπειδή τά αὐτά τετολήμασι. Καί ὅτι περὶ ἐκείνων εἴρηται, τῷ τόπῳ τις ἐπιστήσας ἀκριβέστερον εἴσεται».
166. Βλ. J. Mays (ed.), «The authorship and age of Deuteronomy», *Harper's Bible Commentary* (San Francisco, 1988), 1-36, πού ἀναφέρεται στους Delitzsch, Rob. Smith, Driver κ.ἄ.
167. Βλ. Α. Χαστούπη, *Εἰσαγωγή*, 196. Μέ ἄλλα λόγια τό *Δευτ.*, πρὶν ἀπό τήν ἔνταξή του στήν παράδοση τῆς Πεντατεύχου, εἶχε παραληφθεῖ ἀπό τόν Δευτερονομιστή στήν ἀρχή τοῦ ὀνομαζόμενου Δευτερονομιστικοῦ ἱστορικοῦ ἔργου· βλ. Τοῦ ἰδίου, *Τό Δευτερονόμιον* (Ἐν Ἀθήναις: Ἀνάτ. ἐκ τῆς Θεολογίας, 1988), 24. Τό Δευτερονομιστικό ἱστορικό ἔργο τοποθετεῖται χρονολογικά στήν ἐποχή τῆς αἰχμαλωσίας, δηλ. ἀπό 587 ἕως 538 π.Χ. Τοῦ ἰδίου, *Εἰσαγωγή*, 163 καί 171.
168. Ν. Ὀλυμπίου, *Εἰσαγωγή στό πρόβλημα τῆς συνθέσεως τῆς Πεντατεύχου* (Ἀθήνα: χ.έ., 2000), 112.
169. Ἐνα ἀκόμη στοιχεῖο πού μᾶς προσφέρει ἐδῶ ἡ ἐξατομίκευση τῆς θρησκείας εἶναι τό πέρασμα στήν ἀτομική διάσταση τῆς θρησκείας, πού τελικά καί μελλοντικά ὀδηγεῖ σέ μιά ὑπερκοινωνιακή θρησκεία. Μέ ἄλλα λόγια, κατευθυνόμαστε ἀπό μιά πρωτογενή σέ μιά περισσότερο λατρευτική θρησκευτική κοινότητα.
170. Ν. Ματσούκα, *Παλαιᾶς καί Καινῆς Διαθήκης*, 54.
171. *Δευτ.* 10:13: כִּנְכַחְךָ וְשִׁפְךָ יַדְּךָ וְתַתְּרֵם וְיָהִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְיִשְׁמְרֶיךָ וְיִבְרַח לְךָ וְיִשְׁמְרֶיךָ וְיִבְרַח לְךָ וְיִשְׁמְרֶיךָ δηλ. νά τηρεῖτε τίς ἐντολές καί τούς νόμους του, πού ἐγώ σᾶς ἔδωσα σήμερα, γιά νά εὐτυχήσετε. Αὐτό συνιστᾶ τό βασικό χωρίο τῆς ἐν λόγῳ διδασκαλίας.
172. Βλ. Γ. Πατρώνου, «Ἡ περὶ ἀναστάσεως ἀντίληψις τῆς ἀποκαλυπτικῆς φιλολογίας», *Ἐσχατολογικαὶ προσδοκίαι*, 50-8.

173. Αυτό σήμαινε προσδοκία και έλπίδα για την εγκαθίδρυση και έδραίωση μιᾶς αιώνιας βασιλείας μέσα στην ιστορία τοῦ παρόντος αἰῶνος πρὸς χάριν τοῦ λαοῦ τῶν δικαίων τοῦ Ἰσραήλ.
174. Διαθήκη Ἀβραάμ ἢ Λόγος κατασκευαστικός καὶ θαυμάσιος τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Ἀβραάμ, λεγόμενον ἰδιοθέσιον.
175. Διαθήκη Ἀβραάμ, 12: 13-14. Σ. Ἀγουρίδη, Ἀπόκρυφα, II, 487, 488.
176. Γ. Πατρώνου, Ἐσχατολογικαὶ προσδοκίαι, 50-1. Σύμφωνα με τὸν H. Schwarz ἡ ἀντίληψη αὐτῆ τῆς individual afterlife συνιστᾶ τυπικὴ διδασκαλία τοῦ Ζωροαστρισμοῦ· «The Iranian Connection», *Eschatology*, 55-60, ἐδῶ 60: «Once the Jews had made contact with the Iranians, they took over the typical Zoroastrian doctrine of an individual afterlife in which rewards are to be enjoyed and punishments endured».
177. Βλ. Γ. Πατρώνου, Ἐσχατολογικαὶ προσδοκίαι, 51. Τὸ πρόβλημα ἔχει κι ἄλλες διαστάσεις, αἰτιοκρατίας κ.λπ. Ὁ R. C. Neville λέει ὅτι «the deep eschatological question, I suggest, is *how our temporal lives add up eternally* and how this relates to the dynamic eternity of God»· «Eschatological visions», σὺν J. Bracken (ed.), *World without End*, 28-45, ἐδῶ 43. H. Raisanen, «Towards an Alternative to New Testament Theology: “Individual Eschatology” as an Example», in C. Rowland & C. Tuckett (eds), *The nature of New Testament theology: Essays in honour of Robert Morgan* (Oxford: Blackwell Publ., 2006), 167-85.
178. Βλ. J. I. Packer, «God revealed as Lord of destiny», *Concise Theology: A Guide to Historic Christian Beliefs* (Wheaton, Ill.: Tyndale House, 1993), 241-67.
179. Βλ. E. Lohse, *Θεολογία*, 85 ἐξ.
180. Δυστυχῶς, αὐτὴ ἡ διάκριση κυριάρχησε στὴ δυτικὴ θεολογικὴ σκέψη κατὰ τοὺς δύο προηγούμενους αἰῶνες, διάκριση ποὺ θυμίζει μονοφυσικὲς καὶ δυαλιστικὲς αἰρέσεις τοῦ παρελθόντος.
181. Βλ. E. Lohse, *Θεολογία*, 85 ἐξ.
182. Μτφρ. Ἰ. Κολιτσάρα: «Μετανοεῖτε, διότι ἔχει πλησιάσει πλέον ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἡ πνευματικὴ καὶ ἁγία ζωὴ τῆς λυτρώσεως καὶ τῆς μακαριότητος».
183. Ἰωάννου Χρυσοστόμου *Εἰς τὴν Α΄ Κορινθίους*: «Τί δέ ἐστι Μαραναθά; Ὁ Κύριος ἡμῶν ἦλθε. Τίνος οὖν ἔνεκεν αὐτό τοῦτο φησι; Τὸν τῆς οἰκονομίας βεβαιῶν λόγον, ἐξ ὧν μάλιστα τὰ σπέρματα τῆς ἀναστάσεως συντέθεικεν· οὐ τοῦτο δέ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους ἐντρέπων, ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν· Ὁ κοινὸς πάντων Δεσπότης καταβῆναι τοσοῦτον κατηξίωσε, καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐστε, καὶ ἐπιμένετε ἁμαρτάνοντες; καὶ οὐ φρίττετε τῆς ἀγάπης τὴν ἁμαρτάνοντες; καὶ οὐ φρίττετε τῆς ἀγάπης τὴν ὑπερβολὴν, τῶν ἀγαθῶν τὸ κεφάλαιον; Ἐνόησον γὰρ τοῦτο μόνον, φησί, καὶ ἀρκέσει σοι εἰς πάσης ἀρετῆς προκοπὴν, καὶ πᾶσαν δυνήση κατασβέσαι ἁμαρτίαν» (PG 61, 377). Σὲ ἄλλῃ συνάφεια λέγει: «Τὸ δέ μαραναθά ἑβραϊστὶ ἐστίν· εἶδον τὸν Κύριον. Καὶ εὐθέως ὤφθη αὐτῷ ὁ Κύριος καὶ λέγει αὐτῷ· ἐπειδὴ ἀγαπᾷς με, Παῦλε, ἰδέ ποῦ εἰμι. Ἀπὸ χαρᾶς οὖν λέγει ὁ Παῦλος τὸ μαραναθά, εἶδον τὸν Κύριον, ἰδέ ἦλθεν ὁ Κύριος, ἰδέ ποῦ ἐστίν».
184. Βλ. J. Ronning, «Waiting for Christ from Heaven», *The Jewish Targums and John’s Logos Theology* (Peabody, Mass.: Hendrickson Publishers, 2010), 248.
185. Βλ. S. Neill, *Jesus through many eyes: Introduction to the theology of the New Testament* (Philadelphia : Fortress Press, 1976), 32-3.
186. Ἰ. Ρωμανίδου (π.), «Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ», *Δογματικὴ καὶ συμβολικὴ θεολογία τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας*, τόμ. Α΄ (Θεσ/νίκη: Π. Πουρναρά, 1983), 200-12, ἐδῶ 200-1. Βλ. καὶ σὺν διαδίκτυο: <http://www.oodegr.com/oode/dogmat2/dogmatic-3.htm#3>. Περαιτέρω, βλ. Π. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ, «Ἀπὸ τὴν ἐσχατολογία (καὶ τὴν Εὐχαριστία); στὴν ἱστορία: Ἡ διαδρομὴ ἀπὸ τὴν Πηγὴ τῶν Λογίων σὺν κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιο», *ΔΒΜ 31-32 (2002-2003)*, 67-81. H. Conzelmann, «Luke’s Eschatology», *The Theology of St. Luke*, transl. by G. Buswell (London: Faber and Faber, 1969 [1961]), 95-136. R. Edwards, «Eschatology», *A theology of Q: Eschatology, Prophecy, and Wisdom* (Philadelphia: Fortress Press, 1976), 32-43. D. Hagner, «Matthew’s Eschatology», σὺν T. Schmidt & M. Silva (eds.), *To Tell the Mystery*, 49-71. L. Morris, «Eschatology», *New Testament Theology* (Grand Rapids: Zondervan, 1990 [1986]), 217-9. W. Schmithals, «Jesus, Apocalypticism, and the Origins of Christology», *The Theology of the First Christians*, transl. by O. Dean (Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press, 1997), 1-20. R. Schnackenburg, «Eschatology», *New Testament Theology Today*, transl. by D. Askew (London: Geoffrey Chapman, 1963), 57-9, 124-6. Τοῦ ἰδίου, «Present and future in the preaching of Jesus», *Present and Future: Modern Aspects of New Testament Theology* (Cardinal O’Hara Series 3; Notre Dame: University of Notre Dame Press, 1966), 1-20.
187. E. Lohse, *Θεολογία*, 160 ἐξ.
188. E. Lohse, *Θεολογία*, 161.

189. Δέν κυριαρχεῖ ἡ διάκριση δικαίων ἢ ἁμαρτωλῶν, ἀλλά τό κριτήριο εἶναι ἡ ζωὴ ἐν Χριστῷ.
190. E. Lohse, *Θεολογία*, 162.
191. Βλ. περαιτέρω J. Bassler, «“Then comes the end...”: The Parousia and the Resurrection of the Dead», *Navigating Paul: An Introduction to Key Theological Concepts* (Louisville: Westminster John Knox Press, 2007), 87-96. L. Cerfaux, «The Second Coming», *Christ in the Theology of St. Paul*, transl. G. Webb and A. Walker, 3rd impr. (N.Y.: Herder and Herder, 1962 [1959]), 31-68. H. Conzelmann, «Eschatology», *An Outline of the Theology of the New Testament*, transl. by J. Bowden (NTL: London: SCM Press, 1969), 307-317. V. Furnish, «This Age and the Age to Come», *Theology and Ethics in Paul* (Nashville: Abingdon Press, 1968), 115-35. M. Gorman, «2 Thessalonians: Cruciform faithfulness and goodness before the Parousia», *Apostle of the crucified Lord: A theological introduction to Paul and his letters* (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 2004), 167-82. W. Morgan, «The Consummation», *The Religion and Theology of Paul: The Kerr lectures, delivered in the United Free Church College, Glasgow* (Edinburgh: T. & T. Clark, 3rd impr. 1950 [1917]), 228-40. F. Prat, «The last things», *The theology of Saint Paul*, vol. II, transl. by J. Stoddard (Westminster, Md.: The Newman Bookshop, 1956 [1927]), 352-82. H. Ridderbos, «The Future of the Lord», *Paul: An Outline of his Theology*, transl. by J. R. de Witt (Grand Rapids, Mich: Eerdmans Publ. Co, 1997), 487-562. R. Schnackenburg, «Eschatology», *New Testament Theology*, 88-9. T. Schreiner, «The hope of God’s people: The fulfillment of God’s saving purposes», *Paul, Apostle of God’s Glory in Christ: A Pauline Theology* (Downer’s Grove, Il: InterVarsity Press, 2001), 453-84. R. Scroggs, «Paul and the Eschatological Body», in E. Lovering & J. Sumney (eds), *Theology and ethics in Paul and his interpreters: Essays in honor of Victor Paul Furnish* (Nashville: Abingdon Press, 1996), 14-29. G. Stevens, «The Pauline Eschatology», *The Pauline Theology: A Study of the Origin and Correlation of the Doctrinal Teachings of the Apostle Paul*, rev. edit., repr. (Whitefish: Kessinger Publ., χ.χ. [1892, 1911]), 339-67. D. Whiteley, «Eschatology», *The Theology of St. Paul* (Oxford: Blackwell, 1964), 233-73.
192. Κατά τή σύγχρονη ἔρευνα, αὐτές οἱ φράσεις πρέπει νά θεωρηθοῦν ὡς προσθήκες τοῦ ἀναθεωρητῆ. Βλ. E. Lohse, *Θεολογία*, 199.
193. Βλ. περαιτέρω H. Conzelmann, «Eschatology (Resurrection, Judgment, the Paraclete)», *An Outline of the Theology of the New Testament*, transl. by John Bowden (NTL: London: SCM Press, 1969), 356-58. W. Cook, «Eschatology», *The Theology of John* (Chicago: Moody Press, 1979), 155-248. D. Estes, «The Consummation», *An Outline of New Testament Theology*, reprod. (Charleston: BiblioLife, [1918] 2010), 214-26. J. Jeremias, «The consummation of the people of God», *New Testament Theology. Part I: The Proclamation of Jesus*, transl. by J. Bowden (The New Testament Library; London: SCM Press, 1971), 241-49. C. Koester, «Present faith and future hope», *The Word of Life: A Theology of John’s Gospel* (Grand Rapids: Eerdmans, 2008), 175-86. F. McCurley & J. Reumann, «Fulfillment and Eschatology», *Witness of the Word: A biblical theology of the Gospel* (Philadelphia: Fortress Press, 1986), 290-97. L. Morris, «Eschatology», *New Testament Theology* (Grand Rapids: Zondervan, 1990 [1986]), 255. R. Reymond, «The Gospel’s Doctrine of the Last Things», *John Beloved Disciple: A Survey of his Theology* (Fearn, Ross-shire: Mentor, 2001), 98. R. Schnackenburg, *New Testament Theology*, 105-6. E. Scott, «The Return of Christ», *The Fourth Gospel: Its Purpose and Theology*, 2nd ed. (The Literature of the New Testament; Edinburgh: T. & T. Clark, repr. 1930 [1906]), 295-319.
194. Κατά τόν καθηγ. Μ. Μπέγζο, αὐτό ὀφείλεται στήν ἐσχατολογικὴ ὄντολογία, πού διαφοροποιεῖ τόν Μεσσία τοῦ ἰουδαϊσμοῦ ἀπό τόν Χριστό τῆς Ἐκκλησίας. «“Ὁ,τι ἀκριβῶς ἐνώνει χριστιανισμό καί ἰουδαϊσμό, αὐτό εἶναι πού τοὺς διαχωρίζει: Ἡ ἐσχατολογικὴ ὄντολογία καί οἱ θεολογικὲς ἀκολουθίες τῆς γιά τή χριστολογία» («Ἡ ἐσχατολογία», 74). P. Pokorný, «The Delay of Parousia and Personal Hope», *The genesis of Christology: Foundations for a theology of the New Testament*, transl. by Marcus Lefébure (Edinburgh: T. & T. Clark, 1987), 193-7.
195. E. Lohse, *Θεολογία*, 232.
196. Πρβλ. J. Bowker, *Ὁ θάνατος*, 152-3.
197. F. Warman, «The Doctrine of the Last Things», *New Testament Theology* (Anglican Church Handbooks; London: Longmans, Green and Co., 1910), 116-22.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Ἐσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς

Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν:

1. Τίς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 29 παρ. 1 καί 2, 30, 42 παρ. 2 καί 4, 46 παρ. 2, 59 παρ. 2 καί 67 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», (Φ.Ε.Κ. 146/Α'/1977).

2. Τόν ὑπ' ἀριθμ. 8/1979 Κανονισμό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἱερῶν Ναῶν καί Ἐνοριῶν» (Φ.Ε.Κ. 1/Α'/1980).

3. Τάς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2, τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 156/2002 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Φ.Ε.Κ. 338/τ.Α'/31.12.2002).

4. Τάς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 55/1974 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περί μελέτης καί ἐκτελέσεως ἀπάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων» (Φ.Ε.Κ. 185/Α'/1974).

5. Τήν ὑπ' ἀριθμ. 456/31.3.2014 Πράξιν καί τήν ὑπ' ἀριθμ. 460/31.3.2014 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ.

6. Τήν ὑπ' ἀριθμ. 32/4.4.2014 Γνωμοδότησιν τοῦ Εἰδικοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Ἐγκρίνει τόν Ἐσωτερικόν Κανονισμόν λειτουργίας τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς ἔχοντα ὡς ἑξῆς:

Ἐσωτερικός Κανονισμός
Λειτουργίας τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς

ἄρθρον 1
Περιεχόμενον

Ὁ Ἐσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς διαλαμβάνει καί ρυθμίζει τήν ὀργάνωσιν, τήν σύνθεσιν, τās ἀρμοδιότητας καί τήν λειτουργίαν τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν αὐτῆς, πού ἔχουν ἔδρα τόν Πειραιᾶ καί στεγάζονται εἰς τό ἰδιόκτητον κτίριον αὐτῆς, ἐν Πειραιεῖ ἐπί τῆς Ἀκτῆς Θεμιστοκλέους ἀριθμ. 190 Τ.Κ. 185 39.

Ἡ Διοίκησις ἀπασῶν τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀσκεῖται κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τό Σύνταγμα, τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καί τοὺς Κανονισμούς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος:

α) Ὑπό τοῦ ἐκάστοτε Σεβ. Μητροπολίτου Πειραιῶς, καί
β) Ὑπό τοῦ περὶ Αὐτόν Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

ἄρθρον 2

Διάρθρωσις Ὑπηρεσιῶν

Αἱ Κεντρικαὶ Ὑπηρεσίαι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς διαρθροῦνται ὡς ἑξῆς:

1. Πρωτοσυγκεληλία

Ὁ Πρωτοσύγκελλος εἶναι ὁ κατὰ τόν Νόμον ἀναπληρωτῆς τοῦ Μητροπολίτου καί προῖσταται πασῶν τῶν Ὑπηρεσιῶν καί τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς, ἀναλόγως πρὸς τās ἐξουσιοδοτήσεις, πού παραχωροῦνται εἰς αὐτόν ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πειραιῶς.

Εἰς τήν Πρωτοσυγκεληλίαν ἀνήκουν αἱ κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καί τῶν πάσης φύσεως ἀποφάσεων τῶν ὀργάνων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

β) Ἡ κάλυψις τῶν ἀναγκῶν τῆς θείας λατρείας εἰς τās Ἐνορίας, τās Ἱερὰς Μονάς καί τὰ Παρεκκλήσια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Ἡ ἐποπτεία τῆς διακονίας τῶν Ἐφημερίων εἰς τὰ Κοιμητήρια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

δ) Ἡ προώθησις τῶν θεμάτων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλιῶν δι' ἔγκρισιν ἀρμοδίως.

ε) Ἡ ἐποπτεία καί ὁ συντονισμός λειτουργίας τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί πασῶν τῶν Ὑπηρεσιῶν αὐτῆς, καθὼς ἐπίσης καί ἡ ἐποπτεία τῶν Κληρικῶν καί Ἐκκλησιαστικῶν λαϊκῶν Ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦν εἰς τās ὀργανικὰς θέσεις τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

2. Γενικός Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος

Εἰς τόν Γενικόν Ἀρχιερατικόν Ἐπίτροπον ἀνήκουν αἱ κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Ἡ παρακολούθησις τῆς μισθολογικῆς ἐξελίξεως τῶν Κληρικῶν καί τῶν λαϊκῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Ἡ θεώρησις τῶν τηρουμένων διαχειριστικῶν βιβλίων καί στοιχείων τῶν Ἐνοριῶν, τῶν Ἱερῶν Μονῶν,

τῶν Ἱερῶν Προσκυνημάτων καὶ Ἱδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

δ) Ἡ προώθηση τῶν θεμάτων τῶν Ἰγουμενοσυμβουλίων δι' ἔγκρισιν ἀρμοδίας.

ε) Ἐλλείποντος τοῦ Πρωτοσυγγέλλου ἢ τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου ἢ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, αἱ ὑπὸ τὰ στοιχεῖα 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου περιγραφόμεναι ἀρμοδιότητες δύνανται νὰ ἐκχωρηθοῦν εἰς ἕτερον Κληρικόν μὲ ἀπόφασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου, ἢ νὰ ἀνακατανεμηθοῦν μεταξύ τῶν Ἀρχιερατικῶν Ἐπιτροπῶν μὲ ἀπόφασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου.

3. Ἰδιαίτερον Γραφεῖον Μητροπολίτου

Τὴν εὐθύνην τοῦ Γραφείου ἔχει ὁ ὀριζόμενος ὡς ὑπεύθυνος τοῦ Ἰδιαίτερου Γραφείου ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πειραιῶς, συνεπικουρούμενος ὑπὸ λοιπῶν Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν ὑπαλλήλων μὲ τὰς κάτωθι ἀρμοδιότητας:

α) Νὰ διεκπεραιώη τὰ θέματα τῆς ἐπικοινωνίας τοῦ Μητροπολίτου, δηλαδή συναντήσεις, ἀλληλογραφίαν, δημόσιαι σχέσεις, κ.λπ., ὡς καὶ τὰ συναφῆ μὲ τὸ Πρόγραμμα τῶν ἐπισκέψεων του εἰς τὰς Ἐνορίας, Ἱερὰς Μονὰς, Ἱδρύματα, Ὄργανισμοὺς καὶ Πολιτικούς, Πολιτικούς καὶ Κοινωνικοὺς φορεῖς εἰς κάθε ἐπίπεδον.

β) Νὰ τηρῇ τοὺς φακέλους τῆς ἀλληλογραφίας του καὶ τὸ προσωπικόν του Ἀρχείου.

4. Γραφεῖον Τύπου καὶ Ἐπικοινωνίας

Τὸ Γραφεῖον τοῦτο ἔχει τὰς ἀκολουθοῦσας ἀρμοδιότητας:

α) Τὴν καθημερινὴν καὶ ἀνελλιπῆ παρακολούθησιν τῶν Μ.Μ.Ε. (ἐντυπον, δικτυακὴν ἢ ἠλεκτρονικὴν μορφήν), ἰδιαίτερος εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην καὶ εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν, καθὼς καὶ εἰς ἄλλα θέματα ἐκκλησιαστικοῦ, θρησκευτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος.

β) Τὴν ἐνημέρωσιν τῆς κοινῆς γνώμης μέσῳ τῆς ἐκδόσεως Δελτίων Τύπου καὶ τῆς παρεμβάσεως, ὡς αὐτὴν ὑπάρχει ἀνάγκη, ὡς ἐκπροσώπου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου εἰς τὰ Μ.Μ.Ε., διὰ τὸ ἔργον καὶ τὰς δραστηριότητας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Ἐπίσης, τὸ ἐν λόγῳ Γραφεῖον εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὰς διϋπηρεσιακὰς σχέσεις καὶ ἐπικοινωνίας.

5. Γραμματεία

Ι) Ἡ Γραμματεία εἶναι ὑπεύθυνος διὰ:

α) Τὴν τήρησιν τῶν ὑπηρεσιακῶν ἀτομικῶν φακέλων τῶν Κληρικῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Λαϊκῶν Ὑπαλλήλων.

β) Τὴν ἐγγραφήν τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τὴν διαφύλαξιν τούτων μὲ ἀσφάλειαν εἰς ἠλεκτρονικὴν ἢ ἐντυπον μορφήν.

γ) Τὴν παραλαβὴν, πρωτοκόλλησιν καὶ διανομὴν τῶν ἐγγράφων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς Ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὡς καὶ τῶν εἰσερχομένων ἐγγράφων πρὸς ἐνέργειαν.

δ) Τὴν παραλαβὴν πάντων τῶν ἀρμοδίας ὑπογεγραμμένων ἐγγράφων καὶ τὴν ἐπιμέλειαν διὰ διεκπεραίωσιν καὶ ἀποστολὴν τους εἰς τοὺς τελικοὺς παραλήπτας των.

ε) Τὴν τήρησιν τοῦ Γενικοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, εἰς ἐντυπον καὶ ἠλεκτρονικὴν μορφήν.

στ) Τὴν τήρησιν τοῦ Γενικοῦ Ἀρχείου εἰς φακέλους πάντων τῶν ἐγγράφων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, δηλαδὴ τῶν Ἐνοριῶν, τῶν Ἱερῶν Μονῶν, τῶν Ἱδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τῶν διαφόρων Ἀρχῶν καὶ Ὑπηρεσιῶν.

ζ) Τὴν θεώρησιν τῶν τηρουμένων βιβλίων τῶν Ἐνοριῶν.

η) Τὴν θεώρησιν τῶν Βιβλιαρίων Ὑγειονομικῆς Ἀσφαλίσεως τῶν Κληρικῶν.

ΙΙ) Ἡ Γραμματεία Συμβουλίου εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον καὶ συγκεκριμένως:

α) Διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀναγκαίων στοιχείων καὶ προετοιμασίαν τῶν θεμάτων τῶν συνεδριάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Αἱ λοιπαὶ ὑπηρεσίαι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ παρέχουν ἐγκαίρως ἐντὸς τῶν τιθεμένων καὶ προβλεπομένων χρονικῶν ὁρίων εἰς τὴν Γραμματείαν ταύτην τὰ σχετικὰ στοιχεῖα καὶ ἔγγραφα.

β) Τὴν τήρησιν τῶν Πρακτικῶν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καὶ τὴν καταγραφήν καὶ τήρησιν τῶν Ἀποφάσεων του εἰς ψηφιακὴν μορφήν.

γ) Τὴν σύνταξιν τῶν ἀπαντητικῶν ἐγγράφων τῶν Ἀποφάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καὶ τὴν προώθησιν τῶν πρὸς ὑπογραφήν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου.

δ) Τὴν κοινοποιήσιν τῶν Ἀποφάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

ε) Τῆς Γραμματείας προϊστάτα ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ὀριζόμενος δι' ἀποφάσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου.

6. Γραφεῖον Γάμων καὶ Διαζυγίων.

Εἰς τὸ Γραφεῖον Γάμων καὶ Διαζυγίων ὑπάγονται δύο Τμήματα, τὸ Τμήμα Γάμων καὶ τὸ Τμήμα Διαζυγίων.

Ι) Τὸ Τμήμα Γάμων ἔχει τὰς κάτωθι ἀρμοδιότητας:

α) Τὸν ἔλεγχον τῶν υποβαλλομένων δικαιολογητικῶν ἐκδόσεως ἀδείας γάμου, τὴν ἐκδοσιν αὐτῆς καὶ τὴν ἀσφαλῆ ἀρχειοθέτησιν τῶν στοιχείων ἐκάστης ἀδείας εἰς ἐντυπον καὶ ἠλεκτρονικὴν μορφήν, μὲ αὐτὴν ταύτην τὴν ἀδειαν, ὅταν ὑπὸ τοῦ τελέσαντος Ἱερέως τελεσθῇ ὁ γάμος καὶ ἔχει αὐτὴ καταλήθως συμπληρωθῇ καὶ ὑπογραφῇ ὑπὸ τοῦ ἰδίου.

β) Τὴν ἐκδοσιν ἐπίσης τῶν αἰτουμένων Πιστοποιητικῶν τελεσθέντων Γάμων καὶ τῶν Πιστοποιητικῶν Ἀγαμίας, διὰ τὴν τέλεισιν τοῦ Μυστηρίου ἐκτὸς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Τὴν φροντίδα διὰ τὴν ἐπικόλλησιν τῶν κατὰ Νόμον ἐνόμων.

δ) Τὴν ἐπικύρωσιν τῶν Πιστοποιητικῶν καὶ τῶν Βεβαιώσεων, ποὺ ἐκδίδουν οἱ Ἐφημέριοι.

ε) Τὴν φύλαξιν τοῦ Βιβλίου τῶν τελεσθέντων Γάμων.

ΙΙ) Τὸ Τμήμα Διαζυγίων ἔχει τὰς κάτωθι ἀρμοδιότητας:

α) Τὴν παραλαβὴν τῶν σχετικῶν Εἰσαγγελικῶν ἐγγράφων περὶ τῆς ἀμετακλήτου δικαστικῆς λύσεως γάμου, τὴν ἀνεύρεσιν εἰς τὸ Ἀρχεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

του Γάμου αυτού καθώς και την ηλεκτρονική μορφή αυτού, και της λύσεως αυτού.

β) Την φροντίδα διά την έκδοση των «Διαζευκτηρίων διά γάμον» και διά κάθε άλλη χρησίμη, καθώς και την αρχειοθέτηση αυτών εις έντυπον και ηλεκτρονική μορφήν.

γ) Την διενέργειαν τήν χαρτοσήμανσιν αυτών και τήν ασφαλή διαφύλαξιν όλων των στοιχείων των εκδιδόμενων Διαζυγίων.

δ) Την φύλαξιν του βιβλίου Πρωτοκόλλου Διαζυγίων.

Η διεύθυνσις του Γραφείου Γάμων και η υπογραφή πάντων των εγγράφων, που έκδιδονται υπό αυτού, ήτοι Άδειων Γάμου, Άντιγράφων Διαζευκτηρίων, Πιστοποιητικών Άγαμίας, Βεβαιώσεων Γάμου κ.λπ., και η τήρησις αυτών εις τό αρχείον εις έντυπον και ηλεκτρονική μορφήν ανάθιται εις μετακλήτον υπάλληλον.

7. Γραφείον Οικονομικών Ύπηρεσιών

1) Λογιστήριον

Τό Λογιστήριον της Ίερās Μητροπόλεως έχει τās κάτωθι ευθύνas:

α) Τήν σύνταξιν των Προϋπολογισμών και Άπολογισμών της Ίερās Μητροπόλεως και των Ίδρυμάτων αυτής.

β) Τήν ενημέρωσιν και φύλαξιν του Καθολικού και του Βιβλίου Έσόδων και Έξόδων της Ίερās Μητροπόλεως.

γ) Τόν έλεγκο των παραστατικών των πάσης φύσεως έσόδων και έξόδων της Ίερās Μητροπόλεως.

δ) Τήν έκκαθάρισιν των πάσης φύσεως δαπανών.

ε) Τήν διαφύλαξιν του χαρτοφυλακίου Μετοχών, όμολόγων κ.λπ. της Ίερās Μητροπόλεως.

στ) Τήν ενημέρωσιν και διαφύλαξιν εις ασφαλές μέρος του Βιβλίου Κτηματολογίου (κινητών και ακινήτων πραγμάτων) της Ίερās Μητροπόλεως, όπως και τήν φροντίδα πληρότητος των φακέλων μέ τους τίτλους ιδιοκτησίας των ακινήτων της Ίερās Μητροπόλεως και τήν ασφαλή φύλαξιν αυτών.

ζ) Τόν έλεγκο των προμηθειών, της αποθηκείσεως και διαθέσεως των προμηθευόμενων υλικών, αναλωσίμων ή μή, συμφώνως προς τās κειμένες διά τά εκκλησιαστικά Ν.Π.Δ.Δ. διατάξεις.

η) Τήν τήρησιν λογισμικού Μηχανογραφημένης Οικονομικής Διαχειρίσεως ή Διπλογραφικού Συστήματος.

θ) Τόν έλεγκο της νομιμότητος και κανονικότητος των πληρωμών των πάσης φύσεως έργων και υπηρεσιών.

ι) Τήν εκτέλεσιν των απαραίτητων ενεργειών διά τήν εξασφάλισιν πιστώσεων διά τήν ύλοποίησιν των έργων.

ια) Τήν αποδοχήν επιτοπιών έλέγχων υπό των αρμοδίων έλεγκτικών όργάνων και τήν παροχήν εγγράφων, δικαιολογητικών και στοιχείων πράξεων εις έθνικούς ή κοινοτικούς έλεγκτικούς μηχανισμούς.

ιβ) Τήν συγγραφήν όλων των διοικητικών αποφάσεων και τήν συγκέντρωσιν των δικαιολογητικών πληρωμής.

ιγ) Εις τήν περίπτωσιν έμμέσων πληρωμών, τήν τακτικήν ενημέρωσιν της Διαχειριστικής Άρχης (π.χ. εισπραξιν χρηματοδοτήσεως από ΠΔΕ, έγγραφην εις τήν ΣΑΕ κ.λπ.).

ιδ) Τήν διασφάλισιν της επιλεξιμότητος των δαπανών εις τήν περίπτωσιν συγχρηματοδοτούμενου έργου και διενέργειαν των πληρωμών αυτού.

ιε) Τήν ασφαλή τήρησιν αρχείων και προστασίαν της προσβάσεως εις αυτά υπό μή έξουσιοδοτημένων προσώπων ή όργάνων.

II) Ταμείον

Τό Ταμείον της Ίερās Μητροπόλεως έχει τās κάτωθι ευθύνas:

α) Τήν εισπραξιν των πάσης φύσεως έσόδων της Ίερās Μητροπόλεως ως και των Ίδρυμάτων αυτής.

β) Τήν εισπραξιν των εισφορών υπέρ του Ταμείου Προνοίας Όρθοδόξου Έφημεριακού Κλήρου Έλλάδος (Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.), Άποστολικής Διακονίας, Συνοδικού Μεγάρου, Ραδιοφωνικού Σταθμού της Έκκλησίας της Έλλάδος ως και τήν νόμιμον απόδοσιν αυτών.

γ) Τās πληρωμάs πάσης φύσεως κατά Κεφάλαιον και Άρθρον του έγκεκριμένου Προϋπολογισμού.

δ) Τήν καθημερινήν ενημέρωσιν του Βιβλίου Ταμείου και τήν ασφαλή διαφύλαξιν αυτού.

ε) Τήν καθημερινήν κατάθεσιν εις Τραπεζικούς Λογαριασμούς της Ίερās Μητροπόλεως και των Ταμείων του ήμερησίου χρηματικού υπολοίπου.

III) Γραφείον Μισθοδοσίας

Τό Γραφείον Μισθοδοσίας της Ίερās Μητροπόλεως έχει τās κάτωθι ευθύνas:

α) Τήν Μισθοδοσίαν των Κληρικών και των Έκκλησιαστικών Υπαλλήλων της Ίερās Μητροπόλεως.

β) Τήν σύνταξιν των πινάκων κατατάξεως των Κληρικών και Λαϊκών Έκκλησιαστικών Υπαλλήλων εις τās αντίστοιχους μισθολογικάs κατηγορίας, βαθμούς και μισθολογικά κλιμάκια και τήν παρακολούθησιν των μισθολογικών εξέλιξεων αυτών.

γ) Τήν υποβολήν πάντων των ανωτέρω εις τήν αρμόδιαν Ένιαίαν Άρχήν Πληρωμών, έμπροθέσμως και νομοτύπως.

δ) Ύπεύθυνος του Γραφείου Μισθοδοσίας είναι ό Έκκαθαριστής Μισθοδοσίας, όριζόμενος δι' αποφάσεως του Σεβ. Μητροπολίτου.

8. Γραφείον Άναπτύξεως

Τό Γραφείον Άναπτύξεως είναι αρμόδιον:

α) Διά τήν εκπόνησιν πλάνου προγραμματισμού (διά τό σύνολο της Ί.Μ. Πειραιώς) εις τούς τομείς της κοινωνικοοικονομικής αναπτύξεως, νέων τεχνολογιών, εκσυγχρονισμού δομών και διαδικασιών δημοσίων και ιδιωτικών φορέων, περιφερειακής αναπτύξεως κ.λπ.

β) Διά τήν επανεξέτασιν και πιθανήν τροποποίησιν του έτησίου πλάνου προγραμματισμού.

γ) Διά τήν παρακολούθησιν ύλοποίησεως του πλάνου προγραμματισμού.

δ) Διά τήν επιστημονικήν και τεχνικήν υποστήριξιν των Μητροπολιτικών Όργάνων και Ύπηρεσιών σε θέματα προγραμματισμού και εφαρμογής των αναπτυξιακών προγραμμάτων.

ε) Διά τήν μελέτην και διατύπωσιν προτάσεων εις τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο προς χρηματοδότησιν

έργων καί προγραμμάτων υπό χρηματοδοτικών φορέων του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέως της Ευρωπαϊκής Ένώσεως καί άλλων διεθνών οργανισμών.

στ) Διά τήν συμμετοχήν από κοινού μέ τήν Οικονομική Υπηρεσίαν εις τήν κατάρτισην καί παρακολούθησιν του προϋπολογισμού.

ζ) Διά τήν συμμετοχήν από κοινού μέ τήν Τεχνική Υπηρεσίαν της Ί.Μ. Πειραιώς εις τήν παρακολούθησιν των προκηρύξεων καί των έργων που ήδη υλοποιούνται.

η) Διά τήν συμμετοχήν εις τήν αξιολόγησιν της πορείας υλοποιήσεως έργων.

θ) Διά τήν υποβολήν προτάσεων εξασφαλίσεως απαραίτητων ανθρώπινων πόρων.

ι) Διά τήν διερεύνησιν καί υποβολήν σχεδίου πιθανόν συνεργαζομένων φορέων διά τήν υλοποίησιν των έργων (π.χ. δημόσιος/ιδιωτικός φορέας, τομέας δραστηριοποιήσεως).

ια) Διά τήν σύνταξιν Τεχνικών Δελτίων συγχρηματοδότησεως έργων της Ί.Μ. Πειραιώς.

ιβ) Διά τόν συντονισμόν καί παρακολούθησιν των διαδικασιών αναπτύξεως καί διαχειρίσεως έργων.

ιγ) Διά τήν επίβλεψιν της φάσεως σχεδιασμού καί ωριμάνσεως έργων της Ί.Μ. Πειραιώς καί εις Κληροδοτήματα, Ν.Π.Ι.Δ., κ.λπ., τά όποία τελούν υπό τήν έποπτείαν της.

ιδ) Διά τήν παρακολούθησιν, επίβλεψιν καί συνδρομήν εις τās διαδικασίās προκηρύξεως καί αναθέσεως διαγωνισμού έργων.

ιε) Διά τόν έλεγχον της προόδου καί τήν πιστοποίησιν του φυσικού καί οικονομικού αντικειμένου του έργου, καθώς επίσης καί διά τόν έλεγχον των παραδοτέων έργων.

ιστ) Διά τήν σύνταξιν προκηρύξεων εν συνεργασία μέ τήν Νομικήν Υπηρεσίαν.

ιζ) Διά τήν σύνταξιν δημοσιευμάτων προς τόν τοπικόν καί έθνικόν Τύπον καί όπουδήποτε άλλου απαιτείται ή συνεργασία μέ τό Γραφείο Τύπου καί Έπικοινωνίας.

ιη) Διά τās εισηγήσεις προς τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιο προς έγκρισιν αναφορικώς μέ τόν όρισμόν Υπευθύνων Έργων ή Ομάδων διά τόν σχεδιασμόν καί τήν παρακολούθησιν της πορείας υλοποιήσεως αυτών.

ιθ) Διά τήν άλληλογραφίαν μέ τās δημοσίās υπηρεσίας δι' έγκρίσεις.

κ) Διά τήν υλοποίησιν καί διαχείρισιν έθνικών καί κοινοτικών προγραμμάτων (έξαιρουμένων των τεχνικών) που αναλαμβάνει ή Ί.Μ. Πειραιώς ή εις τά όποία συμμετέχει.

κα) Διά τήν σύνταξιν καί υποβολήν των μηνιαίων/τριμηνιαίων δελτίων των συγχρηματοδοτούμενων έργων εις τήν Διαχειριστικήν Αρχήν.

κβ) Διά τήν εισήγησιν προτάσεων περί της όρθης διαχειρίσεως καί αξιοποιήσεως της άκινήτου περιουσίας της Ί.Μ. Πειραιώς καθώς επίσης καί των έποπτευομένων Ν.Π. ή Ίδρυμάτων της.

9. Τεχνική Υπηρεσία

Ι) Αντικείμενον των Τεχνικών Υπηρεσιών της Ίερās Μητροπόλεως Πειραιώς είναι ό προγραμματισμός, ό σχεδιασμός, καθώς καί ή ώρίμανσις έργων καί ενεργειών, ή διενέργεια των διαγωνισμών, ή ανάθεσις, καί ή διαχείρισις των συμβάσεων έργων καί ενεργειών. Η παρακολούθησις καί ή πιστοποίησις του φυσικού αντικειμένου των έργων, μελετών, προμηθειών καί υπηρεσιών. Επίσης, ό συντονισμός, ό έλεγχος καί ή διαχείρισις των εκτελουμένων έργων, συμφώνως προς τās ισχυούσας διατάξεις, διά τήν εκτέλεσιν δημοσίων έργων, τήν συντήρησιν των έργων καί τήν λειτουργίαν των εγκαταστάσεων της Ίερās Μητροπόλεως.

Διευκρινίζεται ότι:

Ός Αναθέτουσα Αρχή, κατά τήν έννοιαν του Π.Δ. 60/2007 (καταργηθέν 23/1993), καί τήν Κοινοτικήν Οδηγίαν 2004/18/ΕΚ, όρίζεται τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιο της Ίερās Μητροπόλεως Πειραιώς.

Ός Προϊσταμένη Αρχή, κατά τήν έννοιαν του Νόμου 3669/2008 (καταργηθέντες Ν. 1418/1984 καί Π.Δ. 609/1985) όρίζεται επίσης τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιο της Ίερās Μητροπόλεως Πειραιώς.

Ός Διευθύνουσα Υπηρεσία, κατά τήν έννοιαν του Νόμου 3669/2008 (καταργηθέντες Ν. 1418/1984 καί Π.Δ. 609/1985), όρίζεται ή Τεχνική Υπηρεσία της Ίερās Μητροπόλεως Πειραιώς.

Ός Επιβλέπουσα Υπηρεσία όρίζονται τά μέλη της Τεχνικής Υπηρεσίας, τά όποία άσκούν καί καθήκοντα Έπιβλέποντος Μηχανικού κατ' ανάθεσιν. Επί πλέον καθήκοντα Έπιβλέποντος Μηχανικού δύνανται νά ανατεθούν καί εις έτερα πρόσωπα, ιδιώτας Μηχανικούς, οίτινες δύνανται νά προσληφθούν εκ της Ίερās Μητροπόλεως, διά συμβάσεως ώρισμένου έργου ή ώρισμένου χρόνου, προς κάλυψιν των αναγκών των εργολεβιδίων, αί όποία δέν δύνανται νά καλυφθούν υπό της Τεχνικής Υπηρεσίας, πλίν των συγχρηματοδοτούμενων υπό της Ευρωπαϊκής Ένώσεως καί της Ελλάδος έργων.

Ός Τεχνικόν Συμβούλιο, κατά τήν έννοιαν του Νόμου 3669/2008 (καταργηθέντες Ν. 1418/1984 καί του Π.Δ. 609/1985), όρίζεται Ειδική Έπιτροπή, ή όποία γνωματεύει, εισηγείται καί έποπτεύει επί των υπό εκτέλεσιν έργων καί των τυχόν ανακουψασών διαφορών καί προβλημάτων εν' αυτών.

Η εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου εκτελέσεως των Δημοσίων Έργων διέπει τās καταρτισθησομένες Συμβάσεις εκτελέσεως έργων της Ίερās Μητροπόλεως, υπό τήν έννοιαν ισχύος των διατάξεών του, ως συμβατικών ρητρών.

Διαφωνίαί, αίτινες τυχόν θά προκύψουν, επιλύονται εις τά άρμόδια Δικαστήρια, μέ βάση τήν καθ' ύλην καί τόπον άρμοδιότητα, όπως αύτη όρίζεται από τόν Κ.Π.Δ., μετά τήν εξάντησιν της Προδικασίας, όπως αύτη προβλέπεται υπό του Νόμου 3669/2008 (καταργηθέντες Ν. 1418/1984 καί του Π.Δ. 609/1985), άποφαινομένου επί των αιτήσεων θεραπείας του Μητροπολιτικού Συμβου-

λίου, μετά γνώμης του Τεχνικού Συμβουλίου της Ίερās Μητροπόλεως Πειραιώς.

Η σύνταξις μελετών των προς εκτέλεσιν έργων πραγματοποιείται υπό της Τεχνικής Υπηρεσίας, η δέ θεώρησις αὐτῶν υπό του Προϊσταμένου αὐτῆς.

Διά τήν δημοπράτησιν τῶν ἔργων, αἱ συνταχθεῖσαι μελέται ἐγκρίνονται υπό της Προϊσταμένης Ἀρχῆς, δηλαδή υπό του Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, τό ὁποῖον ἐγκρίνει καί τήν σχετικήν Διακήρυξιν.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ Τεχνική Υπηρεσία ἀδυνατεῖ νά συντάξῃ καί νά ἐκπονήσῃ τὰς σχετικές μελέτας, δύναται νά ἀνατεθῇ ἡ ἐκπόνησις αὐτῶν εἰς εἰδικόν ἔμπειρον ἐπί του πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργου Μηχανικόν, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Προϊσταμένης Ἀρχῆς, καί μετ' εἰσήγησιν του Τεχνικοῦ Συμβουλίου. Αἱ μελέται, αἱ ὁποῖαι συντάσσονται υπό τρίτων, διά τὰς συγχρηματοδοτούμενας υπό τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καί τῆς Ἑλλάδος πράξεις, θά πραγματοποιοῦνται κατ' ἐφαρμογήν τῆς ἰσχυοῦσης νομοθεσίας, περί ἀναθέσεως τεχνικῶν μελετῶν (Ν.3316/2005). Αἱ μελέται, αἱ ὁποῖαι συντάσσονται υπό τρίτων, θεωροῦνται υπό της Τεχνικῆς Υπηρεσίας καί ἐγκρίνονται υπό της Προϊσταμένης Ἀρχῆς, μετ' εἰσήγησιν του Τεχνικοῦ Συμβουλίου.

II) Κατά ταῦτα ἡ ὀργάνωσις Τεχνικῆς Υπηρεσίας διά τήν ἐκτέλεσιν Ἐκκλησιαστικῶν Ἔργων εἰς τήν Ίερᾶν Μητρόπολιν Πειραιῶς, καθορίζεται ὡς κάτωθι:

Ἡ Προϊσταμένη Ἀρχή καί ἡ Ἀναθέτουσα Ἀρχή εἶναι τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς.

2. Ἡ Διευθύνουσα Υπηρεσία εἶναι ἡ Τεχνική Υπηρεσία τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς.

Συγκεκριμένως:

Ἡ Τεχνική Υπηρεσία ἐκπονεῖ τὰς μελέτας τῶν τεχνικῶν καί καλλιτεχνικῶν ἔργων, παρακολουθεῖ, ἐλέγχει καί ἐγκρίνει μελέτας πού ἐκπονοῦν ἰδιῶται Μηχανικοί διά τὰ ἔργα τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως, ἐπιβλέπει καί ἐλέγχει κατασκευάς, ἐπισκευάς καί συντηρήσεις τῶν ἔργων Αὐτῆς πού ἐκτελοῦνται, εἴτε μέ Ἀνάδοχον, εἴτε μέ αὐτεπιστασίαν, συμφώνως πρὸς τοὺς σχετικούς Νόμους καί τὰς διατάξεις του Κανονισμοῦ 55/1974 τῆς Ίερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, «Περὶ μελέτης καί ἐκτελέσεως ἀπάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων» (Φ.Ε.Κ. ὑπ' ἀριθμ. 185/τ.Α' / 1.7.1974).

Εἰδικῶς διά τὰς συγχρηματοδοτούμενας υπό τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καί τῆς Ἑλλάδος πράξεις (ἔργα, μελέτας, προμηθείας, ὑπηρεσίας), θά ἐφαρμόζονται ὡς κάτωθι Νόμοι, ὅπως ἰσχύουν ἐκάστοτε:

Ὁ Νόμος 3316/2005 «Περὶ ἀναθέσεως καί ἐκτελέσεως δημοσίων συμβάσεων, ἐκπόνησις μελετῶν καί παροχῆς συναφῶν ὑπηρεσιῶν, καί ἄλλης διατάξεις», ὁ Νόμος 3669/2008 «Περὶ κυρώσεως τῆς κωδικοποίησης τῆς νομοθεσίας κατασκευῆς δημοσίων ἔργων», τό Π.Δ. 60/2007 «Περὶ προσαρμογῆς τῆς ἐλληνικῆς νομοθεσίας στίς διατάξεις τῆς Ὁδηγίας 2004/18/ΕΚ «Περὶ συντονισμοῦ τῶν διαδικασιῶν συνάψεως δημοσίων συμβάσεων ἔργων, προμηθειῶν καί ὑπηρεσιῶν», τό Π.Δ. 118/2007

«Περὶ Κανονισμοῦ Προμηθειῶν Δημοσίου», ὡς καί ἡ Κοινοτική Ὁδηγία 2004/18/ΕΚ, καί οἱ συμπληρωματικοί καί τροποποιητικοί αὐτῶν Νόμοι καί Διατάξεις, ὅπως ἰσχύουν ἐκάστοτε.

Συνοπτικῶς αἱ ἀρμοδιότητες τῆς Τεχνικῆς Υπηρεσίας περιγράφονται ὡς ἑξῆς:

α) Προγραμματισμός ἔργων καί ἐνεργειῶν. Σύνταξις καί ἐφαρμογή ἐτήσιου προγράμματος, καθὼς καί τροποποιήσεις αὐτοῦ.

β) Σχεδιασμός καί ὠρίμανσις ἔργων, μελετῶν, προμηθειῶν καί ὑπηρεσιῶν.

γ) Διενέργεια Διαγωνισμῶν καί ἀνάθεσις - διαχείρισις συμβάσεων ἔργων, μελετῶν, προμηθειῶν καί ὑπηρεσιῶν.

δ) Παρακολούθησις τῆς ὑλοποιήσεως τῶν ἔργων, μελετῶν, προμηθειῶν καί ὑπηρεσιῶν.

ε) Συγκρότησις ἐπιτροπῶν προσωρινῆς καί ὀριστικῆς παραλαβῆς τῶν ἀποπερατουμένων ἔργων.

στ) Πιστοποίησης του φυσικοῦ ἀντικειμένου τῶν ἔργων μελετῶν, προμηθειῶν καί ὑπηρεσιῶν.

ζ) Ἐκπόνησις προτάσεων προγραμμάτων ἔργων, μελετῶν, προμηθειῶν καί ὑπηρεσιῶν.

η) Ἐκπόνησις μελετῶν καί προδιαγραφῶν μελετῶν.

θ) Διαδικασίαι προσκλήσεως ἐκδηλώσεως ἐνδιαφέροντος πρὸς ἀνάθεσιν μελετῶν.

ι) Ἀξιολόγησις καί ἐπιλογή μελετητῶν.

ια) Ἐλεγχος, ἐπιβλέψις, διασφάλισις τῆς ποιότητος τῶν συντασσομένων μελετῶν καί τήρησις του συμβατικοῦ χρονοδιαγράμματος.

ιβ) Παραλαβὴ μελετῶν.

ιγ) Σύνταξις τεχνικῶν δεητίων πράξεων.

ιδ) Σύνταξις μηνιαίων δεητίων παρακολουθήσεως.

ιε) Σύνταξις τριμηνιαίων δεητίων παρακολουθήσεως.

ιστ) Σύνταξις ἐκθέσεων παρακολουθήσεως καί ἀξιολογήσεως ἔργων καί ἐνεργειῶν.

ιζ) Παρακολούθησις καί καταγραφή τῆς καταστάσεως τῶν ἀκινήτων.

ιη) Ἐλεγχος ποσοτήτων προσμετρήσεων ὑλικῶν καί ἐργασιῶν.

ιθ) Ἐλεγχος καί ἀναπροσαρμογὴ ἄρθρων τῶν ἀναλυτικῶν τιμολογίων.

ικ) Ἐλεγχος καί ἀναπροσαρμογὴ τῶν προϋπολογισμῶν κατασκευῆς.

κα) Σύνταξις τευχῶν δημοπρατήσεως.

κβ) Διαδικασία Δημοπρατήσεως Ἔργων.

κγ) Ἀξιολόγησις ἀναδόχου. Ἀξιολόγησις ὑφισταμένου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Ἀξιολόγησις ἐπιμέρους ὑπεργολάβων εἰς τήν περίπτωσιν αὐτεπιστασίας.

κδ) Σύνταξις Συμβάσεων - Συμφωνητικῶν.

κε) Παραλαβὴ καί ἔλεγχος ἐγγυητικῶν ἐπιστολῶν.

κστ) Προετοιμασία Ἐργαταξίου (χάραξις, ὀριοθέτησις, δειγματοληπτικῆς τομῆς κ.λπ.).

κζ) Ἐγκατάστασις καί ἐνημέρωσις ἀναδόχου ἢ ὑπεργολάβων (αὐτεπιστασία).

κη) Ἐρευνα καί πρόσληψις ἐπὶ πλεόν ἐργατικοῦ δυναμικοῦ.

κθ) Άξιολόγησης ύφισταμένου μηχανολογικού έξοπλισμού - έρευνα αγοράς και προμήθεια του επί πλέον απαιτούμενου έξοπλισμού.

λη) Έξασφάλισης αναγκαίων πιστώσεων (αυτεπιστασία).

λα) Έλεγχος αναδόχου προς έξασφάλισης των απαραίτητων άδειών, εγκρίσεων, άναγγελιών υπό των άρμοδίων ύπηρεσιών.

ληβ) Έλεγχος και έγκρισης χρονοδιαγράμματος - όργανογράμματος αναδόχου.

ληγ) Μελέτη και σύνταξης χρονοδιαγράμματος - όργανογράμματος εις τά έκτελούμενα δι' αυτεπιστασίας έργα.

ληδ) Έλεγχος ποιότητας και πιστότητας ύλικών, έργαστηριακοί έλεγχοι.

ληε) Έλεγχος πηγών λήψεως ύλικών.

ληστ) Έλεγχος στελεχώσεως και τεχνικής καταρτίσεως συνεργείων κατασκευής.

ληζ) Έλεγχος μέτρων άσφαλείας και φυλάξεως έργοταξίου.

ληή) Καθορισμός διακινήσεως και άποθηκεύσεως ύλικών και μηχανημάτων.

ληθ) Μελέτη και καθορισμός ύφισταμένων πηγών ένεργείας προς έργοταξιακήν χρήση.

μ) Έγκρισης μελέτης αναδόχου προς έγκατάσταση ειδικού μηχανολογικού έξοπλισμού.

Εις τήν περίπτωση έκτελέσεως έργου δι' αυτεπιστασίας ή Τεχνική Ύπηρεσία έχει τας άκολουθούς άρμοδιότητας:

α) Έξασφάλισης των απαραίτητων άδειών, εγκρίσεων, άναγγελιών υπό των άρμοδίων ύπηρεσιών.

β) Άναλυτική παρουσίασις και επεξήγησις τής διαδικασίας παραγωγής του έργου εις τούς έμπλεκόμενους.

γ) Καθορισμός του μηχανισμού παραγγελίας, διακινήσεως και άποθηκεύσεως ύλικών και μέσων κατασκευής.

δ) Θέσπισις μέτρων άσφαλείας και φυλάξεως έργοταξίου.

ε) Μελέτη και καθορισμός ύφισταμένων πηγών ένεργείας προς έργοταξιακήν χρήση.

στ) Επί μέρους μελέται διά τήν έγκατάστασις ειδικού μηχανολογικού έξοπλισμού.

ζ) Επί μέρους έργασιαί και στελέχωσις υπό των αντίστοιχων συνεργείων κατασκευής.

η) Έξασφάλισης και τακτοποίησις των καταλυμάτων του έργατικού δυναμικού.

θ) Καθορισμός ήμερησίου προγράμματος διαβιώσεως έργατών.

ι) Γνωμοδότησις έπιμερισμού έργασιών και στελέχωσις των αντίστοιχων συνεργείων κατασκευής.

ια) Επίβλεψις των έκτελουμένων έργασιών (καθημερινή).

ιβ) Έπιμέτρησις των έκτελουμένων έργασιών (καθημερινή).

ιγ) Σύνταξις καθημερινού άναλυτικού ήμερολογίου παρακολούθησεως έργασιών.

ιδ) Σύνταξις έβδομαδιαίου φύλλου άναφοράς προόδου έργασιών.

ιε) Ηλεκτρονική παρακολούθησις και επεξεργασία τής προόδου έργασιών και κοστολογίων (Project Management).

ιστ) Όργάνωσις βασικών πληροφοριών έργου.

ιζ) Επεξεργασία βασικών πληροφοριών έργου.

ιν) Άνάπτυξις έργασιών έργου.

ιθ) Όργάνωσις διαρκείας και συσχετίσεως έργασιών.

κ) Προσθήκαι έργασιαί εις τά διαγράμματα Gant (πληροφορία χρόνου) και Pert (πληροφορία συσχετίσεως έργασιών).

κα) Έξέτασις επιπέδων λεπτομερείας.

κβ) Όργάνωσις βασικών ήμερολογίων έργου έξ απόψεως πόρων.

κγ) Έξέτασις κόστους.

κδ) Διευθέτησις περιορισμών χρόνου.

κε) Διευθέτησις άνταγωνισμών πόρων.

κστ) Προγραμματισμός και κόστος.

κζ) Επεξεργασία παρακολούθησεως έργασιών με τά διαγράμματα Gant και Pert.

κη) Έλεγχος προόδου έργασιών.

κθ) Έπισκόπησις τής διαδικασίας έλέγχου.

λη) Άλληλαγή τής διαρκείας έργασιών, άπαλοιοφή καθυστερήσεων.

ληα) Εύρεσις και άλληλαγή των περιορισμών έργασιαί.

ληβ) Άναπρογραμματισμός καθυστερουμένων έργασιών.

ληγ) Σύγκρισις τρέχοντος χρονοδιαγράμματος προς τό πρόγραμμα άναφοράς και εμφάνισις ένδιαμέσου προγράμματος.

ληδ) Έξειδίκευσις τής άναφοράς έργασιαί - Γραφήματα.

ληε) Σχεδιαστική ύποστήριξις επεξηγήσεως κατασκευαστικών λεπτομερειών.

ληστ) Άντιμετώπισις παρεκκλίσεως από τήν μελέτη σε συνεργασία μετά των έπιβληπόντων μελετητών.

ληζ) Έρευνα αγοράς διά τήν βελτιστοποίησις ύλικών και τεχνικών κατασκευής.

ληη) Καθορισμός νέων έργασιών και νέων τιμών μονάδος.

ληθ) Έλεγχος και έγκρισις άναλυτικών έπιμετρήσεων αναδόχου.

μ) Έλεγχος και έγκρισις Πρωτοκόλλου Παραλαβής Άφανών Έργασιών (Π.Π.Α.Ε.) αναδόχου.

μα) Έλεγχος και έγκρισις πιστοποιήσεων αναδόχου.

μβ) Έλεγχος και έγκρισις Άνακεφαλαιοδικών Πινάκων αναδόχου.

μγ) Άναπροσαρμογή χρονοδιαγράμματος και όργανογράμματος.

μδ) Μελέτη, σύνταξις και έγκρισις συμπληρωματικών συμβάσεων μετά του αναδόχου. (Συμπληρωματικά συμβάσεις δέν ισχύουν διά τά συγχρηματοδοτούμενα έργα).

με) Προσωρινή παραλαβή του έργου.

μστ) Όριστική παραλαβή του έργου.

Όσα άναφέρονται εις τό παρόν άρθρον του κανονισμού ένεργοϋνται με τήν συνεργασία του Γραφείου Άναπτύξεως και τής Νομικής Ύπηρεσίας τής καθ' ήμās Έρεās Μητροπόλεως Πειραιώς.

10. Νομική Ύπηρεσία

Η Νομική Ύπηρεσία έχει τας κάτωθι άρμοδιότητας:

α) Άναλαμβάνει τήν μελέτην και διεκπεραίωσις των

υποθέσεων εκείνων, τās όποιās άναθέτει ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, τόν όποίο ύποχρεούται νά τηρή ένήμερον εις κάθε στάδιον χειρισμού αυτών.

β) Συντάσσει γνωμοδοτήσεις και παρέχει κάθε ζητούμενη γνώμη και συμβουλή εις άπαντα τά Τμήματα και τās Ύπηρεσίας του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) τής Ήρας Μητροπόλεως Πειραιώς, καθώς και των Ίδρυμάτων αυτών.

γ) Παρίσταται και παρέχει τās νομικές συμβουλές αυτών κατά τήν συνεδρίασιν του Μητροπολιτικού Συμβουλίου και των λοιπών Διοικητικών Συμβουλίων των Ίδρυμάτων τής Ήρας Μητροπόλεως, Ήπιτροπών και λοιπών Έκκλησιαστικών Όργάνων και των Ήρών Ναών.

δ) Παρακολουθεί και διεξάγει άπάσας τās δικαστικές ύποθέσεις, άι όποιαί άφορούν εις τό Ν.Π.Δ.Δ. τής Ήρας Μητροπόλεως και των Ίδρυμάτων αυτών.

ε) Παρίσταται ένώπιον των Δικαστηρίων, Δικαστικών και Εισαγγελικών Αρχών, ώς και ένώπιον κάθε Διοικητικής Αρχής, μέ σκοπόν τήν υπεράσπισιν των συμφερόντων και των δικαιωμάτων του Ν.Π.Δ.Δ. τής Ήρας Μητροπόλεως.

στ) Ήπιμελείται και προγραμματίζει τήν άμεσον παροχήν συμβουλών προς τούς Κληρικούς, οι όποιοί άσκούν διοικητικά καθήκοντα εις τās Ύπηρεσίας τής Ήρας Μητροπόλεως, μέ σκοπόν τήν εύρυθμον λειτουργία των Ύπηρεσιών αυτών.

ζ) Ήρευνά τούς τίτλους ιδιοκτησίας των άγοραζόμενων, μισθουμένων, και μεταβιβαζόμενων άκινήτων της Ήρας Μητροπόλεως και των Ίδρυμάτων αυτών, και γενικώς άπάντων των περιουσιακών στοιχείων αυτών.

η) Ήπεξεργάζεται και καταρτίζει άπάσας τās συμβάσεις, έργολαβίας, συμβόλαια, διακηρύξεις, συμφωνητικά τής Ήρας Μητροπόλεως και των Ίδρυμάτων αυτών, σέ συνεργασία μετά τής άρμοδίας Ύπηρεσίας (Οικονομικής, Τεχνικής, κ.λπ.).

θ) Συντάσσει άπαντα τά σχέδια συμβάσεων, προκηρύξεων, κ.λπ. πού ύπογράφει ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ή ό κατά νόμον έξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος αυτού.

ι) Παρακολουθεί τήν όρθήν διεξαγωγή των διαγωνισμών, πού άφορούν εις μελέτας, έργα, προμηθειάς και ύπηρεσίας.

ια) Παρέχει γνωμοδοτήσεις νομικού περιεχομένου έπί οίουδήποτε θέματος, σχετικού μέ τήν ύλοποίησιν και διαχείρισιν των έργων, μελετών, προμηθειών και ύπηρεσιών, πού ύλοποιεί ή πρότίθεται νά ύλοποιήσιν ή Ήρά Μητρόπολις ή τά ιδρύματα αυτών, και έπί του όποίου θά ζητηθή ύποστήριξις, όπως, θεσμικών πλαισίων ύλοποίησης έργου, διαδικασία έπιλογής αναδόχου, τεύχη δημοπρατήσεως, σύναψις συμβάσεως, κυρώσεις, κ.λπ.

ιβ) Παρακολουθεί τήν ισχύουσαν Νομοθεσία και ένμερώνει τήν Ήράν Μητρόπολιν.

ιγ) Τηρεί τούς φακέλους των δικαστικών ύποθέσεων τής Ήρας Μητροπόλεως και των Ίδρυμάτων αυτών.

11. Γραφείον - Ήπιτροπή Προμηθειών

Τό Γραφείο - Ήπιτροπή Προμηθειών έχει τās κάτωθι άρμοδιότητες:

α) Τήν κατάρτισιν και ύλοποίησιν του προγράμματος προμηθειών έπί έτησίως βάσεως.

β) Τόν καθορισμόν του είδους του διαγωνισμού (άνοικτός, κλειστός, πρόχειρος), όπως όρίζεται εις τās κείμενας διατάξεις.

γ) Τόν συντονισμόν και παρακολούθησιν τής διενεργείας διαγωνισμών προχείρων, τακτικών και διεθνών, διά τήν άνάδειξιν προμηθειών ύλικών προς κάλυψιν άναγκών λειτουργίας των ύπηρεσιών τής Ήρας Μητροπόλεως Πειραιώς.

δ) Τήν διενέργειαν διαγωνισμών προχείρων, τακτικών και διεθνών, προς άνάδειξιν αναδόχων παροχής ύπηρεσιών διά τήν κάλυψιν άναγκών λειτουργίας των ύπηρεσιών τής Ήρας Μητροπόλεως Πειραιώς.

ε) Τήν σύνταξιν και έπανεξέτασιν τής προκηρύξεως.

στ) Τήν συγκέντρωσιν των άπαιτούμενων πληροφοριών ή τήν έπεξεργασία αυτών, ούτως ώστε μετά σχετικήν εισήγησιν προωθηθούσιν προς έγκρισιν ύπό των άρμοδίων όργάνων τής Ήρας Μητροπόλεως.

ζ) Τόν καθορισμόν των τυπικών και ειδικών όρων διά τήν έπιλογήν του αναδόχου (νομιμοποιητικά έγγραφα, τρόποι ύποβολής προσφορών κ.λπ.).

η) Τόν σχεδιασμόν κριτηρίων άξιολογήσεως προσφορών και αναδόχων.

θ) Τήν διαχείρισιν και παρακολούθησιν των συμβάσεων και τήν ύποβολήν αυτών εις τās άρμοδίας ύπηρεσίας.

ι) Τήν σύνταξιν και τήρησιν μητρώου Προμηθευτών.

12. Μητροπολιτικό Συμβούλιον.

Συγκροτείται, λειτουργεί και άσκει άρμοδιότητας ύπό τήν Προεδρία του Σεβ. Μητροπολίτου Πειραιώς και τά έκάστοτε όριζόμενα μέλη αυτού, συμφώνως προς τās διατάξεις των §§ 1 και 2 του άρθρου 35 και του άρθρου 67 του Ν. 590/1977 (Φ.Ε.Κ. τ. Α'/146) «Περί του Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Έλλάδος», και του Κανονισμού 58/1975 (Φ.Ε.Κ. τ. Α'/4) «Περί άρμοδιοτήτων και τρόπου λειτουργίας των Μητροπολιτικών Συμβουλίων» και των μεταβατικών διατάξεων περί Μητροπολιτικών Συμβουλίων και συμμετοχής των μελών εις αυτά.

13. Ήπισκοπικόν Δικαστήριο.

Συγκροτείται, λειτουργεί και άσκει άρμοδιότητες, συμφώνως προς τόν ισχύοντα Ν.5383/1932 «Περί Έκκλησιαστικών Δικαστηρίων και τής πρό αυτών διαδικασίας».

14. Γραφείον Νεότητας και Κατηχήσεως

Έργο του είναι ή ποιμαντική μέριμνα τής νεότητας πού ύλοποιείται διά του Ίδρύματος «Τομέυς Νεότητας τής Ήρας Μητροπόλεως Πειραιώς (ΦΕΚ τ. Β' 2051, 31.12.2010).

15. Γραφείον Γυναικείων Θεμάτων και Οικογενείας

Σκοπός του Γραφείου είναι ή δόμησις νέων πρακτικών και προσεγγίσεων τής Ήρας Μητροπόλεως, των προβλημάτων πού άφορούν εις τόν γυναικείον πληθυσμόν

μέσα από συλλογική δράση και αλληλεγγύη. Πρόληψη και αντιμετώπιση θεμάτων υγείας και συγχρόνων κοινωνικών προβλημάτων (βία, κακοποίηση, έμποια, ούσιοεξάρτησις και άλλα). Επίσης, λήψις μέτρων κοινωνικής πολιτικής από την Ίεράν Μητρόπολην διά τας εργαζόμενας μητέρας, διά τήν προστασίαν εργαζομένων κοριτσιών, τας άνεργους και τας πρόσφυγας.

16. Γραφείον Πνευματικής Διακονίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἡ πνευματική διακονία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως διεξάγεται μέσῳ τῶν ἐξῆς Τομέων πνευματικῆς, ιεραποστολικῆς, διδακτικῆς, κοινωνικῆς καί φιλανθρωπικῆς δράσεως, εἰς τοὺς ὁποίους προΐστανται ὀριζόμενοι κληρικοί καί λαϊκοί συνεργάται:

Ι) Θείου Κηρύγματος καί Κύκλων μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Ἐκάστη Ἐνορία ἀποτελεῖ κέντρον ἐξαγγελίας τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, εὐαγγελισμοῦ, πνευματικῆς οικοδομῆς καί καταρτίσεως τῶν πιστῶν.

Ὁ Τομεύς οὗτος:

α) Μεριμνᾷ διά τὸ λειτουργικόν κήρυγμα ἐκάστην Κυριακὴν καί ἑορτήν.

β) Ἀναλαμβάνει τὴν διδασκίαν τῶν πιστῶν μέ τὴν διοργάνωσιν εἰς τὰς Ἐνορίας ἑβδομαδιαίων ἐνοριακῶν συνάξεων.

ΙΙ) Ἀντιαιρετικῆς Δράσεως

Ὁ Τομεύς οὗτος:

α) Φροντίζει διά τὴν ἐνημέρωσιν τῶν χριστιανῶν πολιτῶν σέ θέματα ὀριοθετήσεως τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καί λαμβάνει μέτρα διά τὴν προστασίαν καί ἐνημέρωσιν τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου ἀπὸ ἐπικινδύνους ἀντιλήψεως, εἰσηγούμενος σχετικῶς πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην.

β) Προβαίνει εἰς σχετικὰ ἐκδόσεις καί ἐκδηλώσεις, συνέδρια, κ.λπ.

γ) Φέρει τὴν εὐθύνην τῆς λειτουργίας καί τῆς διοργανώσεως ἐπὶ ἐτησίᾳ βάσεως τοῦ Σεμιναρίου Ὀρθοδόξου Πίστεως, εἰς τὸ ὁποῖον εἰσηγῆται ἐνημερώνουν ἐμπεριστατομένως καί ὑπευθύνως τοὺς ἐνδιαφερομένους διά τὰ σχετικὰ θέματα δράσεως ἐπικινδύνων ὁμάδων, παιδιῶν καί νεοφανῶν.

δ) Ἐνημερώνει δι' ἐντύπου καί ἠλεκτρονικοῦ ὕλικου τοὺς πιστοὺς τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφερείας διά σχετικὰ θέματα.

ΙΙΙ) Τομεύς Συμπαραστάσεως Οἰκογενείας

Ὁ Τομεύς οὗτος:

α) Πληροφορεῖ καί ἐνημερώνει ἐγκαιρῶς καί ἐγκύρως τὸ πλήρωμα τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας καί τῆς κοινῆς γνώμης διά ζητήματα οἰκογενείας.

β) Φροντίζει διά τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν τῶν οἰκογενειῶν εἰς τὴν ζωὴν καί τὴν δράσιν τῆς Ἐνορίας καί τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Προσφέρει ἀλληλεγγύην εἰς τοπικόν καί ἐθνικόν ἐπίπεδον διά τὴν ἀντιμετώπισιν συγχρόνων κοινωνικῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν τὴν οἰκογένειαν.

δ) Ἀναδεικνύει τὴν ἀποστολήν καί τὴν ἐνδυνάμωσιν τοῦ ρόλου τῆς οἰκογενείας.

ε) Προωθεί νέας πρακτικὰς καί προσεγγίσεις εἰς ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν εἰς τὴν οἰκογένειαν.

στ) Φροντίζει διά τὴν συλλογικὴν ἔκφρασιν καί δράσιν τῶν χριστιανικῶν οἰκογενειῶν.

ζ) Καταρτίζει Πρόγραμμα ὁμιλιῶν καί διαλέξεων, ἡμερίδων καί συνεδρίων εἰς τὰς Ἐνορίας μέ ἐπίκαιρα καί ἐνδιαφέροντα θέματα, σχετικὰ μέ τὴν οἰκογένειαν.

η) Καταρτίζει τὸ ἐτήσιον πρόγραμμα καί τὰς θεματικὰς ἐνότητες τῶν συνάξεων.

θ) Ἐπιλέγει καί προσκαλεῖ τοὺς καταλλήλους δι' ἕκαστον θέμα ὁμιλητὰς.

ι) Ἐνημερώνει μετὰ ἐντύπου καί ἠλεκτρονικοῦ ὕλικου τοὺς πιστοὺς τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφερείας διά σχετικὰ θέματα.

17. Ἐπιτροπὴ Ἀκροάσεως καί Κρίσεως Ἱεροψηφτῶν.

Συγκροτεῖται καί λειτουργεῖ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 176/2006 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱεροψηφτῶν καί τῆς καταστάσεως αὐτῶν», δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. Φ.Ε.Κ. 268/τ.Α' /19.12.2006, καί εἰς τὸ Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», τεύχος 11, τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 2006.

18. Τομεύς Διαδικτύου καί Πληροφορικῆς

Ὁ τομεύς οὗτος:

α) Φέρει τὴν εὐθύνην τῆς ἐπικαιροποιήσεως, τῆς συντηρήσεως, τῆς ἀσφαλείας καί τῆς τεχνικῆς ὑποστηρίξεως τῆς ιστοσελίδος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Εἰς αὐτὴν ἐκτίθενται πληροφοριαὶ διά τὴν διοικητικὴν διάρθρωσιν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καθὼς καί κείμενα πνευματικῆς οικοδομῆς, ἀνταποκρινόμενα εἰς τὰ πνευματικὰ ἐνδιαφέροντα τῶν πιστῶν.

β) Φέρει τὴν εὐθύνην τῆς ἀναρτήσεως παντὸς κειμένου καί φωτογραφίας εἰς τὴν ιστοσελίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Φέρει τὴν εὐθύνην τῆς κατασκευῆς, τῆς ἀναρτήσεως καί τῆς φιλοξενίας τῶν ἰδιαίτερων ιστοσελίδων τῶν Ἐνοριῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τῶν Ἰδρυμάτων αὐτῆς, καθὼς καί τῆς φιλοξενίας ἐτέρων ιστοσελίδων εἰς τὴν ιστοσελίδα αὐτῆς.

δ) Συνεργάζεται μεθ' ἀπάντων τῶν Τομέων διά τὴν ἐγκαιρὸν ἐνημέρωσιν μετὰ ἐντύπου καί ἠλεκτρονικοῦ ὕλικου διά τὰς δράσεις καί τὰ προγράμματα αὐτῶν.

ε) Φέρει τὴν εὐθύνην διά τὴν τεχνικὴν ὑποστήριξιν τῶν πληροφοριακῶν συστημάτων καί τοῦ ἠλεκτρολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ (π.χ. ὑπολογιστῶν, διακομιστῶν κ.λπ.) τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

19. Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον

Τὸ Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς ἀποτελεῖ αὐτοτελὲς νομικόν πρόσωπον Ἰδιωτικοῦ δικαίου, συσταθὲν καί λειτουργῶν ὡς Ἰδρυμα τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, συμφώνως τῷ Κανονισμῷ λειτουργίας αὐτοῦ, Π.Δ. 110/1962 (ΦΕΚ Α' 20/1963), ὅπως ἐτροποποιήθη διά τοῦ Π.Δ. 43/1999 (Φ.Ε.Κ. Α' 44/1999).

20. Εύτρεπιστρία

Επιμελούνται της καθαριότητας, της άψογού και επιμελημένης εμφάνισης και ευταξίας των Γραφείων της Ίερας Μητροπόλεως, ως και των κοινοχρήστων χώρων αυτής. Επιμελούνται της φιλοξενίας των προσκεκλημένων και επισκεπτών της Ίερας Μητροπόλεως.

21. Όδηγός - Κλητήρας

Ο Όδηγός - Κλητήρ της Ίερας Μητροπόλεως έχει τά εξής καθήκοντα:

α) Έξυπηρετεί τον Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην κατά τας μετακινήσεις αυτού, εντός ή εκτός των γεωγραφικών ορίων της Ίερας Μητροπόλεως Πειραιώς, συμφώνως προς τό πρόγραμμα αυτού, ως και όποτεδήποτε κρίνεται τουτο αναγκαίον, έκτελών τας ανατιθεμένας εις αυτόν όδηγίας και έντολιάς.

β) Επιμελείται την σωστήν λειτουργίαν, την διατήρησιν εις άρίστην μηχανολογικήν, άληθά και εύπρεπή κατάστασιν του μητροπολιτικού όχηματος και των λοιπών ύπηρεσιακών όχημάτων της Ίερας Μητροπόλεως.

γ) Τηρεί και ένημερώνει τούς φακέλους μέ τά άπαραίτητα έγγραφα και δικαιολογητικά διά την κυκλοφορίαν και την μηχανολογικήν συντήρησιν του μητροπολιτικού όχηματος και των ύπηρεσιακών όχημάτων της Ίερας Μητροπόλεως.

δ) Επιμελείται την τήρησιν της τάξεως και την ασφάλειαν των Γραφείων, όπου στεγάζονται αι Ύπηρεσίαι της Ίερας Μητροπόλεως.

ε) Παραλαμβάνει και μεταφέρει την άλληλογραφίαν της Ίερας Μητροπόλεως από και προς τό Ταχυδρομείον, τας λοιπάς Ύπηρεσίας, κ.λπ., και γενικώς έκτελεί ό,τι ανατίθεται εις αυτόν υπό του Σεβ. Μητροπολίτου ή τούς έκπρωσώπους αυτού.

Άρθρον 3

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΣΕΩΝ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

1. Αι ύφιστάμεναι σήμερον όργανικαί θέσεις εκκλησιαστικών ύπαλλήλων (άρθρον 2, του ύπ' άριθμ. 156/2002 Κανονισμού) είναι αι εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕ

Κλάδος ΠΕ 1 Κληρικών Μετακλητών.

Μία (1) θέσις Πρωτοσυγκέλλου.

Μία (1) θέσις Γενικού Άρχιερατικού Έπιτρόπου.

Κλάδος ΠΕ 2 Διοικητικού - Οικονομικού.

Δύο (2) θέσεις επί βαθμοίς Δ-Α.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΕ

Κλάδος ΤΕ 1 Διοικητικού - Οικονομικού.

Μία (1) θέσις επί βαθμοίς Δ-Α.

Κλάδος ΤΕ 2 Κοινωνικών Λειτουργών.

Μία (1) θέσις, επί βαθμοίς Δ-Α.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΕ

Κλάδος ΔΕ 1 Γραφών - Δακτυλογράφων.

Δύο (2) θέσεις επί βαθμοίς Δ-Α.

Κλάδος ΔΕ 2 Όδηγού Αυτοκινήτου.

Μία (1) θέσις, επί βαθμοίς Δ-Α.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΥΕ

Κλάδος ΥΕ 1 Κλητήρων.

Μία (1) θέσις επί βαθμοίς Ε-Β.

Κλάδος ΥΕ 2 Εύτρεπιστριών.

Μία (1) θέσις, επί βαθμοίς Ε-Β.

2. Η προηγουμένη παράγραφος δέν συνιστά όργανικώς θέσεις εκκλησιαστικών ύπαλλήλων, ούδέ κατισχύει του προμνησθέντος Κανονισμού 156/2002 ή οιασδήποτε μελλοντικής τροποποίησης αυτού.

Άρθρον 4

1. Ο παρών Κανονισμός ισχύει από της δημοσίευσως αυτού διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως. Ο Κανονισμός δημοσιεύεται επίσης και διά του επίσημου Δελτίου της Εκκλησίας της Ελλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

2. Ο Κανονισμός τροποποιείται κατόπιν άποφάσεως της Ίερας Συνόδου επί της σχετικής προτάσεως του οικείου Μητροπολίτου, κατόπιν άποφάσεως του Μητροπολιτικού Συμβουλίου.

Άρθρον 5

Έκ των διατάξεων του παρόντος Κανονισμού ως αναφερομένου εις την διάρθρωσιν και τό περιεχόμενον των άρμοδιοτήτων των όργάνων της Ίερας Μητροπόλεως ούδεμία δαπάνη προκαλείται εις βάρος του Προϋπολογισμού του Νομικού Προσώπου της Ίερας Μητροπόλεως Πειραιώς. Οιαδήποτε μελλοντική δαπάνη θά προκληθῆ εκ των Πράξεων εις εφαρμογήν αυτού και θά προβλεφθῆ εις τόν οικείον Προϋπολογισμόν.

Άθῆναι, 9 Άπριλίου 2014

† Ο Άθηνών ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ο Άρχιγραμματεύς

Ο Διαυλείας Γαβριήλ

Κανονισμός Λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος μέ τήν ἐπωνυμία: «Σύλλογος Φίλων Ἱεραποστολῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κορέας» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης

Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν:

1. Τά ἀρθρα 29 παραγρ. 2 καί 59 παραγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Α' 146),

2. Τάς ὑποχρεώσεις τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας πρὸς τό χριστεπώνυμον Πλήρωμα, οἱ ὁποῖες ἀπορρέουν ἀπό τās Εὐαγγελικὰς ἐπιταγὰς, τούς ἱερούς Κανόνas καί τούς νόμους τοῦ Κράτους,

3. Τήν ὑπ' ἀριθμ. 9/27.3.2014 Πρᾶξιν καί τήν ὑπ' ἀριθμ. 291/74/27.3.2014 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ,

4. Τήν ἀπό 23.4.2014 Γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾶ εἰς τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης Ἐκκλησιαστικόν Ἰδρυμα ὑπό τήν ἐπωνυμίαν «Σύλλογος Φίλων Ἱεραποστολῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κορέας τῆς Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης», τό ὁποῖον θά λειτουργῇ ὡς ἐξηρητημένη Ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης καί θά ἐδρεύῃ εἰς τήν νῆσον τῆς Αἰγίνης. Ἡ ὀργάνωσις, διοικήσις, διαχείρισις καί λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος τούτου θά διέπεται ἀπό τās διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

Κανονισμός Λειτουργίας

Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος μέ τήν ἐπωνυμία:
«Σύλλογος Φίλων Ἱεραποστολῆς Ὁρθοδόξου
Ἐκκλησίας τῆς Κορέας»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Ἄρθρον 1

Σύστασις - Ἔδρα - Σφραγίδα

1. Στήν Ἱερά Μητρόπολιν Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης καί ὑπό τήν ἄμεση πνευματική καί διοικητική ἐποπτεία αὐτῆς συνιστᾶται Ἐκκλησιαστικό Ἰδρυμα μέ τήν ἐπωνυ-

μία «Σύλλογος Φίλων Ἱεραποστολῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κορέας», τό ὁποῖο θά ἀποτελεῖ νομικό πρόσωπο Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, συνενικουροῦν τό Ἱεραποστολικό ἔργο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης, αὐτοτελοῦς διαχείρισις καί μὴ κερδοσκοπικὸ χαρακτήρα καί θά διέπεται ἀπό τῆς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

2. Ἔδρα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος εἶναι τὰ Γραφεῖα τῆς «Ἀρχιερατικῆς Ἐπιτροπείας Αἰγίνης» πού βρίσκονται στήν πόλιν τῆς Αἰγίνης ὁδὸς Καποδιστριαίου 6.

3. Τό Ἰδρυμα ἔχει δική του σφραγίδα κυκλική, μέ δύο ἐσωτερικούς κύκλους. Στόν ἐξωτερικό κύκλο θά ἀναγράφεται «Ἱ. Μ. Ὑδρας Σπετσῶν καί Αἰγίνης», στόν ἐσωτερικό κύκλο ὁ τίτλος «Σύλλογος Φίλων Ἱεραποστολῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κορέας» καί στό κέντρο τῆς θά φέρει τό σύμβολο τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Ἄρθρον 2

Σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος

Σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ ἐνίσχυσις τοῦ Ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορέας πού συγκεκριμένα ἐπιδιώκεται:

α) Μέ τήν καλλιέργεια καί διάδοσις τοῦ πνεύματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολῆς, ὥστε νά εὐαισθητοποιηθοῦν τὰ μέλη τῆς τοπικῆς ἐκκλησίας στήν ἀνάγκη τῆς μετάδοσις τοῦ Εὐαγγελικοῦ μηνύματος πρὸς «πάντα τὰ ἔθνη» κατὰ τήν ἐντολή τοῦ Κυρίου.

β) Μέ τήν συνεργασία μετά τοῦ «Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολῆς Ἀπὼ Ἀνατολῆς» γιά τόν συντονισμό ἀποστολῆς οικονομικῆς ἐνίσχυσις πρὸς τήν Ἱ. Μητρόπολιν Κορέας.

γ) Μέ τήν ἐξεύρεσις πόρων γιά τήν πραγματοποίησιν τῶν προγραμμάτων τοῦ Ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορέας, ἥτοι μισθοδοσία τῶν κορεατῶν ἱερέων, ἐνίσχυσις πτωχῶν καί ἀσθενῶν.

δ) Μέ τήν ἀποστολή ἱερῶν σκευῶν, εἰκόνων, ἀμφίων, διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν καί βιβλίων.

ε) Μέ τήν ἔκδοσις βιβλίων καί ποικίλων ἐντύπων στήν κορεάτικη γλῶσσα.

στ) Μέ τήν παραγωγή ἢ προμήθεια ὀπτικοακουστικοῦ ὑλικοῦ καί ἐξοπλισμοῦ καί τήν ἔκδοσις ἐντύπων πού

άφορουν στην προβολή του έργου της Ίεραποστολής στην Κορέα.

ζ) Μέ την οργάνωση Έβδομάδος Έξωτερικής Ίεραποστολής, διαφόρων έκδηλώσεων με θέμα την προβολή του Ίεραποστολικού έργου της Ί. Μ. Κορέας και άλλων Ίεραποστολικών κλημακίων ανά τον κόσμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Διοίκηση, εκπροσώπηση
καί διαχείριση του Ίδρύματος

Άρθρον 3

Τό Ίδρυμα διοικείται από επταμελές (7) Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), πού αποτελείται από α) τόν εκάστοτε Μητροπολίτη Ύδρας, Σπετσών και Αιγίνης ως Πρόεδρο, β) ένα Κληρικό, εκπρόσωπο του Μητροπολίτη, ως Αντιπρόεδρο και γ) από πέντε (5) μέλη (άνδρες ή γυναίκες), πού ορίζονται από τόν Μητροπολίτη Ύδρας. Τά μέλη του Συμβουλίου δέν απαγορεύεται νά είναι μεταξύ των σύζυγοι είτε συγγενείς έξ αίματος ή έξ άγχιστείας και νά συμμετέχουν εις τήν αὐτήν συνεδρίαση.

Άρθρον 4

Πρόεδρος- Αντιπρόεδρος

Ό Πρόεδρος, και Κωλυομένου Αὐτοῦ ὁ Αντιπρόεδρος, εκπροσωποῦν νομίμως τό Ίδρυμα ἑνώπιον κάθε δικαστικῆς ἢ διοικητικῆς ἀρχῆς, συμβάλλεται έξ ὀνόματος και διά λογαριασμό του, μετά ἀπό ἀπόφαση του Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὑπογράφει τήν ἀλληλογραφία και ἐπικυρώνει τά ἀποσπάσματα τῶν Πρακτικῶν του Δ.Σ.

2. Ό Αντιπρόεδρος ἀναπληρώνει τόν Πρόεδρο, ὅταν αὐτός κωλύεται ἢ ἀπουσιάζει, ὡς πρὸς τήν ἀρμοδιότητα συγκλήσεως και διευθύνσεως τῶν συνεδριάσεων του Δ.Σ. Κάθε ἀλλή ἀναπλήρωση του Προέδρου ἀπό τόν Αντιπρόεδρο, ἀπαιτεῖ τήν προηγουμένη ἔγγραφη ἐντολή του Προέδρου. Ἐάν ὁ Πρόεδρος βρίσκεται σέ ἀδυναμία χορηγήσεως ἔγγραφου ἐντολῆς λόγω ἀνωτέρας βίας (π.χ. ἀσθενείας) και πρέπει νά ἀντιμετωπισθεῖ ἐπείγουσα κατάσταση, τήν ἔγγραφη ἐντολή ἀναπληρώνει ειδικά ἀιτιολογημένη ἀπόφαση του Δ.Σ.

Άρθρον 5

Ταμίας - Γραμματέας

Ό Ταμίας και ὁ Γραμματεὺς ἐκλέγονται κατά τήν πρώτη Συνεδρίαση του Δ.Σ. του Ίδρύματος. Ό Γραμματεὺς φυλάσσει ὅλα τά βιβλία διοικήσεως, συντάσσει τά Πρακτικά του Δ.Σ., τήν ἀλληλογραφία αὐτοῦ και φυλάσσει τήν σφραγίδα του Ίδρύματος. Ό Ταμίας ἀσχολεῖται μέ τό ταμεῖο του Ίδρύματος, τά ἀποθέματα του ὁποῖου βρίσκονται κατατεθειμένα σέ τραπεζικό λογαριασμό ἐπ' ὀνόματι του Ίδρύματος. Δύναται ὁμως νά ἔχει στά χέρια του ποσό μέχρι τριακόσια (300) εὐρώ γιά τίς τρέχουσες ἀνάγκες του Ίδρύματος.

Άρθρον 6

Λειτουργία του Δ.Σ.

1) Ἡ θητεία του Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι τριετής, δυναμένη νά ἀνανεωθεῖ, ἢ δέ προσφορά τῶν μελῶν εἶναι τιμητική και ἄμισθος.

2) Κάθε μέλος πού ἐκλείπει ἢ ἀπουσιάζει ἀδικαιολόγητα ἀπό τρεῖς τουλάχιστον συνεδριάσεις ἢ ὀλιγωρεῖ στά καθήκοντα πού του ἀνατίθενται, ἀντικαθίσταται ἀπό τόν Μητροπολίτη, μετά ἀπό ἀιτιολογημένη ἀπόφασή του.

3) Τό Διοικητικό Συμβούλιο συνέχεται τακτικά κάθε δίμηνο, μετά ἀπό πρόσκληση του Προέδρου ἢ του Αντιπροέδρου, ὡς ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, ἔκτακτα δέ ὅποτε τό κρίνει ἀναγκαῖο ὁ Πρόεδρος ἢ ζητηθεῖ ἔγγραφως ἀπό τρία (3) τουλάχιστον μέλη, ἀναφέροντας τά θέματα γιά τά ὁποῖα ζητεῖται ἡ σύγκληση του Συμβουλίου.

4) Τό Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σέ ἀπαρτία ὅταν παρευρίσκονται τουλάχιστον τέσσερα (4) ἀπό τά ἑπτὰ (7) μέλη αὐτοῦ.

5) Οἱ ἀποφάσεις του Συμβουλίου λαμβάνονται μέ ἀπλή πλειοψηφία, σέ περίπτωση δέ ἰσοψηφίας κατῑσχύει ἡ ψήφος του Προέδρου.

6) Τά Πρακτικά διαβάζονται και ὑπογράφονται ἀπό τούς παρόντες στήν ἀμέσως ἐπόμενη συνεδρίαση του Συμβουλίου.

7) Τό Διοικητικό Συμβούλιο ἀποφασίζει γιά ὅ,τιδήποτε ἀφορᾶ στό Ίδρυμα.

Άρθρον 7

Οικονομική διαχείριση

1) Ἡ διαχείριση του Ίδρύματος ἐνεργεῖται βάσει τῆς κειμένης νομοθεσίας και σύμφωνα μέ τό σύστημα τῶν λογιστικῶν βιβλίων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νομικῶν Προσώπων. Τά βιβλία διαχείρισης, ὡς και τά ἐντάληματα εἰσπράξεως και πληρωμῶν, θεωροῦνται ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη Ύδρας, Σπετσών και Αιγίνης και φυλάσσονται ἀπό τόν Ταμία, ὁ ὁποῖος εἶναι ὑπόλογος ἀπέναντι στό Δ.Σ.

2) Ἡ ἐκμίσθωση ἀκινήτων ὡς και ἡ ἐκποίηση αὐτῶν ἐνεργεῖται κατά τίς διατάξεις «περί ἐκμισθώσεως και ἐκποιήσεως Ἐκκλησιαστικῶν ἀκινήτων».

Άρθρον 8

Τήν πληρωμή και τήν εἴσπραξη κάθε ποσοῦ ἐνεργεῖ ὁ Ταμίας, μετά ἀπό ἐντολή του Προέδρου, ἐκδίδεται δέ σχετικό ἐντάλημα πληρωμῆς πού ὑπογράφεται ἀπό τόν Πρόεδρο. Γιά κάθε εἴσπραξη ἢ χορηγούμενο σέ εἶδος ἐκδίδεται διατακτική πού ὑπογράφεται ἀπό τούς ἴδιους παραπάνω.

Άρθρον 9

Προϋπολογισμός - Ἀπολογισμός

Ό Προϋπολογισμός και Ἀπολογισμός του Ίδρύματος καταρτίζεται ἀπό τό Διοικητικό Συμβούλιο και ἐγκρίνεται

από τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης, ἐφαρμοζομένων ἀνάλογα τῶν διατάξεων «Περί ἐγκρίσεως Προϋπολογισμῶν καί Ἀπολογισμῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν».

ἄρθρον 10

Ἐλεγχος ἐτήσιας διαχείρισης

Ὁ ἐλεγχος τῆς διαχείρισης τοῦ Ἰδρύματος ἐνεργεῖται ἀπό τήν Διεύθυνση Οἰκονομικῆς Ἐπιθεώρησης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, κατά τίς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 210/2010 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (ΦΕΚ 135/Α'/2010).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος

ἄρθρον 11

1. Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α) Οἱ ἐκάστοτε ἐπιχορηγήσεις διαφόρων φορέων ὑπέρ αὐτοῦ, διά τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης.

β) Κάθε προσφορά ἰδιωτῶν ἢ νομικῶν προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, κληρονομίες, κληροδοσίες καί οἱ τόκοι τῶν καταθέσεων.

γ) Δισκοφορίες πού διενεργοῦνται στούς Ἱεροῦς Ναοῦς, ὑπέρ τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος.

δ) Οἱ πρόσοδοι ἀπό τήν πραγματοποίηση διαφόρων ἐκδηλώσεων τοῦ Ἰδρύματος (π.χ. λαχειοφόρων ἀγορῶν, ἐράνων νομίμως διενεργουμένων, φιλοφρονητικῶν ἢ πολιτιστικῶν ἐκθέσεων κ.ἄ.).

ε) Κρατικές ἐπιχορηγήσεις, ἐπιχορηγήσεις ἀπό Προγράμματα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης, ἐπιχορηγήσεις τῆς Περιφερειακῆς ἢ τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης, ἐπιχορηγήσεις Ὄργανισμῶν καί ἀλλῶν Νομικῶν Προσώπων τοῦ Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου. Ἐπιχορηγήσεις φυσικῶν προσώπων, καθὼς καί κάθε ἀλλήλη νόμιμη καί χρηστή ἐπιχορήγηση.

στ) Κάθε ἀλλήλη πρόσοδος, σύμφωνη μέ τό Ὅρθόδοξο Χριστιανικό Πνεῦμα, πού προέρχεται ἀπό κάθε εἶδους δραστηριότητες τοῦ Ἰδρύματος καί κάθε ἀλλήλη νόμιμη πηγή πού δέν κατονομάζεται ρητᾶ στόν παρόντα κανονισμό.

2. Οἱ πόροι διατίθενται γιά τούς σκοπούς τοῦ Ἰδρύματος ὅπως ἀναγράφονται στό ἄρθρο 2 τοῦ Κανονισμοῦ τούτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Εἰδικές διατάξεις

ἄρθρον 12

Περί τῆς συνεργασίας τοῦ Γραφείου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς

1. Τό Ἰδρυμα «Σύλληλος Φίλων Ἱεραποστολῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Κορέας» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης, κατά τήν ἐκτέλεση τοῦ ἔργου τοῦ συνεργάζεται ἐλεύθερα μέ τά ἀντίστοιχα Γραφεῖα Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ν.Π.Δ.Δ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί μέ τό "Πατριαρχικόν Ἰδρυμα Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς Ἁπῶ Ἀνατολῆς", ὑποχρεωτικά δέ μέ τό Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἡ ὁποία, τελοῦσα ὑπό τήν ἐποπτεία καί τόν ἐλεγχό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἔχει, ἐκτός ἀλλῶν, τήν γενική δικαιοδοσία γιά τό καθ' ὅλον ἔργο τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

2. Ἡ ἀνωτέρω συνεργασία συνίσταται στήν προσήκουσα συνεννόηση καί σύμπραξη ἐλεύθερα καί αὐτοπροαίρετα μέ τά ἀντίστοιχα γραφεῖα ἢ ὑπηρεσίες Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῶν διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν Ν.Π.Δ.Δ. καί πάντως ὑποχρεωτικά μέ τό κεντρικό γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τήν κατάρτιση καί γιά τήν ὑλοποίηση τῶν προγραμμάτων τῆς Ἱεραποστολικῆς καί μορφωτικῆς προσφοράς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς δοκιμαζομένους πληθυσμούς τοῦ ἐξωτερικοῦ πού ἔχουν ἀνάγκη βοήθειας καί συμπαραστάσεως.

3. Ἡ πρὸς τοῦτο συνεργασία συνάπτεται καί λειτουργεῖ ἄτυπα μέ τήν ἐκ τῶν πραγμάτων συνεννόηση καί σύμπραξη μετά τῶν λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν Ν.Π.Δ.Δ. χωρὶς τή νομική μορφή τῆς ἐταιρείας ἢ τῆς κοινοπραξίας μεταξύ τῶν, διατελεῖ δέ ὑπό τήν ἐποπτεία καί τόν ἐλεγχό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὅπως ὀρίζουν οἱ διατάξεις τοῦ ν. 590/1977.

ἄρθρον 13

Μὴ προβληθέντα ζητήματα

Γιά κάθε θέμα πού δέν συμπεριλαμβάνεται στόν παρόντα Κανονισμό, ἐπιλαμβάνεται καί ἀποφασίζει τό Διοικητικό Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος.

ἄρθρον 14

Τροποποίηση τοῦ Κανονισμοῦ

Ὁ παρῶν κανονισμός τροποποιεῖται ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος, σέ συνεδρίαση ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Μητροπολίτη.

ἄρθρον 15

Διάλυση τοῦ Ἰδρύματος

1. Τό Ἰδρυμα διαλύεται μέ Ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὕστερα ἀπό ὁμόφωνη ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καί ἔγκριση τοῦ Μητροπολίτου, ὅταν δέν ἐκπληρώνει τούς σκοπούς του ἢ καθίσταται ἀνέφικτη ἡ λειτουργία του.

2. Σέ περίπτωση διάλυσης τοῦ Ἰδρύματος κάθε περιουσία αὐτοῦ περιέρχεται αὐτοδίκαια στό Νομικό Πρό-

σωπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης καὶ διατίθεται πρὸς ἐκπλήρωση τῶν αὐτῶν ἢ παρεμφερῶν σκοπῶν.

ἄρθρον 16

Ἰσχύς τοῦ Κανονισμοῦ

Ὁ παρῶν Κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ διὰ τοῦ ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

ἄρθρον 17

Κάλυψη δαπάνης

Ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ οὐδεμία δαπάνη εἰς βᾶρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης προκαλεῖται.

Ἀθῆναι, 16 Μαΐου 2014

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ὁ Διαυλείας Γαβριήλ

Κατάργησις Ἐκκλησιαστικοῦ Φιλανθρωπικοῦ Ἰδρύματος
Περιθάλψεως Χρονίως Πασχόντων καί ΑΜΕΑ
«Ὁ Ἅγιος Ἀλέξανδρος»
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης

Ἡ ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παρ. 2 καί 59 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/ 1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».
2. Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας πρὸς τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἀπὸ τὰς Εὐαγγελικὰς ἐπιταγὰς, τοὺς Ἱεροῦς Κανόνας καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους.
3. Τὴν ἀπὸ 7.5.2014 Ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.
4. Τὴν ἀπὸ 7.5.2014 Ἀπόφασιν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 253/6.5.2014 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου.
5. Τὸ γεγονός ὅτι τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα περιθάλψεως χρονίως πασχόντων «Ὁ Ἅγιος Ἀλέξανδρος» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης οὐδέποτε ἐλείτουρ-γησε ἀπὸ τῆς ιδρύσεως αὐτοῦ.
6. Τὸ γεγονός ὅτι ἐκ τῆς παρούσης Ἀποφάσεως δὲν προκαλεῖται δαπάνη σὲ βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλο-νίκης.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Α. Καταργεῖ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἴδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπι-νομίᾳ «Ἐκκλησιαστικὸ Φιλανθρωπικὸ Ἰδρυμα Περιθάλ-ψεως Χρονίως Πασχόντων καὶ ΑΜΕΑ “Ὁ Ἅγιος Ἀλέ-ξανδρος” τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης» καὶ τὸν Κανονισμόν λειτουργίας αὐτοῦ (Φ.Ε.Κ. Β’/1176/-2008).

Β. Πᾶσα ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία του ὡς ἄνω καταργουμένου ἐκκλησιαστικοῦ ἰδρύματος, καθὼς καὶ κάθε δικαίωμα καὶ ἀξίωση αὐτοῦ, ἀνήκει αὐτοδικαίως εἰς τὸ νομικὸν πρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσ-σαλονίκης, χρησιμοποιουμένη διὰ παρεμφερεῖς σκο-ποῦς.

Γ. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης Ἀποφάσεως ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερ-νήσεως καὶ εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἡ παρούσα νά δημοσιευθῇ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυ-βερνήσεως.

Ἀθῆναι 15.5.2014

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ὁ Διαυλείας Γαβριήλ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ

Ἱερά Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου Ἀγδινῶν,
Ἁγίου Νικολαίου Ἀγ. Σοφίας,
Ἀγ. Ἀναργύρων Ἀγριοβοτανίου,
Ἁγίας Παρασκευῆς Λυγαριᾶς,
Κοιμήσεως Θεοτόκου Βασιλικῆς (β' θέσις),
Ὀσίου Ἰωάννου Ρώσσου Βασιλικῆς (β' θέσις),
Τιμίου Προδρόμου Βασιλικῶν,
Ἁγίου Γεωργίου Βούνων,
Ἁγίου Ἀθανασίου Γαλιτσαδάδων,
Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου Γλυφάδας,
Ἁγίου Παντελεήμονος Καμματριᾶδων,
Κοιμήσεως Θεοτόκου Κοντοδεσπότη,
Ἁγίου Ἰωάννου Κοτσικιάς,
Προφήτου Ἡλίου Κοτσικίων,
Ἁγίου Δημητρίου Κούτουρλο,
Ἁγίων Ταξιάρχων Λάμαρης,
Γενεθλίου Θεοτόκου Λίμνης (β' θέσις),
Ἁγίου Ἰωάννου Μετοχίου Διρφύων,
Ἁγίου Δημητρίου Μίστρου,
Ἁγίου Νικολαίου Πάλιουρα,
Ἁγίας Παρασκευῆς Σέττας,
Ἁγίου Δημητρίου Σπαθαρίου,
Ἁγίου Ἰωάννου Σταυροῦ,
Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἐνω Στενῆς
Ἁγίας Τριάδος Στροπώνων,
Ζωοδόχου Πηγῆς Τσοῦκας,
Ἁγίου Νεκταρίου Χαλκίδος (β' θέσις),

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Χαλκίδι τῆ 6ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καί 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) καί τῶν ἄρθρων 4,5,7

καί 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καί προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πληρῶσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς

Γενεθλίου Θεοτόκου Λίμνης,

Κοιμήσεως Θεοτόκου Γλώσσης Σκοπέλου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καί ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χαλκίδι τῆ 6ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Θηβῶν καί Λεβαδείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καί 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τῶν ἄρθρων 4,5,7 καί 20 τοῦ Κανονισμοῦ 230/2012 τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καί προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πληρῶσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Εἰσοδίων Θεοτόκου Λεβαδείας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καί ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Λεβαδείᾳ τῆ 12ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Θηβῶν καί Λεβαδείας ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Θηβῶν καί Λεβαδείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Λεύκτρων Θηβῶν,

Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Καλοχωρίου
Αὐλίδος,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τήν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Λεβαδείᾳ τῇ 12ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Θηβῶν καί Λεβαδείας ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος Ρεγκινίου,

Ἀγίου Δημητρίου Καρυῶν Δομοκοῦ,

Ἀγίων Ἀναργύρων Γλύφας,

Ἀγίου Γεωργίου Κάτω Καλλιθέας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τήν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Λαμιά τῇ 16ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Φθιώτιδος ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καί 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) καί τῶν ἄρθρων 4,5,7 καί 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καί προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς

Ἀγίου Ἀθανασίου Λαμίας,

Ἀγίας Παρασκευῆς Λαμίας,

Ἀγίων Θεοδώρων Ἀταλάντης,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καί ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Λαμιά τῇ 16ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Φθιώτιδος ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἀλεξανδρουπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καί 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) καί τῶν ἄρθρων 4,5,7 καί 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς

Συνόδου, καί προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς

Ἀγίου Ἐλευθερίου Ἀλεξανδρουπόλεως,

Ἀγίου Νεκταρίου Ἀλεξανδρουπόλεως,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καί ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀλεξανδρουπόλει τῇ 16ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΑΝΘΙΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καί 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τῶν ἄρθρων 4,5,7 καί 20 τοῦ Κανονισμοῦ 230/2012 τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καί προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἐπαπαντῆς τοῦ Χριστοῦ Καθαμάτας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καί ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καθαμάτᾳ τῇ 17ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μαρωνείας καί Κομοτηνῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Προφήτου Ἡλιοῦ Παλλαδίου,

Ἀγίου Γεωργίου Κρωβύλης,

Κοιμήσεως Θεοτόκου Καλλιθέας,

Τιμίου Προδρόμου Μεσοχωρίου,

Ἀγίου Ἀθανασίου Κοσμίου,

Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἰασίου,

Ἀγίου Γεωργίου Μέσσης,

Ἀγίου Τρύφωνος Ἐβρένου,

Ἀγίου Γεωργίου Κίρκης,

Ἀγίας Τριάδος Πρωτάτου

Ἀγίου Γεωργίου Κιζαρίου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Κομοτηνῇ τῇ 30ῇ Μαΐου 2014

† Ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ ΚΑΙ ΟΛΥΜΠΙΑΣ**

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρὸς

Τὸν Ἱερέα

Δημήτριον Ἀδαμόπουλον,

Κληρικόν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Τρίφυλλιας καὶ Ὀλυμπίας.

(νῦν ἀγνώστου διαμονῆς).

Καλεῖσαι σε ὅπως ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας δυνάμει τῶν ἄρθρων 55

καὶ 110 τοῦ Ν.5383/1932, Περί Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς ἐνώπιον αὐτῶν διαδικασίας» ὡς οὗτος ἰσχύει κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 44 παρ. 1 τοῦ 590/1977 «περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» τῇ 18ῃ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ ἔτους 2014, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ καὶ ὥρᾳ 11 π.μ. καὶ ἐν τοῖς Γραφεῖοις τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐν Κυπαρισσίᾳ ἵνα δικασθῆς ἐπὶ ἀποδιδομένων σοι κατηγοριῶν, αἵτινες κρίνεται σκόπιμον ὅπως μὴ ἀναγραφῶσιν εἰς τὸ παρὸν κλητήριον ἐπίκριμα.

Προσεπιδηλοῦμεν σοι, ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω τε ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

Ἐν Κυπαρισσίᾳ τῇ 2ᾳ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Μητροπολίτης

καὶ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου

Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Χρυσόστομος

Ὁ Γραμματεὺς

Πρωτοπρ. Δημήτριος Καραϊσκος

Ἀναρτήθηκε στὴν ἰστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 20.6.2014

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 37 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 (Φ.Ε.Κ. τ. Α', 73/9.4.2012) Κανονισμοῦ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων - Ἐφημερίων ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς

Κοιμήσεως Θεοτόκου Χρυσοκαστριωτίσσης,

Γεννήσεως Χριστοῦ Χριστοκοπίδου Ψυρρῆ,

Ἁγίου Τρύφωνος Κοζωνοῦ,

Ἁγίας Φωτεινῆς Ἰλισσοῦ,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους, ἵνα καταλάβωσιν τὰς Διακονικὰς - Ἐφημεριακὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω Κανονισμῶν προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἀργοῦδος

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλη-

σίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καὶ Διακόνων», προκειμένου νά πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Νικολάου Ἄργους,

Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Ναυπλίου,

Ἁγίου Δημητρίου Ἀσίνης,

Ἁγίας Τριάδος Γυμνοῦ,

Τιμίου Προδρόμου Φρουσιούνας,

Ἁγίου Ἀθανασίου Μαλαντρενίου,

Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου Σταθαϊκῶν,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 17ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Ἀργοῦδος ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Σερβίων καὶ Κοζάνης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καὶ Διακόνων», προκειμένου νά πληρῶσωμεν τὰς

κενάς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Γεωργίου Ἐκκλ. Κώμης,
Ἁγίου Γεωργίου Κήπου,
Μεταμορφώσεως Σωτήρος Οἰνόνης,
Ἁγίου Νικολάου Πύργου,
Τιμίου Προδρόμου Πτελέας,
Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Σπάρτου,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Κοζάνῃ τῇ 16ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης ΠΑΥΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Δράμας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 673/1977 «Περὶ ἀνακατανομῆς καὶ ρυθμίσεως ὀργανικῶν τινῶν θέσεων διακόνων» (ἄρθρον 1, Φ.Ε.Κ. 238/τ.Α'/30.8.-1977), β) τοῦ Νόμου 817/1978 «Περὶ ρυθμίσεως ἐνίων ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων» (ἄρθρον 25, Φ.Ε.Κ. 170/τ. Α'/5.10.1978), γ) τὸ Προεδρικὸν Διάταγμα 582/1980 «Περὶ κατανομῆς θέσεων Ἱεροκρυκῶν εἰς τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (ἄρθρον 1, Φ.Ε.Κ. 158, τ.Α'/11.7.1980) καὶ δ) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 230/2012 κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων» (Φ.Ε.Κ. 73/τ.Α'/9.4.2012), προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς Α' ὀργανικῆς θέσεως τοῦ Ἱεροκρυκῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας, καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν διὰ τὴν κλήψιν τῆς ὡς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Δράμῃ τῇ 30ῃ Ἀπριλίου 2014

† Ὁ Δράμας ΠΑΥΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος Νέου Προδρόμου, καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμε-

να δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Βεροίᾳ τῇ 23ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας
ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ἱερά Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίας Τριάδος Κεραματῶν Ἐκκλ. Ἄρτης, καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Πρεβέζῃ τῇ 19ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Σερρῶν καὶ Νιγρίτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τῶν ἄρθρων 4,5,7 καὶ 20 τοῦ Κανονισμοῦ 230/2012 τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἁγίων Ἀντωνίου καὶ Μαρίνης Σερρῶν, καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους νὰ καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Σέρραις τῇ 24ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Σερρῶν καὶ Νιγρίτης ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τῶν ἄρθρων 4,5,7 καὶ 20 τοῦ Κανονισμοῦ 230/2012 τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἁγίου Δημητρίου Ἀγρινίου, καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους νὰ καταλάβωσι τὴν Δια-

κοινωνική ταύτην θέσιν καί ἔχοντας τά ὑπό τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Ἐν Ἱερᾷ Πόλει Μεσολογίου τῆ 23ῆ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας ΚΟΣΜΑΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ζακύνθου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τās διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρῶσωμεν τήν κενήν ὀργανικήν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Κυρίας τῶν Ἀγγέλων Ἀγαθᾶ,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τά κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ζακύνθῳ τῆ 15ῆ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Ζακύνθου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ζακύνθου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τās διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καί 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τῶν ἄρθρων 4,5,7 καί 20 τοῦ Κανονισμοῦ 230/2012 τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καί προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἀγίου Λαζάρου πόλεως Ζακύνθου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τήν Διακοινωνικήν ταύτην θέσιν καί ἔχοντας τά ὑπό τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Ἐν Ζακύνθῳ τῆ 15ῆ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Ζακύνθου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Νικαίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τās διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρῶσωμεν τήν κενήν ὀργανικήν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου Νικαίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τά κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Νικαίᾳ τῆ 15ῆ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Νικαίας ΑΛΕΞΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ξάνθου καί Περιθεωρίου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τās διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρῶσωμεν τās κενάς ὀργανικές θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἀγίου Γεωργίου Μυρτούσης,
Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀβδῆρων,
Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Ξάνθου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τά κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ξάνθῃ τῆ 20ῆ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Ξάνθου καί Περιθεωρίου
ΠΑΝΤΕΛΗΜΩΝ

Ἱερά Μητρόπολις Ἀλεξανδρουπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τās διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καί 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τῶν ἄρθρων 4,5,7 καί 20 τοῦ Κανονισμοῦ 230/2012 τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καί προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἀγίας Κυριακῆς Ἀλεξανδρουπόλεως,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τήν Διακοινωνικήν ταύτην θέσιν καί ἔχοντας τά ὑπό τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Ἐν Ἀλεξανδρουπόλει τῆ 20ῆ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΑΝΘΙΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Λήμνου καί Ἀγίου Εὐστατίου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τās διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καί 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τῶν ἄρθρων 4,5,7 καί

20 του Κανονισμού 230/2012 της Ιεράς Συνόδου, και προκειμένου ίνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῶ

Ἁγίας Τριάδος Μυρίνης Λήμνου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Μυρίνῃ Λήμνου τῇ 25ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Λήμνου καὶ Ἁγίου Εὐστρατίου
ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Νέας Σμύρνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρῶν 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) καὶ τῶν ἀρθρῶν 4,5,7 καὶ 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς

Ἁγίας Παρασκευῆς Νέας Σμύρνης,

Ἁγίου Ἀλεξάνδρου Παλαιοῦ Φαλήρου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Νέᾳ Σμύρνῃ τῇ 24ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Νέας Σμύρνης ΣΥΜΕΩΝ

Ἱερά Μητρόπολις Σύρου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρῶν 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) καὶ τῶν ἀρθρῶν 4,5,7 καὶ 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς

Ἁγίου Γεωργίου Χώρας Ἄνδρου,

Γενέσεως Θεοτόκου Πλάκας, ἱεράς νήσου Μήλου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἐρμούπολῃ Σύρου, τῇ 16ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Σύρου ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρῶν 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τῶν ἀρθρῶν 4,5,7 καὶ 20 τοῦ Κανονισμοῦ 230/2012 τῆς Ἱεράς Συνόδου, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῶ

Ἁγίου Γεωργίου Νέας Ζίχνης

(Μητροπολιτικός),

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Νέᾳ Ζίχνῃ τῇ 30ῃ Ἰουνίου 2014

† Ὁ Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

Πρὸς

Τὸν Πρεσβύτερον

Γεώργιον Καναρίδην τοῦ Λεωνίδου,

Κληρικὸν τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως

Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

(νῦν ἀγνώστου διαμονῆς)

Διὰ τοῦ παρόντος, κοινοποιοῦμέν σοι κατωτέρω τὴν ἐρήμην σου ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθμ. 7/2014 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνωδὰ τῷ ἀρθρῷ 122 παρ. 2 τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας», ὡς τοῦτο τίθεται καὶ ἰσχύει συμπληρωθὲν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ Ν.Δ. 1714/1942 καὶ κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τῆς παρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 44 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἵνα οὕτω λάβῃς γνῶσιν αὐτῆς καὶ ἀσκῆσθαι κατ' αὐτῆς τὰ συμφώνως τοῖς ἀρθροῖς 126 καὶ 133 τοῦ προειρημένου περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων Νόμου ἔνδικο μέσα τῆς ἀνακοπῆς ἐρημοδικίας καὶ τῆς ἐφέσεως.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει παρελεύσεως ἀπράκτου τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου 5383/1932 καθοριζομένης προθεσμίας, θέλει ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις καταστῆ, συνωδὰ τῷ ἀρθρῷ 151 Αὐτοῦ, τελεσιδικία, ὀριστικὴ καὶ ἀμετάκλητος.

Ὁ Γραμματεὺς τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων

Ἄρχιμ. Κυπριανὸς Γληροῦδης

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

**ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ
ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ**

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ 7/2014

Τό Πρωτοβάθμιον Συνοδικόν διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους και Μοναχούς Δικαστήριον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 157ης Συνοδικῆς Περιόδου, συγκείμενον ἐκ τοῦ Προέδρου Αὐτοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καρυστίας καί Σκύρου κ. Σεραφεῖμ καί ἐκ τῶν τακτικῶν Μελῶν Αὐτοῦ Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν: α) Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου, β) Μηθύμνης κ. Χρυσόστομον γ) Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καί Πλωμαρίου κ. Ἰακώβου, ὡς καί ἐκ τοῦ ἀναπληρωματικοῦ Μέλους Αὐτοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καί Ὠρωποῦ κ. Κυρίλλου, ἀναπληροῦντος τόν ἐκ τῶν τακτικῶν Μελῶν Αὐτοῦ, κωλυόμενον ὄπως παραστή Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Νέας Κρήνης καί Καθαμαριάς κ. Προκόπιον

Συνελθόν εἰς Συνεδρίαν τῆ 9ῆ Ἀπριλίου 2014, ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος Τετάρτης καί ὥρα 6ῆ ἀπογευματινῆ, ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ κειμένῳ ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἰωάννου Γενναδίου 14 καί Ἰασίου 1 καί τῆ συνήθει τῶν Συνεδριῶν Αἰθούσῃ, ἐπὶ παρουσίᾳ καί τοῦ Γραμματέως Αὐτοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ Γηλαροῦδη, ἵνα κρίνῃ καί δικάσῃ τόν Πρεσβύτερον Γεώργιον Καναρίδην τοῦ Λεωνίδου, Κληρικόν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων, κατηγορούμενον ἐπὶ ..., ἐπὶ ἀδικήματι σαφῶς προβλεπομένῳ καί ρητῶς τιμωρουμένῳ ὑπὸ τῶν Θείων καί Ἱερῶν Κανόνων ..., τῆς ὑποθέσεως αὐτοῦ παραπεμφθεῖσιν ἐνώπιον Αὐτοῦ, λόγῳ ἀρμοδιότητος, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 10/2013 ἀποφάσεως τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων.

Δικάζον ἐρήμην τοῦ κατηγορουμένου νομίμως κληθέντος δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 593/302/10.2.2014 Κλητηρίου Θεσπίσματος καί δημοσιευθέντος συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρ. 55 τοῦ Ν. 5383/1932 "Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί τῆς πρὸ Αὐτῶν Διαδικασίας" ὡς ἀγνώστου διαμονῆς δὲ εἰς τὸ περιοδικόν "ΕΚΚΛΗΣΙΑ" μνηνῶν Φεβρουαρίου καί Μαρτίου 2014 ὡς καί εἰς τὴν ἐφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν "ΕΣΤΙΑ" φύλλα 18ης καί 19ης Φεβρουαρίου 2014, καί μὴ προσελθόντος καί μὴ παραστάντος κατὰ τὴν σημερινὴν δικάσιμον.

Διεξελθόν καί ἐπισταμένως μελετήσαν ἅπαντα τὰ ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἔγγραφα καί στοιχεῖα.

Λαβόν ὑπ' ὄψιν καί τὴν εἰσήγησιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Δικαστικοῦ Συνέδρου Μητροπολίτου Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καί Πλωμαρίου κ. Ἰακώβου.

Σκεφθέν κατὰ τοὺς Θείους καί Ἱερούς Κανόνας καί τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους.

Ἐπειδὴ ...

Ἐπειδὴ ...

Ἐπειδὴ ...

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐπισταμένως μελέτης καί ἀξιολογήσεως τοῦ συνόλου τῶν στοιχείων τῆς δικογραφίας, τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων τῆς περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας περιλαμβανούσης καί τὰ στοιχεῖα τῆς προδικασίας, ὡς καί ἐκ τῶν ἀνα-

γνωσθέντων ἐγγράφων ἀπεδείχθησαν ὡς πραγματικὰ περιστατικὰ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου καί κατ' ἐλευθέραν ἐκτίμησιν, συνωδὰ τῷ ἀρθρῳ 57 τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας», ὅτι ὁ κατηγορούμενος Κληρικός τυγχάνων τῆς Ὁρθοδόξου κατ' Ἀνατολᾶς Καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καί δὴ καί Πρεσβύτερος Αὐτῆς, ...

Ἐπειδὴ τὰ ἀνωτέρω ἀδικήματα τοῦ κατηγορητηρίου σαφῶς προβλέπονται καί ρητῶς τιμωροῦνται ὑπὸ τῶν Θείων καί Ἱερῶν Κανόνων:

...

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

1) Κηρύσσει ὁμοφώνως ἔνοχον τόν κατηγορούμενον τῆς κατηγορίας ἐπὶ ἐγκαταλείψει τῶν ἐφημεριακῶν του καθηκόντων ἀνευ ἀδείας πέραν τῶν τριάκοντα ἡμερῶν ἀδικαιοδογῆτος, καί συγκεκριμένως ὅτι Κληρικός τυγχάνων τῆς Ὁρθοδόξου κατ' Ἀνατολᾶς Καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καί δὴ καί Πρεσβύτερος Αὐτῆς, ... ἐπὶ ἀδικήματι σαφῶς προβλεπομένῳ καί ρητῶς τιμωρουμένῳ ὑπὸ τῶν Θείων καί Ἱερῶν Κανόνων ...

2) Ἐπιβάλλει αὐτῷ παμψηφεῖ τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος, ἀπογυμνοῦν αὐτόν τέλεον παντός ἱερατικοῦ βαθμοῦ καί τίτλου, κατάγον αὐτόν καί ἐπαναφέρον εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, καταδικάζον ἅμα εἰς βᾶρος αὐτοῦ καί ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου τὴν ἐκ τριάκοντα ΕΥΡΩ (30 €) δικαστικὴν δαπάνην.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καί ἐδημοσιεύθη αὐθημερόν.

Ὁ Πρόεδρος

τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Καρυστίας καί Σκύρου Σεραφεῖμ

ΤΑ ΜΕΛΗ

† Ὁ Ὁ Θεσσαλονίκης Ἀνθίμος

† Ὁ Μηθύμνης Χρυσόστομος

† Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καί Πλωμαρίου Ἰακώβος

† Ὁ Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καί Ὠρωποῦ Κυρίλλος

Ὁ Γραμματεῖς

Ἀρχιμ. Κυπριανὸς Γηλαροῦδης

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

**ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ**

Πρὸς

Τόν Διάκονον

Ἀνδρέαν Κολλῆαν τοῦ Ἰωάννου,

Κληρικόν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Τριφυλίας καί Ὀλυμπίας

(νῦν ἀγνώστου διαμονῆς)

Διά τοῦ παρόντος, κοινοποιοῦμέν σοι κατωτέρω τὴν ἐρήμην σου ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθμ. 8/2014 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχούς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνωδὰ τῷ ἀρθρῳ 122 παρ. 2 τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας», ὡς τοῦτο τίθεται καί ἰσχύει

συμπληρωθέν υπό του άρθρου 6 του Ν.Δ. 1714/1942 και κατά τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπό τῆς παρ. 1 τοῦ άρθρου 44 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἵνα οὕτω λάβῃς γνώσιν αὐτῆς καὶ ἀσκῆσιν κατ' αὐτῆς τὰ συμφώνως τοῖς ἀρθροῖς 126 καὶ 133 τοῦ προειρημένου περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων Νόμου ἔνδικο μέσα τῆς ἀνακοπῆς ἐρημοδικίας καὶ τῆς ἐφέσεως.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει παρελεύσεως ἀπράκτου τῆς ὑπό τοῦ Νόμου 5383/1932 καθοριζομένης προθεσμίας, θέλει ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις καταστῆ, συνωδᾶ τῷ ἀρθρῷ 151 Αὐτοῦ, τελεσίδικος, ὀριστική καὶ ἀμετάκλητος.

Ὁ Γραμματεὺς τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων
Ἄρχιμ. Κυπριανὸς Γληροῦδης

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

**ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ
ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ**

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ 8/2014

Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Δικαστήριον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 157ης Συνοδικῆς Περιόδου, συγκείμενον ἐκ τοῦ Προέδρου Αὐτοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφεῖμ καὶ ἐκ τῶν τακτικῶν Μελῶν Αὐτοῦ Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν: α) Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου, β) Μηθύμνης κ. Χρυσόστομου γ) Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰακώβου, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἀναπληρωματικοῦ Μέλους Αὐτοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ κ. Κυρίλλου, ἀναπληροῦντος τὸν ἐκ τῶν τακτικῶν Μελῶν Αὐτοῦ, κωλυόμενον ὅπως παραστῆ Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Νέας Κρήνης καὶ Καθαμαριάς κ. Προκόπιον συνεληθόν εἰς Συνεδρίαν τῆ 9ῆ Ἀπριλίου 2014, ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος Τετάρτη καὶ ὥρα 6η ἀπογευματινῆ, ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάλῳ κειμένῳ ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἰωάννου Γενναδίου 14 καὶ Ἰακώβου 1 καὶ τῆ συνήθει τῶν Συνεδριῶν Αἰθούσῃ, ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τοῦ Γραμματέως Αὐτοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ Γληροῦδη, ἵνα κρίνῃ καὶ δικάσῃ τὸν Διάκονον Ἀνδρέαν Κοηλῆν τοῦ Ἰωάννου, Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας, κατηγορούμενον ἐπὶ: ..., ἐπὶ ἀδικήμασι σαφῶς προβλεπομένοις καὶ ρητῶς τιμωρούμενοις ὑπὸ τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων ..., τῆς ὑποθέσεως αὐτοῦ παραπεμφθείσης ἐνώπιον Αὐτοῦ, λόγῳ ἀρμοδιότητος, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1/2013 ἀποφάσεως τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας.

Δικάζον ἐρήμην τοῦ κατηγορουμένου νομίμως κληθέντος δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 594/303/10.2.2014 Κλητηρίου Θεοπίσματος καὶ δημοσιευθέντος συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρ. 55 τοῦ Ν. 5383/1932 "Περί Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν Διαδικασίας" ὡς ἀγνώστου δια-

μονῆς δὲ εἰς τὸ περιοδικὸν "ΕΚΚΛΗΣΙΑ" μνηῶν Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου 2014 ὡς καὶ εἰς τὴν ἐφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν "ΕΣΤΙΑ" φύλλα 18ης καὶ 19ης Φεβρουαρίου 2014, καὶ μὴ προσελθόντος καὶ μὴ παραστάντος κατὰ τὴν σημερινὴν δικάσιμον.

Διεξηλθόν καὶ ἐπισταμένως μελετήσαν ἅπαντα τὰ ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἔγγραφα καὶ στοιχεῖα.

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Δικαστικοῦ Συνέδρου Μητροπολίτου Μηθύμνης κ. Χρυσόστομου.

Σκεφθέν κατὰ τοὺς Θείους καὶ Ἱερούς Κανόνες καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους.

Ἐπειδὴ...

Ἐπειδὴ...

Ἐπειδὴ...

Ἐπειδὴ...

Ἐπειδὴ...

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐπισταμένης μελέτης καὶ ἀξιολογήσεως τοῦ συνόλου τῶν στοιχείων τῆς δικογραφίας, τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων τῆς περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας περιλαμβανούσης καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς προδικασίας, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἀναγνωσθέντων ἐγγράφων ἀπεδείχθησαν ὡς πραγματικὰ περιστατικά κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου καὶ κατ' ἐλευθερίαν ἐκτίμησιν, συνωδᾶ τῷ ἀρθρῷ 57 τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περί Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας», ὅτι ὁ κατηγορούμενος Κληρικὸς τυγχάνων τῆς Ὁρθόδοξου κατ' Ἀνατολῆς Καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ δὴ καὶ Διάκονος Αὐτῆς, ...

Ἐπειδὴ τὰ ἀνωτέρω ἀδικήματα τοῦ κατηγορητηρίου σαφῶς προβλέπονται καὶ ρητῶς τιμωροῦνται ὑπὸ τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων:

...

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

1) Κηρύσσει ὁμοφώνως ἔνοχον τὸν κατηγορούμενον τῶν κατηγοριῶν ἐπὶ: ..., ἐπὶ ἀδικήμασι σαφῶς προβλεπομένοις καὶ ρητῶς τιμωρούμενοις ὑπὸ τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων

...

2) Ἐπιβάλλει αὐτῷ παμψηφεῖ τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος, ἀπογυμνοῦν αὐτὸν τέλειον παντός ἱερατικοῦ βαθμοῦ καὶ τίτλου, κατάγον αὐτὸν καὶ ἐπαναφέρειν εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, καταδικάζον ἅμα εἰς βᾶρος αὐτοῦ καὶ ὑπέρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου τὴν ἐκ τριάκοντα ΕΥΡΩ (30 ₺) δικαστικὴν δαπάνην.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη αὐθημερόν.

Ὁ Πρόεδρος

τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου.

† Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου Σεραφεῖμ

ΤΑ ΜΕΛΗ

† Ὁ Ὁ Θεσσαλονίκης Ἀνθίμος

† Ὁ Μηθύμνης Χρυσόστομος

† Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου Ἰακώβος

† Ὁ Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ Κύριλλος

Ὁ Γραμματεὺς

Ἄρχιμ. Κυπριανὸς Γληροῦδης

Ἀναρτήθηκε στὴν ἰστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 30.6.2014

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερά Σύνοδος
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Οἱ ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 10.6.2014

Συνήλθε τήν Τρίτη 10 Ἰουνίου 2014, στήν πρώτη Συνεδρία Της γιά τόν μήνα Ἰούνιο ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατά τήν σημερινή Συνεδρία:

Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τά Πρακτικά τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἀνέγνωσε τήν ὁμόφωνη ἔκθεση τῆς Τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἐπισκέφθηκε τόν ἀσθενοῦντα Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων κ. Κύριλλο. Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἔκανε ἀποδεκτό τό κατά Νόμον ὑποχρεωτικό ἀπό 6.6.2014 ἱατρικό πόρισμα τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς καί βάσει τοῦ ἄρθρου 34 παρ. 6 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», κήρυξε τόν θρόνο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων ἐν χρεία, ὄρισε δέ, βάσει τοῦ ἄρθρου 23 παρ. 1 τοῦ ἀνωτέρω Νόμου, τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καρπενησίου κ. Νικόλαο, Τοποτηρητή τῆς ὡς ἄνω Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί θά ἀποστείλει τά κατά νόμον σχετικά ἔγγραφα πρὸς τόν Ὑπουργό Παιδείας καί Θρησκευμάτων, γιά τήν ἔκδοση τοῦ σχετικοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος.

Ἀκολούθως ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος, ἀφοῦ ἐπεξεργάσθηκε τήν θεματολογία, ἡ ὁποία τῆς ὑπεβλήθη ὑπό τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν, ὄρισε τίς ἡμερομηνίες 7, 8, 9 καί 10 Ὀκτωβρίου 2014 γιά τήν Τακτική σύγκληση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Ἡ θεματολογία θά κινήθῃ πρὸς τρεῖς πυλώνες: ἐνημέρωση καί προετοιμασία γιά τήν σύγκληση τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου, θέματα Ὁρθοδόξου Βιοηθικῆς καί τέλος τῆ σχέσης τῆς Ἐκκλησίας μετά τῆς συγχρόνου ἐλληνικῆς πορείας τοῦ ἔθνους μας.

Ἐπίσης ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ὄρισε τήν 25ν Ἰουνίου ὡς ἡμέρα συγκλήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, γιά τήν πλήρωση τῶν κενῶν Μητροπολιτικῶν Ἑδρῶν.

Τέλος, ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικά μέ τρέχοντα ὑπηρεσιακά ζητήματα.

Κατά τό διάλειμμα τῆς σημερινῆς Συνεδρίας, ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος δέχθηκε στά Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τήν ἐπίσκεψη τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Καθολικοῦ Πατριάρχου Ἀρμενίας, ὁ ὁποῖος καί τόν ἐνημέρωσε γιά τά προβλήματα τῶν συνεχιζόμενων διωγμῶν κατά Χριστιανῶν ἀδελφῶν μας στή Συρία.

Ἐκ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου

Οἱ ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 11.6.2014

Συνήλθε τήν Τετάρτη 11 Ἰουνίου 2014, στήν δεύτερη Συνεδρία Της γιά τόν μήνα Ἰούνιο ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατά τή σημερινή Συνεδρία:

Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τά Πρακτικά τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ὄρισε Πρόεδρο τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν (Ε.Κ.Υ.Ο.) τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σάμου καί Ἱκαρίας κ. Εὐσέβιο, στήν θέση τοῦ ἐκλιπόντος Μητροπολίτου Ἐλασσῶνος κυροῦ Βασιλείου καί Ἀρχιερατικά Μέλη τοῦς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ καί Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβα.

Ἐπίσης, ὄρισε ἐκπρόσωπο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τό Διεθνές Συνέδριο τοῦ Δικτύου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου γιά τήν Ποιμαντική Διακονία στόν κῶρο τῆς Ὑγείας μέ θέμα «Τό τραῦμα», τό ὁποῖο θά συγκληθῇ στήν Ρόδο ἀπό 8 μέχρι 12 Ὀκτωβρίου 2014, τόν Πανοσιολο-

γιώτατο Ἀρχιμανδρίτη π. Γεώργιο Ρουσάκη, Ἰατρό - Ἀναισθησιολόγο (Ἐπιμελητὴ Α΄) τοῦ Νοσοκομείου «Ἐρυθρὸς Σταυρὸς» καὶ Κληρικό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἐνημερώθηκε ἀπὸ τὴν ὑποβληθεῖσα Ἐκθεση τοῦ Κέντρου Συμπαραστάσεως Παλιννοστούντων καὶ Μεταναστῶν, περὶ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου καὶ τῶν Μελῶν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς, τὴν 14η Ἀπριλίου 2014, στό «Κέντρο Κρατήσεως Ἀλλοδαπῶν» καὶ στό «Κέντρο Φυλάξεως Ἀνηλίκων», τὰ ὁποῖα βρίσκονται στὴν Ἀμυδαλέζα Ἀττικῆς.

Τέλος, ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Ἐκ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἱερά Μητρόπολις Σύρου

*Ἱερά Νῆσος ἀνεκπερὺχθη ἡ Μῆλος
παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου*

«Ἡ ἱστορία τῶν Κατακομβῶν ἀποτελεῖ στοιχεῖο τῆς χριστιανικῆς μας ταυτότητας» τόνισε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἀπὸ τὴν Μῆλο, ὅπου βρέθηκε στίς 15.6.2014 γιὰ τὴν ἀνακήρυξή της ὡς Ἱερᾶς Νήσου.

Οἱ Κατακομβες εἶναι τὸ ὑπόγειο νεκροταφεῖο τῶν πρώτων Χριστιανικῶν αἰώνων στὴ Μῆλο. Βρίσκονται στὴν πλαγιά λόφου, στὰ νοτιοδυτικὰ του οἰκισμοῦ τῆς Τρυπητῆς, στὴν εὐρύτερη περιοχή τῆς ἀρχαίας πόλης πού τὰ ἐρεῖπιὰ της ἐκτείνονται μέχρι τὸν παραθαλάσσιο οἰκισμό Κλῆμα.

Πρόκειται γιὰ ἓνα σύμπλεγμα τριῶν στοῶν γεμάτων μὲ τάφους, πού ἔχουν σκαφεῖ στὰ πλευρὰ καὶ στό δάπεδο τοῦ ὑπόγειου αὐτοῦ ταφικοῦ συγκροτήματος. Οἱ Κατακομβες ἦσαν γνωστὲς στοὺς ντόπιους ὡς «Ἑλληνικὴ Σπηλιά». Ἦδη πρὶν τίς ἐπισκεφθεῖ ὁ Γερμανὸς ἀρχαιολόγος Ludwig Ross τὸ 1844, εἶχαν ὑποστῆ ἐκτεταμένους συλήσεις. Ὁ Ross ἔκρινε ἀπὸ διάφορες ἐπιγραφές πὼς οἱ Κατακομβες ἀνήκουν στὸν 2ο μ.Χ. αἰῶνα ἴσως καὶ στὸν 1ο. Χρησιμοποιήθηκαν ὡς νεκροταφεῖο, ἀλλὰ καὶ ὡς τόπος λατρείας ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πού διαδόθηκε ἡ νέα θρησκεία ὡς τὸν 5ο αἰῶνα μ.Χ.

Ἐκτείνονται σὲ 184 μέτρα μῆκος καὶ ἀριθμοῦν 291 τάφους.

Ἡ σημερινὴ εἴσοδος τῶν Κατακομβῶν βρίσκεται στὴν αἴθουσα τῆς Κατακόμβης Β΄. Στὴ δεξιὰ πλευρὰ τῆς αἴθουσας σώζεται τὸ μοναδικὸ ἀκέραιο διώροφο ἀρκοσόλιο καὶ τὰ σπαράγματα τῆς σημαντικῆς ἐπιγραφῆς «τῶν Πρεσβυτέρων», γραμμῆς μὲ κεφαλαῖα κόκκινα γράμματα σὲ ὀρθογώνιο γραπτό πλαίσιο. Στὸ μέσον περιπίου τῆς αἴθουσας ἔχει λαξευθεῖ μεμονωμένος ὑέργειος τάφος σὲ σχῆμα σαρκοφάγου, γνωστός ὡς Ἁγία Τράπεζα, καθὼς πάνω ἀπὸ τὸν τάφο ὑπῆρχε κιβώριο, ἴχνη τῶν κιονοκράνων.

Ἱερά Μητρόπολις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας

*Ἀποκαλυπτήρια ἀνδριάντος
τοῦ ὄπλαρχηγοῦ Ἰωάννη Λιάπη*

Τὴν ἐμβληματικὴ μορφή τοῦ ὄπλαρχηγοῦ Ἰωάννη Λιάπη τίμησαν τὸ βράδυ τῆς Παρασκευῆς 13.6.2014 οἱ κάτοικοι τῶν Οἰνοφύτων, στὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντα πού πραγματοποιοῖσε ὁ ἀπόγονος τοῦ Καπετάνιου, Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος. Στὸν προαύλιο χώρο τῆς βιβλιοθήκης, πού φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Μακαριωτάτου καὶ ἀποτελεῖ ἀληθινὸ κόσμημα γιὰ τὴν πόλη, μίλησε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος γιὰ τὸν ἥρωα καὶ τὴ σημασία πού προσλαμβάνει στίς μέρες μας ἡ ἀνάδειξη τῶν μορφῶν τοῦ 21.

Φάρο στοὺς τριγμούς πού περνᾶμε χαρακτηρίσε τὸν ἀνδριάντα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, προσθέτοντας ὅτι ὅταν ἀντικρίζουμε τέτοιες θυσιαστικὲς μορφές, παίρνουμε κουράγιο γιὰ νὰ ὀρθώσουμε τὸ ἀνάστημά μας, νὰ κάνουμε τὸ σωστό. Κάνοντας μία προσωπικὴ ἀναδρομὴ στὰ ἀκούσματα καὶ τίς ἱστορίες πού ἄκουγε ὡς παιδί, ὁ κ. Ἱερώνυμος ἀναφέρθηκε στὰ κατορθώματα τοῦ Καπετάνιου, τοῦ ὁποῖου ἡ παρουσία παραμένει καὶ σήμερα ζωντανή, ὄχι μόνο στὸν τόπο ὅπου πάλεψε καὶ δημιούργησε, ἀλλὰ καὶ στὴν ἔκτη γενιὰ ἀπογόνων του.

Παράλληλα μὲ τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντα, παρουσιάστηκε στό κοινὸ καὶ ἡ προτομὴ τοῦ λόγιου καὶ ιστοριοδίφου Ἀθανασίου Κατσιφῆ (1939-2011) ἔξω ἀπὸ τὸ Κέντρο Ἐκκλησιαστικῆς Διακονίας Οἰνοφύτων, ὅπου καὶ τελέστηκε τρισάγιο στὴ μνήμη του.